

Sept. 1890

Barbado

XVII - 4.628

ÆSOP I,

ET ALIORUM

FABULÆ,

LATINIUS,

QUAM ANTE HAC EXPRESSÆ.

NUNC DENUO AB OMNI-

bus mendis HAC NOVA EDI-

TIONE vindicatæ.

Anno 1795.

CORDUBÆ.

Ex Typographia D. Joannis Rodriguez
de la Torre.

27 309
I R O S

ET ALIORUM
FABULAS

27-309

~~QUAM ANTE HAC EXISTEBAT~~

NUUNC DENUNO AB OMNI

bus mendis HAC NOVA EDI-

tiore vindicata.

ANNO 1793.

CORDUBÆ.

Ex Typographia D. Joannis Rodriguez

de la Torre.

FABULÆ

ÆSOPICÆ.

AQUILA, ET VULPES.

INIIT quodam tempore societatem Aquila cum Vulpe, quæ ut usu familiaritatis confirmaretur, etiam nidos illis vicinos habere visum. Et Aquila quidem suum in arbore fixit procera: at Vulpes propinquas arbusculas occupavit. Accidit forte, ut parvulis suis relictis domi, Vulpes ad quærendum pastum exiret: Aquila autem, quia eo die non fuisset præda oblata, esuriens unâ cum pullis suis, arreptos cæculos necessariæ Vulpis in suum nidum deportat, & illis se, ac suos exaturat. Réversa paulo post Vulpes, ubi rem gestam cognovit, incredibili dolore affecta fuit: cùmque suorum interitum ferret iniquissimè, tum hoc illam excruciat, & ita despèctam se ab Aquila, & vindicandæ tantæ injuriæ nullam sibi viam apertam esse. Facile enim intelligebat celeritate illam, atque viribus longè præstare. Fecit igitur quod concedebatur, ut obsequeretur animo suo, &

& propé arborem assistens, maledic- &
 conviciis, non magis jam necessariam suam,
 sed hostem capitalem insectata. Deos ad tam
 indigni facinoris ultionem advocavit. Aquila
 désuper hæc ridere, & illam contemnere.
 Non diu autem post hæc, cū forte eo in lo-
 co feriæ essent rusticanae, & extra-mactati pé-
 coris adolerentur, advolavit Aquila, ut con-
 suéverat, ad exta, quæ dum rapit, adhesit
 de favilla, & carbonibus aliquid, quo in ni-
 dum unā cum illis delato, & fortē vento exor-
 to, matéria, qua nidus congestus fuerat,
 flammā concepta, exarsit: cūque illa incen-
 dio dissiparetur, delapsi sunt, & Pulli Aquilæ
 in terram semīsti, quos tunc Vulpes, ins-
 pectante Aquila, in sua dumēta auferens, in
 magna lætitia vindictæ devoravit.

*Fabula hæc docet, perfidos, & sceleratos,
 quāvis injurias, & vim potentiā sua aliquan-
 tisper defendant, Nūmninis tamen animadver-
 sionem, & vindictam evadere non solere.*

SCARABÆUS, ET AQUILA.

Lepus, quem Aquila insequeretur, ad Sca-
 rabæi tutelam confūgit, & illius auxi-
 lium imploravit. Scarabæus petit ab Aquila,
 ut parcat supplici, perque summum Jovem
 obtestatur, ne despiciat tenuitatem suam. At
 illa, profligato Scarabæo, raptum Leporem
 dévorat. Quam avolantem insectatur Scarabæus,

bene aut cognosceret, quo illa loco nidificaret, mox occasionem nactus, de nido Aquilæ omnia ova, quæ inerant, devolvit per petrarum præcipicia. Aquila, re comperta, auctori doloris sui valde irata, nidum extruit in multo magis arduis rupibus, & in illo parit ova, sed simili eventu. Tum inops consilii ad Jovem advolat, cujus propria avis esse perhibetur, & tertiam foeturam in illius gremio depōnit, orans, atque obsecrans, ut tutam præstaret. At Scarabæus globulum sterquilini eodem dejicit. Quem excussurus Jupiter, laxata veste, ova Aquilæ effundit, quæ inflicta pavimento, secundum Homërum, æreo, facile comminuantur. Cum autem de Scarabæo intellexisset, quod ab Aquila factam injuriam sibi hac voluisset ratione vindicare, quod statuëret, non solum Scarabæum, sed etiam suum numen ab Aquila læsum, atque violatum esse, reversam illam graviter objurgavit, & indicavit ei auctorem malorum, quæ passa esset. Cum tamen genus Aquilarum funditus interire nollet, Scarabæum ad gratiam cum Aquila reconciliandam adducere tentat, quo vehementer refragante, Aquilæ tum partum transtulit ex eo tempore in aliud, quo Scarabæi non apparent.

Monemur hac fabula, ne quem facile contemnāmus, utque cogitemus, neminem esse
tam

tam abjectum, & humilem; qui non su- ^{inju-}
 riæ vindicandæ aliquam occasiōem invenire
 possit.

LUSCINIA, ET ACCIPITER.

CAntantem, ut consueverat, ab arbore pro-
 cœra Lusciniā rāpuit esūriens Accipi-
 ter. Quæ cū intelligeret, sibi mortem im-
 pendere, ad preces convērsa, orat Accipi-
 trem, ne se perdat sine causa. Non enim suam
 exilitatem avidissimum ventrem illius posse
 explere; itaque suadere cœpit, ut grandio-
 res alias volucres venarētur. Cui Accipiter,
 insanirem, inquit, si captam prædam amitt-
 ere, & sequi vellem ea, quæ nusquam ap-
 pārent.

*Intelligendum, similiter & homines incogi-
 tantes quosdam reperiri, qui spe majōrum præ-
 sentem copiam despiciant, atque negligant.*

VULPES, ET HIRCUS.

SIti corrépti Hircus, & Vulpes in profūn-
 dum pūteum desiliērunt: cūque illam
 sedavissent, Hircus cœpit circumspicere, &
 quærere, quā de aquis evadere in terram pos-
 set? Cui Vulpes, bonum, inquit, ānimum ha-
 be, nam mihi consilium sūbiit, quo usi servā-
 ri possimus ambo. Si enim te in posteriōres
 pedes erigens, priōres parieti isti applicueris,
 caput altē, cornua ut oblique reclinētur,
 extolleris: tunc ego de tergo tuo in hæc as-
 cen-

cē. ~~et~~ , atque deinde exilire de pūteo, & te
 mox etiam ~~atque~~ facile pōtero. Ad hæc
 cū se Hircus parātum esse diceret, & obse-
 quentem præbuisset, evāsit de pūteo Vulpes,
 atque ibi læta circum fauces exultāre, & de-
 ridere Hircum cœpit. Ille vero hanc grāvi-
 ter accusāre, & perfidię insimulāre. Cui
 Vulpes illūdens: At tu, inquit, Hirce, si tam
 cordātus esses, quam barbātum esse scimus,
 nunquam in istum te locum, non explorāto
 rēditu, immisisses.

*Significatur hac fābula, viros prudentes
 prius quā quidquam aggrediātur, atque in-
 cipient, prævidere, & considerāre, quoniam
 illud evasūrum, & quem finem habitūrum esse
 videātur.*

VULPES, ET LEO.

QUÆ numquam Leōnem Vulpes viderat,
 cū huic forte occurrisset, ita fertur
 exterrita, ut penē moreretur formidi-
 ne. Eūndem conspicāta iterum, extimuit qui-
 dem, sed nequāquam ut dudum. Tertiō illi
 obviam facta, tam firmo animo fuit, ut accē-
 dere proprius, & compellāre illum auderet.

*Ostēdit fābula, etiam gravissima, &
 difficillima negotia usu, & consuetudine
 tractabilia reddi. Itēque hoc, inopināta
 omnia vehementius animos perturbāre con-
 suevisse.*

ELapsa Vulpes de láqueo, sed mūtīlā nam caudā amiserat, non videndum in tanta deformitāte sibi esse existimans, cœpit in commūne suādere omnibus, ut & ipsæ præcīdi caudas sibi paterentur, cupiēbat enim in turba, & societāte turpitudinis suum vītium quasi occultāre. Quid enim, inquit, has & indecōras, & supervacāneum onus gestāmus, vel pōtius attrahētes defatigāmur? Aut cui nam, obsecro, rei ūtiles sunt, nisi fortē ad verrēndum solum condūximus? Parāntem dicere plura, una de multitudīne juvencula fertur interpellāsse his verbis: Heus tu, mea matercula, num fūeras hoc suāsūra, etiā si non tibi emolumento futūrum esse sperāres?

Significat fábula, neque aliōrum cōmmoda deliberationibus malōrum propōsita esse; neque libenter hōmines ea consília admittēre, quæ non eōrum, quibus dantur, cōmmoda spectāre, atque procurāre videāntur.

VULPES, ET SENTES.

Insilierat fortē in spinōsos vepres Vulpēcula: cūque laberētur, Sentes apprehēdit, in quibus inniterētur: ab his sauciāta, cum cruentis pedibus, & magno dolōre: Siccine, inquit, scelerāti Sentes, accipitis supplicem vestram? Cui Sentes responderunt: Valdē eam decēptam fuisse, quæ vellet sese apprehēdere,

re cum ipsi apprehendere, & retinere alia omnia consuevissent.

Ostendit fabula, stultè facere eos, qui opem, & auxilium ab illis sperant, quibus insita sit malefaciendi, & injuriarum voluntas.

CROCODILUS, ET VULPES.

Crocodilus Ægyptiacum est animal, tetrum aspectu, atque monstruosum, specie Lacertæ, cute rugis, & squammis horrida, vastum, atque informe. Inter hunc, & Vulpem quodam tempore certamen de generis nobilitate extitisse narrant. Cum autem Crocodilus, & majorem suorum multa præclara facinora, & a se fortiter res gestas prædicatione sua extolleret, respondit Vulpes: Nihil opus esse verbis, nam de pelle apparere omnia.

Hæc fabula innuit, mendaces ipsa re solere coargui, & refutari.

GALLINÆ, ET PERDIX.

QUI delectabatur alendis Gallinis, allatam sibi fortè Perdicem addidit ad cohortem illarum. Quæ cum miseram morsibus impeterent, & ab esca repellerent, singulari illa dolore animi afficiebatur, quod sibi hoc, quod aliena esset, eoque illis nomine invisâ accidere putaret. Paulò post videt ipsas quoque illas se mutuo conscindere. Tum se consolata: Si inter se, inquit, istæ inimicitias gerunt, neque parcunt sibi, ferenda scilicet

cet & mihi æquo ánimo fortuna me

Hæc fabula sibi vult prudentibus magno esse solatio considerationem communis sortis, & conditionis, cum animadvertunt neminem esse, cui non mala, & adversa plurima obiciantur.

VULPES, ET STATUA.

IN Statuârii officinam irrepserat Vulpêcula, ac contemplando diversi generis, & variæ formæ effigies, magnam voluptatē capiēbat, inter omnes tamen una muliebris corporis Statua in primis illam delectabat, ad quam & accēdere, & sermonem institūere, & blandissimē allūdere. Sed Statua immobili persistente, Vulpes indignâta: Quâm formôsa, inquit, faciēs cerebro caret!

Notantur hac fabula splendidi, & conspiciui cum corpore, tum fortunis, sed stolidi, & vecordes.

CARBONARIUS, ET FULLO.

Conduxerat perquâm spatiosas ædes Carbonarius: itaque invitat Fullonem habitantem angustius, ad se uti commigret. Negavit Fullo sibi hoc faciendum, neque fieri omnino oportere. Quid enim nobis commercii, inquit, inter nos esse possit, cum, quæ ego fortē eluēdo nītida reddidissem, ea tu fuligine, & maculis repleres?

Docet fabula, dissimilia non recti coniungi.

Ita-

*Itaque dicitur & proverbio veteri: Pares cum
pariis facili congregari.* *Id est: solentis ob eundem
causam cum PISCATORIBUS, ET SAXUM.*

DUM extrahunt nassam de aquis Piscatores, gravissimum pondus esse illius sentiunt. Quare lætitia exultare, & foelici eventu immòdicè gaudere, quòd òpera præclarè pòsita viderètur: sed nassà subducta in terram, conspiciantur ingens saxum, quo illa depressa fúerat. Ergo mutatis ànimis contristari, atque moerere, neque minus dolòris capere ob falsitatem opiniònis, & ludibrium Fortùnæ, quàm ob incommodum suum. Tum unus inter eos séniori objurgare eos, & dicere: Non nimis indignè ferendum casum illum, quòd consanguineam habere gaudium viderètur tristitiam. Itaque vix aliter potuisse fieri, quàm ut illius tanto complèxu etiam hanc assumerent. *Id est: quo*

Utrumque fábula monet, non prius lætandum, quàm explorata fortùna; neque tamen tristiòres exitus non etiam moderatius ferendos esse. *Id est: Immo utatque ob id ipsum, totò lotum*

GLORIATOR. *Id est: quidam*
REvèrsus in pátriam quidam suam, unde aliquot annos abfúerat, in omnibus cœtibus gloriabatur, & jaetábat sermòne præclara facínora sua, atque se in insulâ Rhodia saltando signum fixisse, quod inemo, tòmniùm, qui adessent, àssequi potuisset. Hujus se habere

re testes universos Rhodienses, & jebat. Tum unus de círculo: Heus tu, inquit, si verum prædicas, hoc esse loco Rhodiam puta, & hic saltum istum edito.

Fábula hoc subdit: vanam esse orationem omnem, quæ rebus deficiatur.

PAUPER VOVENS.

A Grotâbat Pauper, & in morbi gravissimo periculo, cum à Medicis desperasset, ad opem Deorum confûgit, quibus se, si convalesceret, centum Tauros immolaturum esse promisit. Hæc uxor illius, ut propè stabat, cum audisset: Unde, mi vir, tantum, inquit, numerum Taurorum parare possis, si voti convictus sis? At ille: Quid tu, censésne, inquit, stulta, Cœlo descensurum, qui illud sacrificium fieri postulet, si ego sanitatem recuperávero.

Narratur fábula, & in hunc modum.

CUM multi una in navì veheréntur, orta tempestáte horribili, unus cæteris formidolôsior, quasi desperátò omni auxilio humano, Deos invoccare, & illis vota pro salute sua nuncupâre, intérque, ália promittere, se consecratûrum de cera lámpadem tantam, & tam ponderôsam, ut malo navis æquarêtur. Eo fortè, qui juxta illum assidêbat, audito, cum sciret, mediocres esse, vel étiam infirmam mediocritatem, facultates hóminis, admonê-

re magnitudinis, quod non videretur
exolvere ille passe. Qui huic respondit: Si na-
vis modò servata, & in portum delata esset,
se facile Diis satisfacturum, quos confideret,
postea uno nummulo empto cæreo contentos
futuros.

*Significatur, esse multos in pollicendo fá-
ciles, qui étiam promittere ea sóleant, quæ non
valent, neque cogitant fácere.*

APOLLINIS TENTATOR.

TEntaturus Apóllinem Deôrum quidam
contemptor, & cállidus per Sacerdotem
fatídicam illius, in templum venit Dei, ubi
ómnia pro ritu superstitionis illius apparata
essent; occultatum manu sua passérculum
còtinens, cùmque ante cortinam, quam Græ-
ci vocarunt Trípada, astitisset, sciscitatus
est: Viverétne, an mórtuum esset, quidquid
in manu tenéret? Ratus, se fácilé in utrám-
que partem datum respónsum refutatúrurum
esse. Tum Vates de Núminis instíctu hæc
fertur cecinísse.

*Quidquid adest tectum, tua quod nunc dex-
tera celat,*

*Vel vivit, vel jam móritur: nostrique
vidébunt*

*Altérutrum in prolátu óculi, sed te pe-
nes hujus*

*Arbitrium facti est, & ad hoc me-
tra recurrat.*

*Discendum hinc est, in rebus Divinis máxi-
mé, sed & erga sapientes, non feré quidquam
valere fraudes, & astútias improbórum.*

PISCATORES.

CUM Piscatores diu, multumque defatigati,
nihil capere potuissent, tædio tandem af-
fecti, pèrdita opèrà, tristes domum redire pa-
rant. Tum de improvísò thynnus à reliquis
piscibus agitatús saltu in navígium illórum se
dedit, quo potíti, cum præda, & lætítia abière.

*Indicat fábula, sæpenúmeró forté fortuná
obveníre ea, quæ nulla arte, ac ratióne pará-
ri potúerint.*

FRAUDULENTUS.

PERICULÓSE ægrotans Pauper, vovit centum
se bobus rem divinam Diis factúrum esse,
si convaluisset. Dii illum, fide hábita, sani-
tati pristinæ restituérunt. At ipse confirmá-
tus, pannúceos boves centum finxit, & Diis
immolávit. Quám rem, cum indigné tulissent
Dii, exactúri pœnas perfidiæ, immisère illi
sómniúm, quo juberétur in certo loco lítto-
ris terram effódere; quód ipse inventúrus
esset mille Attícas minas. Quó, cum exper-
gefáctus cùpide perrexísset, & aurum quæ-
reret, captus à pyratis fuit. At ille similiter,
ut Deos ántea, & hos fállere tentans, po-

Illicêtu, pro suo corpore talenta mille, immanens pecuniæ summam. Sed cum illi huic minime crederetur, & mille denariis venundatus fuit.

Fábula docet, mendácia, mendacésque homines Diis esse invisos.

R A N Æ.

INcolébant Ranúnculi duo paludem, quâ Syderis calóre, ut æstâte fieri solet, exsiccâtâ, relíctis sêdibus illis, pergebant quæsitum alias. Cúmque venissent ad profundum púteum: Híc, inquit unus, commodé mané-
bimus, neque fácilé álium locum meliorem invenire poterimus. Cui respóndet alter: Placê-
re & sibi locum, sed arbitrâri se, prius quâm illó desilírent, considerándum, si quo casu & illæ aquę recessissent, qua ratióne de pú-
teo reditúri essent.

Docémur hac fábula, nihil esse ómnium rerum imprudénter aggrediéndum; sed, ut dici solet, in princípíi cápíte, quasi pedes finis contemplári unumquémque debere.

SENEX, ET MORS.

CÆcíderat lingua in sylva Senex, quorúm fasce sublâto, domum redíre cœpit. Pro-
gréssus autem multum sané vię, cum defati-
gátus esset & ònere, & itínere, depósito lig-
nátu, acquiêscens, considerâre ipse secum ætâtis, inòpiæ, solitúdinis misérias, & clarâ

voce invocare Mortem, cuius auxilio facile liberari se ab omnibus malis posse, crederet. Tum Mors exauditis precibus illius coram assistens, quid velit, percontatur. At Senex territus, & quem jam Mortis pigeret: Nihil enim, inquit, sed requiro aliquem, qui onus paululum allevet, dum ego rursus subeo.

Docet fabula, ad præsentiam Mortis omnes refugere, neque quidquam esse tanti doloris, aut cruciatus, quod vite dulcedinem diuturne possit.

ANUS, ET MEDICUS.

I Aborans Anus ex oculis, accersit Medicum, mercedemque pactam, ut sanitatem recepta, demum persolveret, convenit. Medicus orsus curationem, quotidie collyrio oculos perluēbat, & Aniculam in lectulo cum inunxisset, in tenebris jacentem relinquebat, asportans ipse secum, quidquid forte reperisset suppellectilis, sive vasculum, seu vestimentum mulieris. Quæ cum animadverteret, se spoliari, & jam, recuperato visu cerne-
ret, vacuum relictam domum sibi, postquam accessit Medicus mercedem postulans promissam (nam & esse illam sanam, & se iudicium nullorum, quibus notus fuisset morbus ipsius, defugere abiebat) non est ita, inquit, Medice: Nan prius, quam tuæ artis fortunam subirem, conspicabar passim copiosam

domi meæ supelllectilem : nunc verò sana , ut
ais , nihil profusus video.

*Significatur hac fabulâ , improbòs , & ve-
teratòres ipsos non nūquam suis dolis impli-
cari , & ledi.*

RUSTICUS , ET FILII.

Rusticus vicinus morti , cū relinquare fi-
liis suis divitias non posset , vóluit exci-
tare ánimos illòrum ad stúdiū diligéntis cul-
túræ , & in ópere faciéndō , assiduitatē . Accér-
sit igitur illos ad se , atque ita lòquitur : Mei
filii , quo in loco res meæ sint , vidētis : Vobis
autem , quidquid pótui in mea vita comparávi ;
idque totum in vínea nostra quærere potéri-
tis . Hęc cū dixisset , pauló póst móritur Se-
nex . At Fílii , quód créderent , in vínea illum
thesáurum alicubi abscondísse , arréptis ligóni-
bus , solum univérsum effodiunt , ac thesáurum
quidem invenère nullum : terra autem fodiéndō
percúlta , vites ubérrimum fructum tulère .

*Docet fábulâ , labóres & óperas summas
divitias esse.*

HERUS , ET CANES.

IN prædio sub urbe quidam tempéstâte in-
clûsus , primū Ovibus maciátis vitam sus-
tentávit , mox duránte illâ , ne á Bobus quidem
aratoribus abstínuit . Quæ cū Canes fieri vi-
dérant , consílium inter se aufugiéndi illinc
inierunt , quód non speráre posse videréatur ,

ibi locorum securos futuros, ubi Bobi s' aratoribus non parceretur.

Monet fabula, eos saginatos primis, apud quos ne domestici quidem, & necessarii in tuto esse videantur.

MULIER, ET GALLINA.

Mulier vidua Gallinam habebat. Quæ singulis diebus ovum unum pariebat, quæ si curaret diligentius, & saginaret Gallinam, sperandum esse existimabat, ut bina, aut terna illa quotidie ova pareret. Cum autem cibo superfluo opima Gallina, & pinguis facta esset, planè tunc parere ova desiit.

Ostendit fabula, cupiditatem, & avaritiam sæpe detrimentosam esse.

VULNERATUS A CANE.

Quem Canis momorderat, circumiens Medicum quærebat. Cui notus quidam obviam factus, cognita re, suâsit, ut in panem recentem exprimeret cruorem, & Saniem vulneris, atque comedendum hunc abjiceret Cani, à quo læsus esset: id enim salutare ipsi futurum esse. Tum saucius cum risu: Hoc remedium, inquit, ego scilicet in me omnium, qui in orbe sunt, Canum morsus irrita vero.

Docet fabula, nullo beneficio pravorum ab injurijs deduci, atque plerumque reddi benignitate aliorum deteriores.

ADOLESCENTES, ET COCUS.

CUM forte prope Cocum Adolēscētes duo versūti, atque furāces assēdissent, occupāto Coco rebus suis, unus horum rapuit frustum carnis, & ālteri trādīdit, qui demisit in sinum. Cocus postquā ad carnes respēxit, & abesse āliquid sensit, qui sciret adfuisse prēter duos istos nēminem, repētere ab illis amīssum frustum cōepit. At is, qui de āltero accēperat, dējerat, se non abstulisse, qui verō ipse sustūlerat, penēs se non esse. Cocus, intelligere improbos esse, & veteratōres; & mihi quidem, inquit, quid factum sit ignāro, verba dare potēstis, Deum autem profectō non fallētis.

Detērrēt fābula ā fallācia, & fraude sermōnis, & perjūrio: nihil enim horum non manifestum Deo est, quāvis fortē hōminum animadversīōnem effūgāt.

FELIS, ET MURES.

IN domo quadam, magna cōpia mūrīum diversabātur. Hoc Felis cum comperisset, eōdem se cōtulit, & venatiōne, atque captūra Musculōrum benē aliquantisper victitāvit. Cū autem Mures animadvēterent, suum nūmerum quotidie fieri minōrem, & quōd ā Fele consumerētur, statuērunt, se intra suas cavērnulas, & iis in locis continēre, in quæ pervenire illa non posset. Felis cū Mures non magis, ut sōliti fuērāt, procurriere vidēret, statuit frau-

de ellicere, seque, quasi mortua pisset, de clavo quodam suspendit. Quam conspicatū sortē desuper Mēsculus, Hecus, inquit, morte in sacculum conversam esse sciam, nunquam tamen commissurus sim, ut ad te prōpius accēdam.

Docet fábula, prudētes non pati sese iterum improbōrum dolis falli, ubi illōrum fraudes semel fūerint expēti.

THYNNUS, ET DELPHINUS.

Thynnus, Delphinum persequētem fugiens, cū incitatissimo ferrētur impetu, fluctibus ad insulam appūsus, in illam unā cum Delphino ejicitur. Ibi Thinnus conversus, & Delphinum conspicātus vitā defici, non sibi jam magis suam mortem tristem futuram esse ajēbat, qui cerneret auctōrem illius unā secum interitūrum.

Hæc fábula demonstrat, æquiori ánimo suas misérias ferre homines solère, si illārum auctōres iisdem irretiri intēlligant.

MEDICUS, ET ÆGROTUS.

Ducebātur funus: hoc Mēdicus, cujus opera in morbo usus fūerat mōrtuus, comitabātur. Atque ibi cum aliis, qui funus prosequēbantur, multa verba fāceret, si vino abstinisset iste, inquit, ac celēritēr alvus fuisset, humidior facta, ut purgarētur, póterat convalescere. Tunc de amicis unus hæc, inquit: qua lingua nunc dicis, cū occasione amissa, frus-

tra memorantur? Quo tempore verò recte,
ac utiliter ~~se habere~~ ego reticuisti.

*Monet fabula, necessario tempore succur-
rendum laborantibus.*

AUCEPS, ET ANGUIS.

EXiit ad aucupium cum visco quidam, &
arundinibus, ac Turdum fortè in alta
arbore sedentem conspicatus, intèndere, at-
que construere calamos, & viscum allinere
coepit, defixis in Turdo oculis, atque spe sua.
Inter hæc miser Anguem latèntem in herba
calcat; à quo irritato ictus, & lethali accèp-
to vulnere, jam moriens. Me miserum, inquit,
qui dum alteri insidias struo, ego circumvèn-
tus, & captus pereo.

*Docet fabula, eos, qui aliis malè consulere
studeant, sibi interdum in primis malum accer-
sere.*

CANIS, ET COCUS.

CAnis in culinam introgressus, occupato
Coco, neque animadvertente, còrculum
pècudis rapuit, & aufugit. Quem his verbis
Cocus fertur esse prosecutus: Age, nunc hoc
abstuleris impànè. Sic tamen habeto, te post-
hac ubicumque conspèctus sis, cãutiùs à me
observatum iri: nec enim cor abstulisti à me,
sed cor mihi attribuisti.

*Id fabula docet, rebus adversis intelli-
gèntiam excitari.*

JAcêbat fortè ad ~~stábulum~~ ~~domum~~ Canis, quem opprèssum, dilaniatûrus Lupus, mitîgâtur commoditatè oratiônis, & blanditiis promissôrum. Vides enim, inquit Canis, quam hoc tèmپore extabûerit mácie corpus meum: nam non diu est, cûm gravíssimo morbo liberári cœpi. Et propè est tempus dictum nûptiis herílis filii: tunc ego sagína nitôrem prístinum fácilè recuperávero, ut póstea lautè de me epulatûrus esse videâre. His verbis Lupo persuâsit, ut in præsèntia se dimíttet. Post dies áliquot revêrsus ad idem stábulum Lupus, videt Canem sub tecto domus jacèntem plácidè acquièsce, quem ad se descèndere jubet, & fácere promíssa. At Canis illum derídens, Ego tibi, inquit, Lupe, consílium dare volo: Ne si posthac unquam me ante stábulum sopítum deprehènderis, ullas magis nûptias expèctes.

Indicat fábula, hómines sapiéntes, si qua fortè in re offènderint, aut pérículum adierint, non commíttere, ut se eidem íterum discrímíni committant.

CANIS, ET GALLUS.

CAnis, & Gallus, societâte ínita, uná iter facièbant Noctu in agro deprehensi, cûm tènebræ viam obscurárent, sic acquiescèndum statuère, ut Gallus in árboris ramis insidèret;

inferius autem in cavum truncum irrèperet
 Canis. ~~Quantum~~ ~~autem~~ suo more Gallo, exci-
 tata Vulpècula accùrrit, atque illum hortà-
 tur, ut descèndat: cùpere enim sese complèc-
 ti avèm tam gratà, & suavi voce præditam.
 Cui respondit Gallus: janitòrem, qui fores
 pandat, prius suscitándum esse, quàm ipse
 descèndere possit. Stulta Vulpècula, non præ-
 visà fraude, ad árborem accèdit pròpius, &
 janitòrem quàmto potest altíssimo gannítu ciet:
 ergo Canis experrèctus súbitò in Vulpèculam
 insilit, & corrèptam dilániat.

*Docet fábulà, vim, & injúrias inimicòrum,
 quibus ipsi pares esse non valémus, ad álios po-
 tentiòres calliditáte consílii averténdas esse.*

LEO, ET RANA.

LEO, audítis Ranæ clamóribus, quos illa
 toto rictu edèbat quàm máximos, pri-
 mùm percèlli ánimo valdè cœpit, quód crè-
 deret, ingentem animántem esse auctòrem
 tanti clamóris. Animo tamen confirmáto, cir-
 cumspícere, & contra illum clamatórem,
 quisquis esset, sese paráre, & ad pugnam
 accíngere. Cùm videt prorrepèntem Ranam
 de propínquo lacu: ibi Leo simul indignatió-
 ne, simul etiam pudóre affectus, pedè illam
 conculcátam attrívit.

*Docet fábulà, non esse ad quémlibet strépi-
 tum expavescéndum, neque nos, inexploràta re,
 terrérè oportere.*

LEO,

LEO, ASINUS, ET VULPES.

A Micítiam quodam tēmpore junxērunt inter se Leo, Asinus, & Vulpes, atque ita commūniter venātum exiēre. Copiōsa autem prēdā parta, jubet Asinum Leo illam dividere: qui simpliciter in tres æquāles partes distribuens, sorte putābat, decerni oportēre, quam quisque debēret sūmere. Ob hęc Leo ira commōtus, in Asinum irruit, & dilācerat, atque dēvorat miserum. Tum Vulpem dividere jubet. At illa in unum acērbum cōgēstis universis, sibi exēmit pārvulam portiūnculam, atque hanc justam divisiōnem esse dixit, ut Leoni, cujus non solūm auspiciis, sed etiam laboribus omnia essent quæsita, plūrima extra quidem sortem cēderent. Cui Leo: Quis te, inquit, optima Vulpēcula, tam scitē partīri docuit? Asini, respondit Vulpes, mi Leo fortissime, Asini sōcii nostri casus.

*Docet fābula, solēre aliōrum calamitāte,
& malis prudentiōres reddi hōmines.*

LEO, ET URSUS.

CUm in Hinnulum fortē fortuna unum eodem tēmpore Leo, & Ursus incidissent, utērque illo potiri volens, accērimē secum conflictāri cōpērunt; atque ita unus afflixit alterum, ut obōrta vertigine ambo in terra prostrāti jacērent. Vulpēcula autem, quæ evēntum pugnæ expectāssset, cūm vidēret, illos

illos esse viribus defectos, & Hinnulum relic-
tum in medio, ipsum illis semiapertis oculis
intuentibus, abstraxit. Quod cum illi prohi-
bère non possent, Infelices nos igitur, inter-
cidentibus verbis, inquiunt, Vulpèculæ cau-
sa dimicando perimus.

*Sæpè de aliòrum labóribus fructum állei
percipiunt.*

DIVINATOR.

Divinátor in foro respondēbat consulenti-
bus: cum súbitò nūntius illi ádvenit pa-
tère fores domûs ipsius, neque intus quidquam
rèliquum, sed omnem supellèctilem esse di-
rèptam. Quo percúsus ánimo ille exíliit, &
currículo ad ædes suas contēdit. Hunc coas-
picátus festinātem quidam, Heus tu, inquit,
cum alienárum rerum prædictiões profitebá-
ris, cur tuas negligèbas?

*Notántur hac fábula, qui, cum ipsi pérpe-
ram vivant, alièna ómnia curáre, & corrige-
re oratione sua non dúbitant.*

FORMICA, ET COLUMBA.

Formíca sítiens, in fontículum se demíse-
rat; sed undis abláta, veniēbat jam in pe-
rículum, ne suffocarētur, cum non esset ubi
consisteret. Hoc Colúmba cernens de árbore
juxta fontem enáta, defractum ramum in aquas
abjécit, cui adherēscens Formíca, mortem
evásit. Pauló póst ádfuit Auceps, & arundí-
ni-

nibus dispositis visæ Colûmbæ insidiâri cœpit. Cui metuens Formica ad Augustiniam opus arrepsit & ita vehementer illum pupugit, ut arundines præ dolore abjiceret, atque harum strépitu tērrita Colûmba avolâvit, ac periculum vitâvit.

Docet fábula, erga benemēritos esse nos gratos debere.

VESPERTILIO, RUBUS, ET HIRUNDO.

Vespertilio, Rubus, & Hirundo, consociâti rebus suis mercatûram facere decreverant. Tum Vespertilio aliunde pecuniâ mutuô sumptam pro sua portione ad negôtia communia contulit. Rubus autem veste non; at Hirundo æs. Atque ita omnibus compositis, navem conscenderunt. Provectis verò in altum, tempestate frangitur navis, & vix sua corpora, & vitam, rebus omnibus amissis, servare potuerunt. Sed ex eo tempore Hirundo littora frequentat, sperans fore, ut expulsum æs fluctibus recuperet. At Vespertilio metu creditorum, interdium latitat, & noctu volitat. Verum Rubus non cessat prætereuntium vestes arripere, si fortè recipere suam possit.

Ostendit fábula, earum rerum, quibus operam dederimus, cura nos semper teneri.

LIGNATOR, ET MERCURIUS.

Cædēbat quidam ligna juxta fluvium, cui cum inter opus excidisset fortè secûris,

in flumen delata, & demersa fuit. Tum ille inops ~~in ripa assidens~~ in ripa assidens, deflere fortunas suas, & lamentari misere. Mercurius vero, qui forte præteriens, querelas illius cognovisset, misertus hominis, aquas subiit, attulit securim, non eam quidem, quæ amissa fuerat, sed auream, & an hæc esset, quam perdidisset, interrogavit. Qui cum suam illam esse negaret, extulit alteram argenteam: sed ne eam quidem agnoscere Lignatore, postremo ferream attulit: quam lætus homo, suam esse dixit. Hac probitate delectatus Deus, universas illi securas donat. Ita ut acciderat, cum postea narraret plurimis, unus in similis eventus spem vocatus, & ipse in præterfluentem securim suam abjicit, & prope eum mox assidens plorare, atque lamentari. Huic, ita ut dudum alteri, Mercurius se obtulit, & causâ lachrymarum audita, auream protulit securim, interrogans, ea ne esset, quam delapsam in aquas quæreretur? Quam cum magno gaudio statim agnoscere se, & eam esse dixit. At Mercurius, mendacem, & impudentem hominem aversatus, & se a conspectu illius, & auream securim unâ secum abstulit, neque projectam in fluvium retulit.

Fabula docet, non minus, malis Deos adversari, quam prodesse bonis solere.

ÆGROTUS, ET MEDICUS.

Ægrôtus quidam a Médico suo interrogatus, quo pacto præteritam noctem peregisset, respondit, se admodum sudasse. Hoc inquit Medicus, bonum est. Postridie reversus, & similiter percontatus ægrôtum, audivit, horrôre fuisse ipsum vehementi concussum. Hoc, Medicus, bonum, inquit, & ipsum est. Tertiô sciscitatus, quomodo haberet, cognôvit aquam inter cutem effusam affligere hominem. Sed, & hoc bonum esse dixit. Digresso Médico, accessit ex amicis unus ad ægrôtum, & quid sit, inquit, & quo in loco sunt res tuæ? Optimo, inquit Ægrôtus: nam multitudine bonorum extinguior.

Fábula indicat, non aliis homines magis credere, quam iis, quos in suam gratiam mentiri, & a quibus assentionibus se falli animadvertent.

ASINUS, ET OLITOR.

Serviens apud Olitôren Asinus, cum perpétuis laboribus fesso pábulum exíguum præberetur, precibus suis Jovem exoravit, ut illo domino liberatus, ad alterum perveniret. Ita venūdatus, nactus est herum Fígalum. Quo in servitio, cum & luti, & vasôrum oneribus gravaretur, minús sibi vivendum putabat, & multo quàm prius, majoribus precibus, ut liberaretur, Jovem flagitabat. Jove igitur, volente,

ter-

tertio venit, addictusque fuit Cerdóni. Apud quem cum quæ gererentur, vidêret, Heú mihi, cum gemitu, inquit, quanto priores servitutes tolerabiliôres erant! Nam ab hoc intéllego etiam pelli meæ periculum imminere.

Fábula osténdit, tunc máximè hómines vétérem fortúnam requirere, cum novam experiri cœperint.

AUCEPS, ET CASSITA.

Auceps láqueos disponêbat, & struêbat insidias ávibus: cujus operâ contémpsans Cassita, quid gererêtur admirans, accéssit propiús, & sciscitátur de hómine, quid struat? Respondit ille, se urbem cóndere. Atque omnibus perféctis, occúltat se intra ramos árborum. Cassita ad novam urbem aspiciéndam celériter ádvolat, & láqueo implicita cápitur. Cúmque accurrisset Auceps, tristis hæc illa: si tales urbes condis, inquit, non fácilé multos íncolas repéries.

Fábula monet, malé coli, atque habitári cum oppida, tum domus crudelitáte, & rapinis Príncipum.

VIATOR.

Itinere quidam longo fatigátus votum fecit, dimídium ejus, quod reperisset, se Mercúrio consecratûrum: cúm autem incidisset in sacculum refértum palmis, & amygdalis, illo sublato, fructus quidem comêdit; núcleos autem pal-

palmârum, & amygdalôrum testis in aram impôsuit, quôd se solvere votum diceret, atque inventa cum Mercurio partiri, de quibus extima, & intima illi offerret.

Castigântur hac fabulâ avâri, qui etiam Deôrum ipsôrum respectum postpônunt cupiditatibus suis.

PUER, ET MATER.

Tabat in ludum litterarium Puer-pârvulus, atque illic condiscipulis suas tabéllas negligentiûs asservântibus, suffurâri eas, & afferre Matri solêbat. Ea Pûeri furtis delectabâtur: tantum âberat, ut ob delicta filium suum castigâret. Itaque ille, quod in pueritia facere assuéverat in parvis, grândior in magnis etiam exercêre cœpit. Deprehensus autem quodam tēpore in manifestò furto, & cāpite damnâ-tus, ad supplicium cum duceretur, valde obsecrâvit carnificem, ut sibi Matris, quam sequi cum láchrymis, & ejulâtû anima dverterat, compellândæ potestatem faceret. Qua re fá-cilē impetrâta, os ille, tanquam arcânam quamdam oratiônem habitûrus cum Matre, ad aurem ipsius applleat, & mórdicûs hanc arripit. Quod factum non solum Matre, sed tota etiam multitúdine indigné ferente, neque solum ut furi faciēte convitia, sed etiam, ut impio, dócuit ille, Matrem se ultum, útpote causam sibi exitiî, & ignominiosæ mortis. Si enim, cum quon-

quondam, inquit, ad eam pueriles afferēbam tabélias, me castigasset, non processissem eó-
usque ~~allat~~ ~~ad crucem~~ ad crucem adigor.

Fábula monet, neglecta delictorum supplicia in causa esse solere, ut illa maiora fiant, & cumulatiora.

PASTOR, ET MARE.

Pastorem, qui gregem suum fortē appulisset ad mare, cum cerneret, illud stare placidum, & quietum, cupiditas incēssit navigandi, & mercaturas faciendi. Vēditis igitur ovibus suis, mercatur palmas, & in navem impōnit, atque in altum provēhitur. Orta autem tempestāte, cum periculum esset, ne navis fluctibus deprimeretur, mercibus ejēctis in undas, ægré vacua navis fuit conservāta. Post dies pauculos, cum ad mare Pastor tristis sedēret, prætereunte quodam, & secum tranquillitatem maris, nam tempestas abierat, admirante: Ego, inquit Pastor, scio, quid sibi velit hæc maris tranquillitas: alias palmas profectio quærit, quas devoret.

Docet fábula, malis acceptis homines cautiōres in posterum reddi solere.

MALUS, ET PIRUS.

Certamine de forma præstanti inter Pirum, & Malum orto, cum illæ multis inter se verbis disceptarent, Rubus de propinqua sepe: Finem tandem, exclamat, obsecro, rixarum faciāmus.

*Fábula ostêndit, in dissentiâ quibus potên-
tium étiam infimos principátum quérere.*

TALPA.

TAlpa ánimál est óculis captum. Hoc ad matrem aliquândo suam, Morum vídeo, dixit: atque íterum: thuris odor complêvit nares meas. Têrtiô, sônitus æris áttigit aures, inquit, meas. Cui mater respóndit, se intellígere de dictis, non modó ipsum lúmine, sed odorátu étiam, atque audítu privátum esse.

Fábula notat, gloriósos, & Thrasónes istos, qui dum se miríficé ostêndunt, & jáctitant, in mínimis sæpe depréhensi redarguúntur.

PAVO, ET MONEDULA.

CUm habérent comítia vólucres Regi creándo, pétiit Regnum Pavo, quod se ob formam exímiam illo dignum præ cunétis esse diceret. Qui cùm ómnium suffrágia latûrus viderêtur: Hic tamen Rex, inquit Monédula, si forté sit factus, & Aquilam hostem habuerimus, quidnam opis, auxiliíve poterit afférre?

Monet fábula, in Princípibus eligêndis non spéciem modó, sed etiam virtutem, & sapiéntiam spectâre oportêre.

APER, ET VULPES.

VIdens Vulpécula ad truncum árboris acuentem dentes Aprum, intérrogat illum, quo consílio fáciat, cùm nulla úrgeat necésitas, neque bellum iastet? Cui Aper respóndit:

dit: Sibi periculum si forte adendum sit, non otium tunc futurum ad acuendos dentes: ergo se recte, dum concedatur tempus, ad eventum pugnae præparare.

Monet fabula, ut ad pericula nos præparemus.

CASSITA.

DUm escam appetit, irretita laqueo Cassita, deplorans fortunam suam: Me miseram, & infelicem, inquit, volucrem! Non ego aliis aurum subuixi, non argentum rapui, nihil invasi rei ullius pretiosæ, sed parvulum tritici granum mortem mihi affert.

Illis fabula narratur, qui parvi lucelli gratia maxima sæpe discrimina non dubitant adire.

HINNULUS.

HInnulum cum Cervo sic locutum aliquando ferunt: Mi pater, cum multo sis major canibus, & pedum his celeritate præstes: prætereá cum tibi sint ardua cornua, quibus á te vim propulsare facile possis, qui fit, ut Canes tantopere metuas? Ibi Cervus ridens, mi nate, vera, inquit, memoras: Mihi tamen nescio quo pacto semper accidit, ut audita Canum voce, in fugam statim convertar.

Fabula docet, eos, qui naturâ formidolosi sint, nulla cohortatione confirmari posse.

LEPORES, ET RANÆ.

Lepores quodam ~~in canibus de miséria,~~
 & fortuna infœlici vitæ suæ conquēsti,
 quód & á béstiis illi, & ab hóminibus impug-
 naréntur: nam & Cánibus, & Aquilis, & óm-
 nibus propémódum feris carnívoris sese di-
 reptiáni, & prædæ esse; tum sibi mortem ul-
 tró concíscere velle decrevérunt. Statuébant
 enim, multò esse satiús semel interíre, quám
 sempitérna formídine agitári. Itaque re pro-
 báta univérsis, ad próxínam palúdem cuncti
 ímpetu máximo íferebantur, ut in aquis demér-
 si suffocaréntur. Ranæ autem, quæ forté in
 herbis juxta palúdem enátis incubábant, incur-
 sione Léporum térritæ, súbitó omnes in pa-
 lúdem se fragientes demisère. Tum unus inter
 Lépores réliquis sapiéntior, state, inquit, sò-
 cii, neque in vos ipsos grávius quidquam con-
 sultate: nam et nos quoque, ut vidétis, quædam
 animántes métuunt, quas scílicet esse mise-
 rióres nobis opórtet.

*Fábula osténdit, afflíctis aliórum misérias
 solátio esse.*

ASINUS, ET EQUUS.

Videbátur Asino beátus esse Equus, qui
 tam accurátè, & copiósè pascerétur, cum
 sibi ne pálcæ quidem post máximam defati-
 gatiónem abúndé præberéntur. Forté autem
 bello lexórtó, cum in prælium ab arménto
 Equus

Equus ageretur, & circumventus ab hostibus, post multiplicē labōres pugæ tandem sanciū collaberetur: Hæc igitur omnia conspicatus Asinus, quā paulo antē fortunatum esse Equum censuerat, tam miserum, & infelicem tunc esse iudicabat.

Docet fabula, non esse Principatus, & apes propter splendorem appetendas, sed in consideratione invidiæ, & discriminum, in quibus Principes, & opulenti versantur, boni consulētum tenuem fortunam, & mediocritatem vitæ.

A V A R U S.

A Varus, & pecuniæ magnus amātor quidam, agris, domoque sua, & supellēctili, ac vestimentis vendatis aurum, quod de pretio illōrum coegerat. liquefactum in unam massam refundit, atque redigit, & hanc obruit terrā. Quo autem loco aurum, eodem & animum, ac cor suum sepeliit. Itaque illō quotidie venire, & contemplari divitias suas, & magnam capere intuitu voluptatem. Hoc animadverso quidam, qui propē operis nescio quid facere consueverat, ratus, id quod erat, aurum defodisse illic hominem, cum Avārus satiatus aspectu terræ, qua tegeretur aurum, discesisset, acurrit; & eruta terrā, aurum reperit, atque aufert. Mox Avārus, ut solebat, revertitur: cumque vidisset, quod in terra factum.

tum fuerat, lamentari coepit miserabilem in modum, & tenuem vellere capillum, & Deos, atque homines incusare. Quem præteriens quidam cum cerneret in moerore esse maximo, quid acciderit, interrogat: & re audita: Heus tu, inquit, ne plora, neve tantopere afflige animum tuum: nihil enim, ut videtur, damni fecisti, qui tunc etiam, cum haberes aurum caruisti auro. Quare nunc repone istum in locum saxum quodpiam, tibi que persuade, ibi conditum esse aurum. Nam nihil prorsus interfuerit, neque alterum altero majori tibi usui esse poterit. Neque enim cum adhuc aurum defossum istic esset, a te usurpabatur.

Significat fabula, frustra possideri ea, quibus non utaris; neque esse fructum divitiarum, nisi in harum usu.

ANSERES, ET GRUES.

IN uno quodam prato pascebantur Anseres, & Grues. Adveniente Aucupe, Grues levitate sua adjuti facile avolant: at Anseres impediti gravitate, dum moliuntur fugam, ab Aucupe apprehenduntur.

Ostendit fabula, urbe capta, cum pauperes plerumque vim hostilem effugiant, divites in potestatem hostium venire, & in servitutem abduci.

TESTUDO ET AQUILA.

M Agnòperé orábat Aquilam Testúdo, voláre sese ut docéret. Aquila ostendébat Testudini, rem illam pétere contráriam naturæ ipsíus. Sed nihilóminus illa instáre, & obsecráre Aquilam, ut se volucrem fácere vellet. Itaque úngulis arreptam Aquila sústulit in súblime, & laxátis illis Testúdinem dimísit, ut per áërem ferrerétur, quæ deláta in rupes commínuta intérit.

Fábula docet, multos cupiditatibus suis obcecátos, consília prudentiòrum respicere, & in exítium rhere stultitiá sua.

CERVUS.

Cervus áltero óculo cáptus juxta mare pasci consuéverat, ita ut íntegrum óculum in terra in habéret eversum: nihil enim perículi videb átur á mari impendére. Cum autem forté nav is præterveherétur, qui in illa erant, directa in Cervum sagittá incáutum confixére. At ille íctus, me míserum, inquit, quantóperé falsus fui, quia terram meam, fretus undis, é quibus mibi mors immítitur.

Sapé, ait fábula, quæ nocitúra homines putáverint, ea lædere non solère: contrá quæ profutúra sperárint, ab iis máximis intérdum damnis affici.

Cervus fugiens venatorem, subiit antrum, quod fortè in fuga conspexerat Ibi incidit in Leònem, á quo cùm dilaniarètur: Heu mihi, inquit, cur non potiùs in hòminum, quàm sævissimæ bèstiae potestatem veni!

Significat fábula, hòmines interdum parva pericula declinantes, in máxima se conjicere.

CERVA, ET VITIS.

Cum fugeret Cerva insequentes venatores, occuluit se sub vite. Venatoribus autem paululum prætergressis, quòd putàret se Cerva, jam esse in tuto, secùra ànimi càrpere pampinos, & manducàre cœpit. Quorum motus, atque strépitus venatores convertit, atque illi, quod re erat, arbitràti, sub vite bèstiam aliquam latère, accurrunt, & visam Cervam jaculis configunt. Quæ moriens: Mérito, inquit, hoc mihi evénit, quæ violàre non dubitárim servatricem meam.

Docet fábula, ultiónem Nùminis non effugere eos, qui pro beneficiis malefàcta re-préndant.

ASINUS, ET LEO.

Versabántur in eòdem loco Asinus, & Gallus Gallináceus. Irruente aurem Leòne, exclámat Gallus, ac Leo (díctur enim vocem Galli non ferre) aufúgit. Asinus se métui putans,

tans, cursu fugientem Leônem perséquitur. Progréssus autem longius, cum non magis jam exaudirétur Galli vox, Leo substitit, & Asinum arreptum devoravit. Qui cum interficerétur: Me insánum, & deméntem, inquit, qui, nequâquam bellatôre patre procreâtus, ad pugnam me incitáverim!

Fábula significat, sepé imbecílles per occasionem adoriri térritos, inínicos, sed eosdem geréntes se impróvidé, & eláté à confirmátis fácilé, & celériter opprimi.

OLITOR, ET CANIS.

DElápsum in púteum Canem, Olitor servâre, & retráhere cúpiens, demísit & eodem se ipse. Canis véritus, ne descendísset sibi nocéndi grátiâ, & ut suffocâret demersum, dèntibus illum pètere, & morsu lacerâre. Tum sáucius Olitor cum dolôre: Jure mihi, inquit, hoc accidísse fáteor. Cur enim, auctôrem ipsum sui intèritus ego servâre volui?

Hæc narrâtur fábula contra stultítiam, & injustítiam. Narrâtur & talis fábula.

AGitásse quemdam assèllumjuxta præcipítium quoddam, & assèllum semítam angústam, atque lúbricam, quantumcúmque ille, qui agêbat, conarétur retráhere, voluísse ingredi. Tum irátum hunc tandem detrusísse Asinum in rupes, cum diceret, ut Horátius dixit:

Quis enim invítum servâre labôret?

ANGUIS, ET CANCER.

Amicitiam jūxerant Anguis, & Cancer, & unā vivere in domestico quōdam familiaritatis usu statuerant. Sed Cancer, animal simplex, & probum, cū socii, & necessarij sui fraudulentia, & calliditate admodū offenderetur, sæpē hortātus fuit Anguem, ut mores illos suos veteratōrios exueret. Anguis non modō non obtemperāre recte monenti socio, sed fieri, etiā in dies detērior, atque versutior. Quodam igitur tempore Cancer sopitum invadit, & forcipe sua captum strangulat. Quī cū mortuus jaceret directus: Ita te, inquit Cancer, vivētem, rectum, & simplicem esse oportēbat, si ferri tuam consuetudinem a nobis postulabas.

Indicat fabula, eos, qui in amicitia fraudulentē versentur, ipsos sese vehementissimē lædere.

PASTOR, ET LUPUS.

Pertum Cātulum Lupi parvulum sustulit Pastor, & ablātum secum inter canes eduxit. Qui corroborātus, si fortē Lupus ovem rapuisset, insequēbatur cum cānibus & ipse. Cū autem Canes interdum assequi Lupum non valērent, ac se reciperent, hic persequens dum ad illum perveniret, non magis se fugientem sui gēneris animāntem, pārticeps esse prædæ solēbat. Postea a saginā revertēbatur

& ipse. Quod si forté Lupus extérnus oves rã-
pere cessáret, ipse clánculum jugulábát, & de-
vorábát cum Cánibus, donec his compértis,
Pastor eum suspénsus de árbore necávit.

*Fábula dicit, naturæ pravitatẽ bonos mo-
res non producere.*

LEO, ET LUPUS.

DEcumbêbat in antro suo sénio confectus
Leo, & insuper morbò corréptus. Ad
quem viséndum omnes animántes convenerant,
præter Vulpem. Hac occasiõne captáta, Lupus
Vulpem gravíssimè accusáre, quæ tam supèrbè
despíceret Regem suum, nequẽ illum ægrótán-
tem viseret. Hæc illo declamitánte, ádvenit
Vulpes, & de cláusula oratiõis, quám vehe-
mènter accusáta esset, intélligens, & cernens
Leõnem frémere irã, consilium cœpit cállidum,
& se defendèndi, & ulciscèndi inimici: ac di-
cèndi cõpiã impetráta: Quænam ígitur de cun-
tis animántibus, inquit, tanta cura, sollicitudinẽ-
que afficitur de salúte, & vita Regis, quantã ego,
quæ ómnia loca pèragro vestigans medicínam,
quã sanári posse videáris? Ac nuper tandem
invèni, quĩ remèdium demonstráret, præsens
quidem, atque efficacíssimum, ut vidètur.
Quodnam? lætus nũntio, inquit Leo. Lupi,
inquit Vulpes, pellem modò detráctam, & ad-
huc calèntem oportèbit te circúmdare ventri,
& costis. Hoc audito, ita Leone imperánte,

Lu-

Lupo mísero pellis dirípitur , & Leóni applicátur. Cui jacénti, insúltans verbis Vulpècula: Non irrítaré, inquit, te Príncipis ánimum, sed molíre pòtiús , & flèctere oportêbat.

Fábula docet , qui álteri struat malum, eum sibi láqueos , quibus capiátur , neçteré.

MULIER , ET MARITUS EBRIOSUS.

Vixerat áliquot annis Múlier cum Viro ebrióso, & illíus moléstias, atque tractatióne malam pertúlerat. Tandem veró stá-tuit experíri , an ulla ratióne tanto malo vir suus liberári posset. Ergo eum temuléntum, & óbrutum vino accurátè consôpit , ac mox oppressum profundíssimo somno , neque magis sentièntem , quàm mórtui solent, húmeris suis sublátum , depórtat in sepúlchrum vetus , & in illo depônit, atque abit. Paulò post de prétériti témporis notatióne cùm conjiceret, crápu-lam , & ebrietátem edormísse hòminem , re-vértitur , & monuménto pulsáto , siquis intus sit , prógredi eum jubet. Vir , qui adhuc sanè esset somniculòsus , quíd velit, intèrrogat. At illa cibum , ait , se mórtuis circumfèrre. Tum ebriósus vir : Ne tu mihi , quisquis es, cibum, sed potum affèrto. Est enim hoc mihi contrárium, te cibi, ac non etiam potus mentiònem fácere. Híc múlier tristítia affècta, & mánibus pectus plangens suum : Nulla, inquit, arte meliòrem te fieri possis, vir, intèlligo: ita consue-

tudine confirmatum, & in naturum abiisse morbum video.

Fábula monet, non esse assuescendum vitiosis actionibus, quod ea, quæ sæpe, multumque fiant, etiam nolentes prosequantur.

O L O R.

PECUNIÔSUS quidam, qui Anseres habebat domi, emit & Olôrem, & inter illos aluit. Audierat enim, suavissimum esse cantum Olorinum. Cum autem vellet ad epulas jugulare nocte quadam Anserem, ideo enim alebantur, fortè cepit Olôrem, quod tenebræ discrímen inter hunc, & illos fieri nullum sicerent. At Olor carmen dulcissimum, quod ajunt, illos facere solere, ubi instare mortem sentiant, accinit, atque ita cognitus servatur.

Commendat, fabula doctrinam, & in primis música studia, quibus etiam mors ipsa sæpe avertatur.

MULIER, ET ANCILLÆ.

MULIER vídua, quæ texendo vitam sustentabat, solébat ad opus excitare de noctu Ancillas suas, cum quidem gallorum cantu auditi essent. At illæ diuturno labore defatigatæ, statuérunt gallum domesticum interficere, quod hujus cantu de somno dominam suscitari dicerent. Quo facto, deteriore conditione, quam prius, esse cœperunt. Nam de hora, & tempore incerta domina, & dubi-

bitans, prima sæpè nocte fámulas pòsteá excitábat.

Indicât fábulâ, sæpè númeró bonæ spei consília habère exitum infelícem.

S A G A.

S Aga, quædam, & mûlier divinatrix, avértere se Deórum iras, & placâre infèsta númina posse, profitebâtur. Quam ream quidam fecêre, postulântes impietâtis: causâque iudicibus probâta, cûm ad supplicium illa damnâta, adduceretur, de turba quidam irrídens: Heus tu, inquit, quæ pollicebâre áliis divinæ iræ procuratiónem, non potuísti humanam sententiam mitigâre?

Fábula narrátur in magnârum rerum professores, qui minimârum sint imperiti.

F E L I S.

I Répserat in officinam Excusôris Felis, ibique repértam limam língere cœpit: cûmque sauciâta de linguâ cruor manâret, gaudens illa eventu, quód crèderet, ferrum á se lacerári, non fecit língendi finem, donec tota lingua absumeretur.

Fábula, dicitur contra eos, qui cupiditatibus, & pertináciâ sua se ipsos damnis afficiunt.

AGRICOLA.

QUI terram colébat, cûm agrum fóderet, aurum fortè réperit. Memor ígitur be-

neficii, ut à Terra in se collati, & gratus, hanc quotidie sertis redimere solêbat. Ergo Fortûna aliquândo accédens ad illium: Cur accéptum refers, inquit, Terræ, quod tibi ego tribui, cûm statuíssem te divitiis augere? Nam sorte, si ita cadat, mutâtâ, & auro delâto ad álios, satis scio, te non Terram, sed Fortûnam accusatûrum esse.

Fábula monet, auctôres beneficiôrum agnoscêndos, & illis memóriam, atque grátiam persolvêndam esse.

VIATORES.

DUO unâ iter faciêbant: horum unus repêrtam bipènnem sústulit. Tum alter hortâri, ne sic loqueretur, ut diceret: Ego bipènnem invèni: sed sic: Nos invènimus. Hoc ei, qui sustúlerat bipènnem, non persuadebâtur. Mox visis quibûsdam, qui se insequeréntur cum clamôre, & concitâto cursu, esse eos, qui amisissent bipènnem, conjiciens, perîmus, inquit. At alter: Pêrii, inquit, dices nunc quoque, non perîmus: quippe cûm invènimus nolúeris dicere, sed invèni.

Indicat fábula, eos, qui non fiant partícipes commodôrum, nequé in malis fidèles esesócios.

RANÆ.

RANÆ duæ vicina loca incolêbant, áltera palûdem profúndam, áltera lacûnam juxta

ta viam, in qua módicum aquæ substiterat. Tum illa palúdis inhabitatrix hortári alteram, ad se ut commigrâret, ubi multo tutiorem vitam degere licêret. Hæc verò negâre se posse avelli á consueto domicilio, atque loco. Pauló post, nihil metuëntem plaustri rotæ, quod illac ducebâtur, contrivèrunt.

Significat fábula hómines in usum rerum futílium prius feré subvèrti, quam ad meliôra, vel aspirâre velint, vel pervenire possint.

MELLARIUS.

CUM forté abèsset Apium dòminus, ingressus Apiàrium fur, exèmit favos, & alvearia compilâvit. Revèrsus Mellârius, & alveáribus inánibus repértis. ad illa cónstitit, & dolens damno suo & quærens secum, quid ágeret. Intèreá rèdeunt Apiculæ de pastu, & in illum infestè involant, pungentèsque acúleis suis, pèsimé accípiunt hóminem. Qui irátus: Scelerátæ, inquit, animántes, Furem dimisistis intáctum, me verò curatórem vestrum affligitis?

Indicat fábula, quód quidam per ignorántiam, aut étiam vecórdiam inimicós non cèveant, amicos veró aversèntur, aut repéllant tanquam adversários suos.

ALCEDO.

ALCEDO avis est amans solitúdinis, & in alto degit; ac ferunt, insídias hóminum vítantem in rúpibus marínis nidificâre, & ex-
clù-

cludere pullos. Hæc quodam tempore ova paritura, nidum affixit scopulo, & foetum in eo reliquit, ac evolavit ad pastum. Interea ventis commotum mare, & procellis elatum, fluctibus nidum obruit, atque ova dissipavit. Reversa mater, & cognito damno suo: Infelicem me, inquit, quæ terram, ut insidiosam, fugiens, contuli me in mare multo infestius mihi, atque nocentius.

Hæc fabula docet, quod nonnulli mortales metuentes ab inimicis, non vitent sæpè concursum amicorum opinione sua, à quibus majoribus detrimentis afficiantur, quam quæ dari ab inimicis potuissent.

PISCATOR.

IN fluvio quidam retibus expòsitis captabat Pisces. Tum ad fustem lapide alligato aquas feriens, & limum turbans, quod pellucidum erat, illis adimèbat, ut temere fugientes Pisces retibus implicarentur. Hoc alius, qui prope eum fluvium habitabat, fieri, & puras aquas inquinari, molèste ferèbat. Tum Piscator: Nisi, inquit, aquæ commotæ turbidæ reddantur, mihi fame pereundum sit.

Fabula ostendit, Principes sæpè civitatum suis commodis studentes, excitare seditiones consuevisse. Et turbulentos homines, cum in pace nihil bonæ spei invéniant, ad commovendos status, & tranquillitatem publicam incumbere.

SIMIUS, ET DELPHINUS.

Solebant quondam mercatōres in longin-
 quis navigationibus assumere Catellas Me-
 litæas, aut Simiōlos, quorum lūsibus tædium
 navigādi levarētur. Quodam igitur Atticam
 cum Simiōlo prætervêcto, non longé á Súnio
 promontório regiōnis illius, vehementíssima
 oritur tempēstas, & inhorrēscit mare; atque
 fluctus tanta vi concitāntur, ut navis everte-
 rētur. Disjēctis igitur, atque fluitāntibus om-
 nibus, & rebus, & hominibus, natat in undis
 & Simius. Hunc conspicātus Delphīnus, mi-
 sértus illius, quòd esse hómīnem arbitrarētur
 (singulāris autem amor est erga genus humā-
 num Delphinōrum) adnātat ad Símium, &
 suscepum evéhere ad terram incipit. Jámque
 in conspēctu erat Piræus, ibidémque navāle
 Atheniēnsium, cūm intērogať Delphīnus Sí-
 mium: An esset & civis Atheniēnsis? Qui cūm
 respondisset, se & esse civem Atheniēsem,
 & in ea urbe nobīlibus parēntibus procreā-
 tum: ámpliūs ille, an noscitāre posset Pi-
 ræum rogat. Tum Símius: Optimum ne illum
 amicum, & summum, ac in primis familiā-
 rem, inquit, meum? Ratus de hómīne Delphī-
 num loqui. Quo tam impudēte mendācio of-
 fēnsus Delphīnus, in mare se demērsit, & vá-
 num Simiolum in aquis suffocāndum relīquit.

Contra vanitatem, & mendacia hæc fábulā

narratur, quæ sæpenumero gloriosulis non solum de tempore, & quæ probro, sed etiam extitisse confertum est.

MUSCÆ.

AD mel profusum in cella quadam advolantes Muscæ, illius dulcissimo succo jucundissime pascebantur. Sed jam saturate, cum volare vellent, pedibus in tenace liquore hærentibus, ridentes etiam malas implicaverunt quasi visco quodam melis. Itaque morituræ: Omnes æ inquit, quanti illis nobis cibus interitum attulit?

Fabula reprehendit voluntarios, & iugiores, qui denotino dulcedinis in magna sæpe mala incurrere, sæpe etiam interire soleant.

MERCURIUS ET STATUARIUS.

AVebat cognoscere Mercurius, quanto perè ab hominibus coleretur. Venit igitur in officinam Statuarii, specie emtoris, & primum Jovis simulacro conspecto, quanti judicaret, interrogat. Cumque auisset, estimari denario, subiciens: At Jovis hoc quanti? inquit. Aliquantulo plus, inquit Statuarius, hoc vendo. Quam magno igitur? inquit Mercurius: faciamus enim pretium. Nummis sestertiis, inquit ille, habeto novem. Contemplans verò reliqua, vidit & Mercuriale signum, quod & ipsum licitatur. Sperabat autem carius multo aestimatum illudiri, quippe Mercurii quod esset nummi

intèrpretis Deo um, cujus numen in spe lucrì omnes mortales invocarent. Tum Statuarius: Si tibi, inquit, emptis signis opus est dabuntur illa duo, de quorum pretio perecontatus es, sequidenario, & hoc in cùmulum accèdet.

Contra gloriæ cùpidos fábula dicitur, quæ tamen ab àiis non magni fieri consueverint.

MERCURIUS, ET TIRESIAS.

Mercurius periculum facturus divinationis Tirés-ç, formam hominis sibi accommodat, & ab actis bobus illius, qui in agro pascerentur suburbe, ad Tirésiam venit, quasi sua aliqua de re illum consulturus. Interea & de amissis bobus huic nuntius affertur. Quo damno motus Tirésias, assumpto Mercurio, in locum editum, & patentem proficiscitur, de avium indicio furem ut cognosceret. Juber igitur dicere Mercurium, num avem aliquam cernat. Ille, Aquilam se videre, ait quæ volatu à læva ad dexteram ferretur. Nihil hæc ad nos, inquit Tirésias: observemus igitur aliam. Paulo post Mercurius, Cornicem conspicatus in proximæ arboris ramo insidentem, quæ nunc rostrum in Cælum attolleret, nunc terram versum dirigeret, id ipsum significat vati. Qui, gestu Cornicis intellecto: Hæc, inquit. Cælum, & Terram Cornix testatur, recepturum me boves neos, siquidem in volueris.

Hanc fabula adversus jures uti possumus.

CUI erant Canes duo, is horum alterum ad venationem assuefecit, alterum ad custodiam domus. Si quid autem prædæ partum labore venatici allatum forte esset, particeps fiebat illius & domesticus. Ferèbat id molèstè venaticus, & convitia ignavia, & desidia faciebat domestico, querebaturque, de suis illum defatigationibus, & sudore bene victitare. Cui domesticus respondit, non se accusandum esse, sed dominum, à quo non labores, sed aliorum labore quæsitæ adsumere, edoctus esset.

Indicat fabula, imperitiæ adolescentiæ sustinere parentes culpam, qui non curarunt rectè illos educandos.

PATER, ET MATER FAMILIAS.

ERAT nupta cum quodam mulier iracunda, & morositate intolerabilis toti familiæ. Hic cognoscendi cupidus, utrùm sua tantummodo, an etiam paterna domus ferre illam nequiret, bona cum gratia, quasi magna res agatur, ad patrem eam remittit. Post dies non multos revocata interrogat, quàm rectè sibi cum familia paterna convenisset? Bubulci, inquit illa, & pastores mihi visi sunt offendi mea præsentia. Ibi vir, Mulier, exclamans inquit, si gravis, & invisa iis fuisti, qui prima luce domo egrediuntur, & ad eandem postremam revertuntur, quid de aliis suspicandum, cum quibus totos dies versata es?

*Intelligendum sapenúmero magna de par-
vis rescisci. & incerta de certis explorari
solere.*

HOEDUS, ET LUPUS.

Hœdus à grege aberraverat: hunc Lupus
visum insequi cœpit. Qui cum intellige-
ret, se viribus suis malum effugere non posse,
callidum consilium init, & ad Lupum convér-
sus: Mi Lupe, inquit, video, me futurum esse
cibum tuum: Tu tamen ne gravare parva in re
benignè mihi facere, & quo iucundius finiam
vitam, prius carmen aliquod accinno, ad quod
saltando exilarer. Ita etiam caruncula mea
suavior erit. Státuit morem gerere Lupus Hœ-
do, & alta voce edit ululátum, quo audito, ca-
nes accurrunt: tum relicto Lupus Hœdo fugam
facere. Sed enim iure, inquit, hoc mihi evenit:
me enim, qui cocus esse debueram, cantorem
agere non oportuit.

*Fabula docet, nunquam feliciter naturam
propriam exire, induram alienam.*

CANCER, ET VULPES.

Cressus quondam de aquis Cancer: in ripa
pascébatur: hunc famelica Vulpes corri-
puit: cumque illum devorare vellet: Cur igitur
inquit, ego, qui fluviatilis essem, terrestris
fieri volui?

*Indicat fabula, sua studia deserentes, &
incumbentes in aliena, merito fortunam experi-
ri adversam.*

Solebat quidam fidibus canendo exercere se sub testudine, cui inductum paulo ante tectōrium fuerat, ubi cum vox resonaret, valde huic illa canōra videri: itaque elatus animo decrevit, & in certamen publicum theatri procedere. Ubi cum deterrimè cantaret, sibilis exactus, & plagis insuper affectus, poenas dedit stolidæ audaciæ.

Fábula hoc indicat, quosdam in scholis, & apud suos quantivis pretii sibi videri, & opinione præclarâ effèrri, ut ad Rempublicam etiam accédere audeant, in qua regenda sæpè turpissimè se dare consueverint.

Fures, qui se per ruinōsum parietem in ædes quasdam insinuassent, cum quod afferre possent, nihil reperirent. Gallum fortè surpētem, & cantātem comprehendunt, & secum asportant. Quem jugulatū rorantur ab eo, sibi ut parcant: suum enim cantum utilem hominibus esse, quos excitet de somno ad opéra, & labōrem. Tum Fures: Eó libentiùs, inquit, te occiderimus, qui eos suscites, quorum vigiliācia obstat conatibus nostris.

Fábula significat, malis ea maxime adversari, quæ bonis prosint. Monet & hoc, imprudentes ea sæpè defensione uti, quæ magis adversariorum adjuvètur causa, quam sua.

CORNIX, ET CANIS.

CUm rem divinam faceret Cornix, pécude Minervæ mactatâ, ad cœnam invitat Canem. Quid tu verò Deam, Canis inquit, frustra solícitas, & sine causa sumptus facis? Ita enim illa te veheménter odit, ut ex ómnibus tui géneris animántibus uni tibi fidem augúrii detráxerit. Ideo ígitur, Cornix huic inquit, sacræ fero, ut mecum placáta in grátiam rèdeat.

Docet fábula, esse multos, qui lucri spe inimícos colere, & munerári non díbitent.

CORVUS, ET SERPENS.

CUm fame Corvus períret, neque escam úscpiam inveniret, forté conspéctum Anguem convolútum, & apricántem capit: quo replicáto, & sauciánte Corvum, íctus ille: O me míserum, inquit, cui ejúsmodi oblátum fúerit còmodum, á quo míhi intèritus immitterétur.

Castígat fábula aváros, quibus lucri cupiditas sæpé exitiôsa esse comperiátur.

MONEDULA, ET COLUMBÆ.

Monedula animadvèrtens victum abundántem Columbârum, cerússa óblinit nigrôrem suum, & adjúngit se Colúmbis. Hæ secum illam cibum cápere, donec tácuit, fácilè passæ, posquám crocitantem audivêre, irruunt in eam, & ábigunt de columbári. Tum revèrtitur ad Monèdulas, quæ albátam hanc, ut aliénam avem & ipsæ exclúduunt. Ita, quæ non con-

tenta sua sorte meliorem secuta fuerat, utriusque vitæ comoda amisit.

Monet nos fabula, ut fortunam quisque suam amplectatur, utque cogitemus, cupiditates præterquam quod nihil utilitatis, afferant, sæpe etiam damnosas esse.

MONEDULA.

Captam quidam Monedulam alligatam. filo devincto ad pedem illius, donat filio suo, cum qua luderet. Illa impatiens humanæ consuetudinis, occasione nata in silvas avolat: implicito autem filo arboris ramis, cum jam fame sibi moriendum intelligeret: Me miseram, inquit, & stolidam avem, quæ hominum servitutem fugiens, in mortem, & exitium me conjecerim?

Fabula indicat, quod homines declinantes mediocria mala, in maxima interdum incurrant.

OPIFICES.

Jupiter Mercurium jussit, Opificibus omnibus dare portionem medicatam vanitate. Ille oblitus unius generis, nescio cujus, miscuit æqualiter mendacium universis: cum autem recordaretur postea horum, quidquid relictum fuerat, id totum ebibendum prius præteritis præbuit. Ideoque cum omnes Opifices multum mentiantur, aliqui tamen putantur esse vanissimi.

Narratur fabula mendacibus Opificibus.

Uerum Júpiter creatis hominibus oblitus verecundiam quoque attribuere, cum reliquos omnes affectus attribuisset. Ergo cubius animi non inveniens viam, quæ & hanc illis insereret, jubet, ut ipsa in turbam, & multitudinem sese inferat. Quod cum facere admodum gravaretur, Júpiter autem, ut faceret, valde instaret, consensisse tandem hac conditione dicitur, ne libido eodem, quo ipsa, accelleret; hujus enim conjunctionem, vel potius conspectum se tolerare non posse. Ex eo fit, ut omnes impuri, & libidinosi etiam sint inverecundi.

Narratur fabula contra impudicos, & serviētes turpitudini cupiditatum.

JUPITER.

Cum Júpiter duxisset Jucōnem, invitasse ad nuptiale convivium universas animantes traditur. Quæ cum tempestive advenissent, sola cessavit Testudo: de qua cum causam morę sciscitarētur, respondit illa, suam, cuique domum gratissimam esse. Itaque iratus Júpiter hac eam pœnâ affecit, ut affixam perpétuo sibi domum suam gestare cogeretur unde: & hoc est in obscura, & veteripilla descriptione hujus animantis: Terrigena, tardigrada, domiporta, sanguine cassa.

Fabula de his narratur, qui suarum rerum tenuitatem præferunt aliōrum splendori, & cōpiae.

pie. Monet etiam inferiores, primum ut caveant, ne ad iram provocent potentiores cunctationi sua. Deinde offensos clementer respondendo placare potius, quam verborum insolentia contra se irritari velint.

LUPUS, ET OVIS.

QUI evaserat Canes saucius Lupus, cum jaceret in terra sine viribus, a prætereunte Ove petit, de præterfluente sibi potum ut afferreret. Nam ego facile, inquit, tunc cibum invenero. Ovis, fraude intellecta, si ego potum attulerò, inquit me scilicet pro cibo usurus sis.

Fábula dicitur in veteratòres, & fraudulentos insidiatòres.

LEPORES.

LEpores, suscepto bello adversus Aquilas, auxilium Vulpium implorârunt. Quæ responderunt, non se fuisse illis defuturas, nisi scirent, & qui essent, & quibuscum bellum gèrerent.

Docet fábula, eos negligere salutem suam, qui cum potentiòribus inimicitias exerceant.

FORMICA.

QUam Animantem Formicam nominamus, eam fuisse quondam mortalem humani generis, accepimus. Exercuisse autem agriculturam, in cujus assiduo studio, & summa cupiditate, vicinis & res, & frumenta subtrahere clanculum soleret. Qui cum, ut fit, furi multa

quotidie mala imprecarèntur, motus tandem Júpiter communi exsecratione, in animantem, quæ, ut diximus, Fornica nominatur, convertit furacem Agricolam. Non tamen uná cum specie mores quoque mutati fuere: nam Fornica nunc quoque rura frequentat, & alienos labores ipsa percipit, atque recondit.

Fábula osténdit, naturas pravas immutatas manere in omni formæ varietate.

VESPERTILIO, ET FELIS.

Vespertilio delapsus in solum, comprehensus fuit á Fele. Quæ cum hunc dilaniatúra esse videretur, petiit ille suppliciter, vitam sibi ut concederet. At enim Felis hoc facere posse negabat, quód esset capitalis hostium omnium ávium. Tum Vespertilio, se non avem, sed murem esse dixit. Itaque dimissus fuit. Paulo post captus ab ália Fele, similiter petiit, sibi misero vitam relinqui. Ibi Felis, sibi hoc factum perdifficile esse, ait quód cum omnibus muribus bellum gèreret. Vespertilio veró, se murem nequáquam esse affirmare, sed volucrem. Quarè iterum periculum evásit, & nómine mutato, bis servátus fuit.

Instituit hómines fábula ad prudéntiam, ut pro témpore, & loco mutare consília discant.

ASINUS SILVESTRIS.

Silvéstris Asinus postrátum in sole mansuetum Asinum cercens, beatum illum judicabat

bat ànimo suo, qui & cute nítida, & benè hábito corpore esset. Mox videns, eúndem & ónera ferre, & ab agitatóre fústibus cædi: Non ego te, inquit, magis beátum esse duco: intèllico enim, cum quanta calamitáte tua bona confúsa sint.

Fábula docet, commoditátes conjúctas cum miséria non esse appeténdas.

ASINUS, ET VULPES.

A Sinus indútus Leónis pelle, supérbè obambulábat, & rèliquas bèstias territábat. Huic óbviám facta Vulpècula, quæ forté, illíus vocem audíerat, étiam te ego, inquit, metúerem, nisi te rúdere solère scirem.

Fábula docet, quosdam indóctos aliénis scépè esse admirábiles, priúsqvam ipsi stultítiam verbis indicent.

ASINUS, ET VULPES.

I Niit amicitíam cum Asino Vulpes, atque ita commúnter exiére venátum. Cum autem Leónem conspexísset Vulpècula, véríta ut evádere cursu posset, calliditáte perículum vitáre tentat, & ad Leónem accédens, pasciscitur vitam suam pro Asini proditióne. Leo tunc quidem Vulpi vitam promíttit; illa verò in láqueum indúcit Asinum, in quo captus cúm hærêret, neque aufúgere posset, capit priús Vulpem Leo, atque ita ad devorándum otiosé Asinum accédit.

Fábula indicat, quód sociórum suórum proditores

res sibi etiam ipsis plerumque exitium decersant.

C A M E L U S.

Cum homines primùm Camelum aspexissent, territi granditâte bestię refügere ab hac, percüsis animis. Mox intellecta mansuetudine illius, accessere propius, intuitique fuere confidentius. Tandem cum comperissent, felle carere, eousque despexerunt, ut & frænos injicerent illi, & pueris agitandum traderent.

Fabula docet, & terribiles casus consuetudine ita mitigari, ut sæpe etiam contemnuntur.

C O L U M B A.

Siti enecta Columba cum vidisset in tabula pictum cratæra, rata aquam inesse, concitatioque in petu ad illum lata, inflictam alam in asses fregit, itaque delapsa in terram a pueris capta fuit.

Fabula monet, ut caveamus, ne imprudenter aggrediamur ullas res, obsequentes cupiditatibus nostris, quod hæc multos in máxima damna impulerint.

D I V E S.

Cum essent Diviti cuidam filię duæ, atque ex his altera mortem obiisset, conduxit ille mulieres, quæ in funeris pompa deflerent mortuam, quas Latini præficas dixere. Quarum miserabiles planctus conspicata superstessoror: Quanta est hæc, inquit, infelicitas, id facere posse alienas, ut tam vehementer plorent, at-

que

que ejulent, cum id nos, quarum lucrus est proprius, nequeamus? Cui mater, Desine, inquit, mirari, filia mea, tanto opere istas moerere: hoc enim pecuniâ accepta faciunt.

Fábula osténdit, inveniri quosdam tam aváros, qui non vereántur, quæstui habere alienas calamitates.

PASTOR.

E Gerat Pastor oves in quercetum: ibi strato sub árbore vestimento suo, conscendit illam, & decutere cœpit glandes, ad quas accurrentes oves, dum illas mandunt, etiam vestem pastôris dilacerant. Qui cum de arbore postea descendisset, & cognovisset damnum, quod interea fecerant: Improbissimæ, inquit, animantes, vos aliis ad vestitum lanam suppeditâris, mihi veró, qui vos pasco, meam vestem diripiistis?

Osténdit fábula, multos mortales alienis insciantes bene, & suis malefacere.

PISCATOR, ET SMARIS.

S Máridem ajunt esse pisciculum parvum in cibo gratum. Hujus generis captam unam per pusillam orasse Piscatorem, qui ceperat, ferunt, ut illo se tempore amitteret, ac sineret grandescere: tunc enim illum se majore cum comodo suo facile esse recepturum. At ego, inquit Piscator, desipiam, si spe futuri boni, vel máximi, præsens é manibus dimittam, quamvis modicum.

Docet fabula, incogitantes esse, qui magis magnam sperare bona, potius quam mediocribus frui.

EQUUS, ET ASINUS.

Agitabat quidam Equum, & Asinum onustos sarcinis. Deficiente autem in itinere Asino, & petente ab Equo, ut aliqua parte oneris se levare, si se vivum aspicere vellet, repudiavit Equus preces illius. Paulo igitur post fatigatione, & labore consumptus Asinus in via corruit, & efflavit animam. Tum agitator omnes sarcinas, quas Asinus portaverat, atque insuper etiam detractum pellem Asino, in Equum imposuit. Ibi ille deplorans fortunam suam, cum sero jam facti poeniteret: Me miserum, inquit, qui parvulum onus in me suscipere gravatus fuero, cum nunc cogar tantum ferre, accedente etiam pelle comitis mei, cujus preces tam superbe contempseram.

Docet fabula, si superiores cum inferioribus operas suas communicent, hoc solere utrisque salutare esse.

DE FAUNO, ET VIATORE.

Satyros, & Silenos vocant Græci ruris, & silvarum numina, qui Latini sunt Fauni, & Silvani. Ex his unus quondam Viatorem hyemis frigore afflictum deduxisse perhibetur in specum suum misertus hominis. Cumque videret, crebro eum manus ori admovere, & illis in-

halâre, rogat, quid sibi ea res velit? Respondit, Viator, calefieri ita spîritu manus contractas gelu. Tum Sâtyrus, ne quid humanitâtis erga hôspitem prætermitteret, affert in phîala vinum cálido, & adhuc fervens, illôque suum fovêre guttur, & stômachum jubet. In hoc etiâ inspirâre Viator, quôd diceret admirânti, & causam requirénti Sâtyro, refrigerâri potum anhélitu. Ibi Sâtyruseum aversâtus: At tu, inquit, citó te aufer à me, & egrêdere de specu: nihil enim cum tua perversitatè commérciî habêre volo, qui eôdem ex ore afflas calidum, & frigidum.

Fâbula significat, fugiêdas amicitias dubias, & mutâbiles hominum inconstântium, & levium.

VULPES, ET LIGNATOR.

AGitâta Vulpecula à Cànibus longospâtio fugâ confecto, devênit tandem ad cásulam, ante quam Lignâtor findêbat stîpitem quernam: ad eum súpplex confûgit orâns, ut sibi lâtebras aliquas demonstrâret, in quibus, cum Venatores præterîrent, occultarêtur. Ille misericórdia motus suam cásulam jubet subire, ibi sperâre se, illam in tuto futûram. Postea recordâtus, animântem illam esse nocéntem, & tamen manifeste prôdere súplicem non ausus, insecútis Venatôribus, & num Vulpem vidisset, percontântibus, vidisse quidem ille verbis

negabat, sed manu, oculisque cásulam suam indicabat, ubi volébat intélligi l. tère Vu. péculam sed Vénatò. es, non animadverso indicio, & attendentes orationi, celériter discédunt. Vulpes, quæ & audierat, & viderat ómnia, progressa mox de cásula, abire, insal. táto Lignatòre. Quod cum ille ægré ferret, & tanquam cum ingrata expostulâret; Etenim salutem tu mihi debes, inquit, tuam, & meo beneficio vitam rélines. Tum Vulpes: Agerem, inquit, grátias ego tibi, si cum oratíone tua manus, & oculi consentírent. Quòd si dicéndum áliquid est, ego quidem línguæ bené precor, sed manus præcisas, & óculos tuos effósos velim.

Fábula contra eos narrátur, qui verbis bona pollicéntur, veré autem malefácient.

HOMO, ET STATUA.

Quidam, domi suæ consecráta Divi nescio cujus línea Státua, cólere hanc, & sertis ornâre assidue solébat, & pètere ab hac divítias, & opes. Sed hoc cum frustrá longo tempore fecisset (non modò enim non augebátur res ipsius, sed etiam diminuebátur), irátus tandem apprehénsus pedibus simuláchrum terræ infixit. Illiso autem fortè in saxum cápite, effractòque, magna vis auri effúnditur, quod in eo fúerat inclúsum. Hoc colligens ille: Magna est, inquit, perversitas tua, Dive, quia venerantem te, neglexeris, & affligentem ditáveris.

*Significat fábula , pravos non cultu , sed vi,
& adversando placári.*

CANIS , ET COCUS.

IN domo quadam ingens convívium apparábatur. Invitat igitur Canis domesticus extérnum, secum ut epulêtur. Docétus extérnus in culinam, videt ómnium rerum ad victum necessariárum summam adesse cópiam, magnas étiam ubique lautícias animadvertit. Itaque gáudio plenus: Papæ, quám opíparè, inquit, hic nunc convivâbor! Tanto scilicet me cibo ingurgitâre pótero, ut satúritas postrídie etiam duratúra esse videátur. Hæc ille secum lætus múrmurans, caudam, quasi adúlans, Coco quasat: ille ut ab extérno métuens, arréptum de fenéstra eum prójicit in viam. Qui cum clamóre máximo aufúgiens, hábuit óbviū sibi notum álterum canem. Hic igitur, qui fuísse eum invitátum foras sciret, quómodo accèptus esset, intérrogat. Cui alter inquit: multum potâvi, ut ébrius, unde exíerim, ignôrem.

Fábula docet , fidem non habéndam iis , qui de aliórum facultátibus benéficos se futúros esse pollicéntur.

PISCATOR.

Piscâtor artis non ádmodum perítus, venit cum tibiis ad aquas, & carmen accínere cœpit, sperans futúrum, ut ad vocis suavitâtem pisces exsilírent. Sed falsus spes sua, arrí-

parit rete, & projicit in aquas, magnamque copiam piscium extrahit. Quibus in ripa expostis, & lasciviéntibus: Nunc saltatis improbi, inquit, dudum, autem; me tibiam inflante, quiescebátis?

Fábula dicitur de iis, quæ témeré, vel non suo loco, atque témpore fiunt.

BUBULCUS.

Bubúlcus amiserat Vitulum de arménto, quod custodire debêbat. Tum ille silvas & solitúdines omnes abire, & requirere Vitulum. Sed multa operâ, & labóre magno nequiquam absúptó, votum Jovi fecit, se hœdum illi cæsûrum, si esset sibi fur ostensus, qui Vitulum rapuisset. Ibi forté delátus in saltum, videt Leónem, á quo mandebátur Vitulus. Ad cujus conspéctum ingénti formídine pércitus Bubúlcus: Magne, inquit, Júpiter, reperto Vituli fure, hœdum me tibi ex voto debêre, confíteor: sed nunc opímum bovem á me áccipe, & ex illius vi, atque únguibus me éripe.

Fábula monet, quosdam levis ánimi hómines optántes témeré, quæ forté concupiverint, éaque consecúti cûm sint, tum ánimis angí, & quærere, quómodo amittere possint.

CORVUS.

Corvus gravi morbo labórans: Mater, inquit, Deos interpélla pro salúte mea, & láchrymis témpera. Cui respóndit Mater:

Vè-

Véreor, ut meas preces ullum Numen exauditorum sit: Nullius enim tu victimis unquam pepercisti.

Fábula docet, quibus secundis rebus plurimi fuerint inimici, eos non facile amicos in adversis reperiri.

CICADA, ET FORMICÆ.

Formicæ humectatas in hyeme siccabant fruges: ad has adit Cicada esuriens, & orat, paululum cibi ut sibi impertiant. Cui illæ: Æstáte, inquiunt, quærere te oportuit. Non vacabat, inquit Cicada. Quid faciebas igitur? inquiunt illæ: Cantationibus operam dabam, inquit. Tunc illæ: Si cecinisti æstáte, inquiunt, hyeme saltáto.

Monet fábula, ne ulla in necessariis cessemus, né postea egentes frustrá præteritum tempus requiramus, aut aliorum opem imploremus.

GALLINA AURIPARA.

Habebat Gallinam quidam, quæ ovum quotidie pariēbat aureum. Hic sperans, auri massam intra illam esse absconditam, occidit Gallinam, & in dissēcta nihil aliud reperit, quàm quod in reliquiesse Gallinis consuevit. Itaque ingentibus ille divitiis inhians, etiam mediocres perdit.

Monet fábula, immódicas cupiditates, & avidos divitiarum animos compescamus, & ut

sua quisque fortunâ contentus vivat.

LEO, ET VULPES.

Leo sénio confectus, cum vires non suppèterent ad victum parandum, callidum cepit consilium sustentandi vitam. Itaque in antro, quasi periculoso morbo correptus, decumbens, quod ad ipsum visendum passim animantes reliquæ advenirent, prehensas illas devorabat. Atque ita magna bestiârum multitudine à Leone absumpta, accedit tandem & Vulpècula ad antrum, & ante illud subsistit, hæsitans, atque circumspèctans. Tunc Leo, quid cesset, cur non ádeat ad se, rogat. At illa, id quod Horátius vèrsibus rétulit, respondisse fertur: Quia me vestigia terrent. Omnia te advèrsùm spectántia, nulla retrórsum.

Fábula docet, prudéntes ante perícula cavère sibi, & ea signa, quibus mala portendántur, notâre, & hæc effúgere.

LUPUS, ET MULIER.

Lúriens Lupus, omnia loca circúmiens, cibum quærébat: tandem audit intra casam rústicam plorántem púerum, & interminántem Matrem, ni désinat. Lupis eum se velle projícere. Lupus eo dicto in spem vocátus, habitûrum se cibum, totam diem ástitit oppériens, dum puerum Mater projíciat: sed vèseri hæc reconciliâta púero, eidem ablándiens, & asséntans: Mi púpule, inquit, bono ánimo sis;

Lu-

pum, si vénerit, obtruncábitus. Tum Lupus tristis, & decéptus ábiens: In ista, inquit, domo áliter loquúntur, áliter séntiunt.

Fábula dicitur in eos, quorum dictis non respondent facta.

HOEDUS, ET LUPUS.

Supra tectum domus stans Hoedus Lupum prætereúntem inclamábat, & illi maledicébat. Cui Lupus: Non tu inquit, sed tectum mihi maledícit.

Sæpé locus, & tempus fortes facit hómines tímidos, ut insultáre etiam præstantíssimis non vereántur.

MULUS.

Opimus pastu hórdei factus Mulus incitáre se ad cursum, & gloriári de matèrna origine, quam celeritáte referret. Matrem, inquit, equam hábeo, præstanti celeritáte, qua ego non sum inférior. Mox quodam tèmپore curréndi necessitáte illi impòsita defatigátus, cœpit patérni gèneris, & se esse Asino procreátum, recordári.

Fábula monet, non superbiéndum, si quem fortúna extúlerit áltius; neque priòris conditionis obliviscéndum, nam instábilem esse vitam hóminum.

ANGUIS, ET AGRICOLA.

In vestibulo Agricolæ caverna erat, quam incolébat Anguis: hic púerum illíus parvum

à qua non prævisus calcatus esset, ictum vené-
 no sustulit, atque consciéntia facínoris in ca-
 vèrnâ statim serpèdo se recépit. Pater do-
 lôre máximo ob mortem filii afféctus, bipén-
 nê arripit, & ante fauces cavèrnæ assístit, obtrun-
 catûrus proserpèntem Anguem. Hic veró, cui
 in memòria hæreret perpetrátum fácinus,
 égre di cauté, & prius circumspícere ómnia.
 Sed Agrícola vindíctæ cupiditâte festínans,
 plagam in Anguem, vix dum apparénte cápite,
 summa vi infert. At hic celèritè illud redûcit,
 & mortem subterfûgit, & bipén-
 nis in saxum impácta signum impréssit iræ, & indignatió-
 nis Agricolæ. Paulò póst hortânte uxóre illius,
 cum Angue ut reconciliètur, appônit ante ca-
 vèrnâ panem, & salem, & évocat Anguem
 ad componéndam pacem. Cui Anguis: Nulla,
 inquit firma pax fieri póterit, donec & bus-
 tum filii tui, & istud signum tam violèntę pla-
 gæ in saxo apparúerit.

*Signíficat fábula, non obliuisci hómines, ne-
 que depónere ódia, ac cupiditátem vindíctæ,
 quândiu vestígia extént malòrum, quibus affé-
 cti fuérint.*

TUBICEN.

TUbicen cantu suo concitátis aciêbus, &
 prælio com-nísso captus: Ne me, inquit,
 vos interficite: nemo eaim vestrúm á me est
 occísus: qui inermis níhil, nisi tubam hanc, ut
 vidê

vidētis. hábeam. At hostes: Ideó te. inquit, cupidiús interimémus, quód pugnándi mīpēctus, álios ad pugnas, & dimicationes incitáre sóleas.

Fábula docet, nocentióres esse eos, qui potētes instigent, & irritent ad malefáciéndum aliis, quam privátos ullos, qui ipsi maléfici sint.

ARUNDO, ET OLEA.

DIsceptábant de fortitúdine, róbores, & constántia Olea, seu Quercus (nihilenim refert) & Arúndo. Cúm autem Olea, sive Quercus, Arúndini exprobráret mobilitátem, & quód ad quanvis illa exiguam auram trémeret, tácuit Arúndo. Non ita diu post, ingruéntibus ventis, & resisténte flátibus ipsórum Olea, vel Quercu, ab horum illa viéruta, & dissipata fuit, Arúndo autem submissiōne integritátem conservávit.

Fábula osténdit, laudándos eos magis esse, qui témpori servíre sciant, & se non oppónant valentióribus, quám eos, qui cum præstantióri- bus se, & potentióibus rixéntur, atque conténdant.

LUPUS, ET GRUS.

INhæserat os in fàucibus Lupi: mercède igitur condūcit Gruem, quæ insérto rostro in rictum suum, os de fàucibus éxtrahat. Hoc longitudine colli fáciie Gruse effêcit. Cúm autem mercêdem postuláret, subrídens Lupus, & déntibus infrèndens:

dens: Antibi, inquit, merces parva videtur. quod caput in colume retuleris de Lupi faucibus?

Fábula in eos dicitur, qui servati de malis, erga salutis suæ auctores ingrati reperiuntur.

CULEX, ET LEO.

A Grèssus Culex ad Leônem: Non ego, inquit, te tantam béstiam formido, neque tu me præstantiores. Vel dic ipse, qua máximé laude excéllas? Num quia únguibus láceras, & déntibus discérpis míseras bestíolas? At idem facit fœmina, siquædo cum viro pugnat. Me veró te étiam robustiorem esse, ut intélligas, age committâmus prælium. Atque ita se, Màrtio illo canóre fracto sònitus imitánte tubârum, in Leonem incitans, intra nares illius inhæsit. Leo veró insániens irâ, suum ipse os própriis únguibus dilánians, sese míserè affligêbat. Tum Cuiex cum exultatiône ávolans, & cantu, tanquam victor, aránææ tela irre títur, á qua cùm comprehenderêtur, jam móriens: Quæ hæc est, inquit, infœlicitas, me Leônis victorem ab aranéola intérimi?

Fábula narrâtur contra eos, qui in exímia præstantiâ, levi áliquo casu evertuntur.

VULPES, ET SIMIUS.

IN magna quondam brutòrum animántium coronâ cùm saltâret Símius, consentiéntibus ómnium júdijs, laudâtus, & ab ipsis quadrúpedum Rex creátus est. Vulpes vero tantam

ei dignitatem invidens, occasionem quærēbat illum de Regali fastigio deturbandi. Fortē accidit, ut juxta casses qui bēstiis erant prætēsi, Vulpes subjēctas carnes conspicāta, Símium illuc secum honōris prætēxtu dūceret, quod tantum á se invēntum thesáurum diceret, noluisse supprímere, quippe quem jure Regi debēri fate-rētur. Itaque Símium hortāta, ut prædā Príncipi débita potirētur, non ægrē illi persuāsit. Símius autē incautē progrēssus in prædam, fraudem vitāre non pótuit, cassibúsque irretītus, Vulpem læsæ majestātis accusāre cœpit. Quæ ad illum convērsa: O Rex, inquit, cū n tanta sis præditus incogitantiā, quo ore tenēre te impérium in animalia posse arbitrabāre?

Fábula eos notat, qui impérium in álios temerē capessētes, temeritātis suæ, oblāto aliquo discrímīne, dant pœnas.

Háctenus de iis fábulis, quæ Græca línguā editæ, ómnium mánibus sub Æsopi nómine verúntur. Hinc jam illæ sequēntur, quæ partim versu, partim solúta oratiōe ab áliis conscriptæ, & vāriis variárum linguárum gētibus nūper in Romānam civitātem adscriptæ sunt.

HOMO, ET LEO LAPIDEUS.

ORta inter Hóminem, & Leónem contentiōne de robore, cū se huic ille antefér-ret,

ret, & ómnibus modis vellet probâre esse, validiorem; deduxit Leônem ad effigiem Hóminis de saxo expréssam, á qua Leo item sáxeus pedibus calcabâtur. Tum Leo: Si nostrum, inquit, genus fingere étiam didicisset, ego quoque tibi, ut opínor, sáxeos hómínes, qui á Leónibus premeréntur, possem ostèndere.

Coércet fábula ostentatióem virtútis propriæ.

LEO, APER, VULPES.

GAudébant Vúltures, cùm cérnerent Leónem pugnántem cum Apro, & se victum, atque occísium depastúros esse sperábant. Cùm autem vidíssent illos, omísso certámine, pácem, & fœdus fácere, falsi spe deplorábant vanam expectatióem suam.

Fábula monet, non esse lætándum ob malæ aliéna.

CAPRA, ET FURIOSUS LEO.

COnspécto Leóne furénte: O míseram, & infœlícem conditióem bestiárum, inquit Capra! Siquidem étiam furíosos habitúra sumus Leónes, quorum mentis, & ratiónis còmpotum sævítiam intolerábilem esse experimur!

Fábula detérret eos, qui in principátu sunt, & rerum potiúntur, ne in iram fácilé delabántur, ne ve é potestáte éxeant.

ASINUS GESTANS SIMULACHRUM.

GEstábat impósitum sibi Asinus, nesciens cur
 jus Dei, simulâchrum: hoc cum adoraretur á prætereuntibus, ille ánimo elátus, quód se adorári putaret, quærere de astántibus: Quisnam esset? Neque enim se Asinum esse arbitrári. Tum unus de illis: Tu quidem, inquit Asinus idem es, qui semper fuísti, sed nunc Dei simulâchrum geris.

Instituit Príncipes, & poténtes fábula ad moderatióem, & ut se, similiter ac réliquos hómines, esse mortáles memínerint.

DE PUERO, QUI VISCERA COMEDERAT.

INgurgitárat se Puer viscèribus festo die quodam. Quæ cum non posset concoquere alvus, frustra horum ille evomêbat. Tum, ó mea mater, térritus exclámat, víscera evómo. Cui illa: Rectè, inquit, mi fili, non enim tua, sed alièna ista búbula vomis.

Non oportère, ait fábula, gravári nos, si alièna reddénda sint.

DE CULICE, ET TAURO.

CUlex in cornu Tauri résidens, illum interrogábat, numquid avolâre se vellet? Cui respóndit Taurus: Nihil interèsse sua, utrúm manêret, an avolâret. Ut enim non sensi accessiónem, inquit, tuam, ita ne decessiónem quidém sènsero.

Contra eos fábula narrátur, qui sibi videntur

*tur esse sapientes, aut honorati in stultitiâ suâ,
& uiciorum derisione.*

PUER, ET SCORPIUS.

I Ocùstas Puer captans, in Scórpium incidit.
Hic illi: Ne, inquit, attigeris me: nam nisi á me abstinueris manum locùstas étiam, quas venátus es, cùm dolóre, & gèmitu projicies.

Fábula monet, vitándos esse congréssus improbòrum.

HIRCUS, ET VITIS.

ARrodéntem pámpinos Hircum increpat Vitis. Cur enim tu mea, inquit, fólia carpis, quasi nihil prætereá sit fròndium? Cùm autem non fâceret depascéndi illos finem Hircus: Quantum potes, inquit, nocêto mihi ego tamen vini tantum túlero, quantum, te macláto, ad libándum Diis satis fúerit.

Indicat fábula, sæpé prodéssè álteri eum, qui lædere volúerit.

CAPRA.

AD fontículum constíterat forté Capra, quæ in aquis contèmplans imáginem suam, gracília, & exília crura sua vituperábat, commendábat autem còrnua. Mox audíta voce venatòris, & canum, aufúgiens, & interdum èta còrnibus adhèrèscens, cùm celeritâte pedum perículum evádere potuísset: O me, desipièntem dudum, inquit, cui placèrent salúti con-

traria cōrnua, crura verò displicērent, quorum beneficio retinēri illa posset.

*Docet fābula, sæpē peruērsō iudicio hōmī-
nes nocētibus delectāri, & utilia spērnere.*

VULPES, EV. UVA.

Vulpes sublimem uvam dependētem de vite conspicāta, ac illam subsiliit iterum, atque iterum, omnes vires corporis āhibens, si fortē attingere posset. Tandem defatigāta inani labōre discēdens, ipsa sese quasi cōsolans: At enim acerbæ nunc etiam, inquit, uvæ sunt, & ista in primis austēra, neque si in viā reperiātur, vidētur tollēnda esse.

De iis fābula dicitur, qui neccessitati obsequuntur, & libēnter abstinēt ab iis, quæ obtinēre non possint.

CORVUS, ET VULPES.

Sustulerat Corvus alicūde cāseum, & cum illo in altam arborem subvolārat. Vulpēcula, quæ cāseum concupisset, ita illum adorta cāllidē fertur, cū primū formam, & nitōrem pennārum, & laudes augūrii collaudasset: Planē, inquit, te summi Jovis vólucrem esse dicam, si audivero etiam vocem, & cantum dignum reliquis virtūtibus tuis, Corvus lāudibus Vulpis inflātus, clamōre mēdere quā maximum posset. Ita de apēto rostro delāpso cāseo potita Vulpes irridens illum: Nihil, inquit, tibi deest, Corve, præter cor.

Fábula docet, assentationes & deridēdos, & comedēdos aliis, expōnere eos, qui illis delectēntur.

ASTROLOGUS, ET VIATOR.

Contēmplans quīdam noctu Cœlum, & stellas, in fossam, quam ante pedes tradūctam non viderat, incidit. Tum aliū eadem iter faciēns, cū de gēmitu illius, ac oratiōne, quod acciderat, cognovisset. Optimē, inquit, tu, qui os in Cœlum erigēbas, terram pōtius intuēri debūeras.

Fábula ostēndit, reperiri quosdam, qui futura prædicere non dubitent, cū, quæ ante pedes sunt, non videant.

EQUUS, ET CERVUS.

Tenūerat Equus pratum aliquantisper solus. Pōsteā cū in illud & Cervus ventitāret, & pābulum consumeret, cupidus ille vindictæ, quærit ab hōmine: Utrū ope ipsius adiūtus, injūrias Cervi ulcisci possit? cui respondit: Posse, frænum si recīpiat Equus, & se conscēndi patiātur ab armāto. Annuēnte autem Equo, tantum abfuit, ut de Cervo speratas pœnas sūmere liceret, ut etiā ipse in servitūte deinceps vivere cogeretur.

Fábula monet, ne cum ullo tam graves inimicitias exerceāmus, ut lædendi illius cupiditate, malum etiā nobis non dubitemus accēdere.

AQUILA, ET MONÉDULA.

Aquilam rapiéntem Agnum conspícata Monédula, idem de Ariète facere conatur: sed in villis pécudis cùm úngulæ implicite essent, capta á pastóre, & dono data filio fuit, qui illa in ludo pro Monédula pósteá, quæ sua opinióne Aquilæ par fuérat, usus est.

Detérret fábula, ab affectándis iis rebus, quæ majóres sint, quám ut nos assequi posse videámur.

CORNIS SUPERBIENS ALIARUM

áviu[m] pennis.

Cornícula colléctas pennas de réliquis ávibus sibi accommodáverat, & supérba varietáte illa, réliquas omnes præ se avículas contemnêbat: cùm forté Hirúndo, notáta sua penna, ádvólans illam aufert: quo factó, & réliquæ pósteá avesquæque suam ademére Corníci: ita illa risum movit ómnibus, furtívis nudáta cóloribus, ut ait Horat. l. i. ep. 3.

Signíficat fábula, commendicátam spéciem neque diu duráre, & per lévi moménto dissólvi.

STRUCTHOCAMELUS.

Structhocamélus, quem Latíni pàsserem márinum dixère, avis in Africa est, penè bèstia, bipes quídem illa, sed úngulis simílibus Ce. vórum. Eadem alas habet, sed supra terram non elevátur. Quodam ígitur témpore, cùm bellum gravíssimum esset inter vólucres, & béstias,

tias, capta hæc a bestiis, ut avis, pro hoste habebatur. At illa pedes ostendens, num avis illis videretur, interrogabat. Itaque decéptis bestiis, tamquam civis, tuta apud illas fuit. Paulò post in prælio capta ab avibus, avem se esse alis, & rostro probavit; ita & his impósuit.

Fábula notat eos, qui diversis inserviunt quasi dominis, & tam hos, quam illos frustantur.

HIRUNDO.

IN foro, ubi iudicia fieri solébant, affíxerat nidulum suum Hirundo: hujus pullos Anguis læsit. Tum illa: O conditionem míseram, inquit, cum eo loco, ubi alii jus suum obtinent, mihi potíssimum vis, & injúria allata fuit!

Fábula de iis dicitur, quibus specie bonitatis, & honestatis nocetur.

BOVES, ET LEO.

PAscebántur uná tres Boves opími in máxima concórdia: itaque fáciie ab omni incursiõne ferarum tuti erant, ac ne Leones quidem aggredi illos audébant. Tandem dissídio inter illos nato, & solúta amicitia, singuli validioribus bestiis direptioni, & prædæ fuere.

Fábula docet, tantum inesse mali in dissensione, quantum boni in concórdia reperiatur.

DE AGRICOLA, ET CICONIA.

INter Grues cepit Agrícola & Ciconiam. Hæc deprecata ab illo vitam, non solum inno-

innocentem, sed etiam piam ~~se~~ & hominibus prodesse commemorat. Nunc & nostrum genus, inquit, venenatas bestias venatur, ac devorat, & effætos senecta parentes gestat, atque sublevat. Huic respondit Agricola: Credere se, vera esse omnia, quæ recensuerit, sed inter nocentes captam, eandem oportere poenam sufferre, quam illos.

Fábula significat, similem quemque haberiis, cum quibus consociatus, & inter quos deprehensus fuerit.

DE CANE, ET FRUSTO CARNIS.

Ferêbat Canis secundum flumén decurrens raptum alicunde carnis frustum: cujus imago cum in aquis appareret, Canis ávidus, illam, quasi álterum frustum undis innatans, appetit: sed dum pandit rictum, ut assumat, id, quod tenuerat, amittit.

Fábula docet, avaritiam, & infinitas cupiditates detrimentosas esse.

ASINUS SALE ONUSTUS.

Asinus cum sale in urbem agitari solitus, cum fluvius in via transeundus esset, in illum forté quodam tempore decidit, & cum surgeret, sensit se nonnihil onere levatum, quod in aqua sales deliquissent. Itaque postea semper in illo loco collabi, donec Agitator, fraude intellecta, spongas Asino impósuit, quibus maledactis, cum sentiret, esse pondus gravius,

multo deinde, quam antea unquam, celèrius flúvium tránsiit, diligènter cavens, ne onus humectarètur.

Fábula docet, sæpè sperátum còmodum in detriméntum verti. Docet & hoc: Fraudulèntos fraude circumvenièndos

LUPUS, ET AGNUS.

S Tabat supra Agnum in ripa flúminis Lupus, qui cùm vellet, si devorásset illum, hoc jure fecísse vidéri: Cur tu, inquit, torvo vultu, & minácibus verbis, scelèste, puras undas inquínas, ut ad me défluant túrbidæ? Egone? inquit timens, & trèpidans Agnus, qui infra te ástiti, & á quo ad me illic deferúntur? At enim maledícis, inquit Lupus, neque recordáre, quam poenam ob petulántiam línguæ pater tuus persolvit, ante menses septem. Non ego tunc, inquit Agnus, procreátus fui. Scimus veró, Lupus inquit, quám vastum reliqueris nuper campum omnibus herbis nudátum. Nunquam hoc, inquit Agnus, factum repèries, neque ego omnino, cùm dentibus cáream, fácere pótui. Tandem Lupus: Tu quidem, inquit, satis dicáculus es, & disertus: ego tamen lautè coenáre decrevi, atque ita corréptum Agnum devorávit.

Fábula narrátur de impudèntia facinorosórum.

VENATOR, ET PASTOR.

Timídus Venátor dicit Pastóri, cùpere se vestígium reperíre Leónis, & petit, si quod ani-

animadvertērit, demōnstrat sibi. Hic Pastor:
En tibi, inquit, hīc propē adest. Rectē, inquit,
tērritus Venātor, nihil quæro āmplius.

*Advērsus hōmīnes dīcitur, fābula verbis
audāces, re ipsa formidolōsos.*

RUSTICUS, ET EQUES.

Postulābat ā Rústico Eques Lēporem, quem
portāntem illum vidēbat, & quanti vēde-
ret, rogābat. Cūm autem accepisset, quasi ins-
piciēdum, adhībitis calcāribus Equo. unā cum
Lēpore avehebātur. Tunc rústicus: Quid festi-
natiōne opus est, inquit, nam ego hunc portā-
bam dono tibi.

*Docet fābula, aliōrum improbitāti multa
sæpē necessariō condonāri.*

LUPUS, ET ASINUS.

Conspēctum in pāscuis Asinum devorātū-
rus Lupus, exorātur ab illo, ut prius spi-
nam extrahat defixam in calce pedis posteriōris.
Sed dum Lupus post Asinum abit, percūssus, &
vertigine obōrta, humi stratus, facultātem de-
dit aufugiēdi. Pōstea revērsus ad se, Cocus,
inquit, qui essem, cur medicīnam faciēbam?

*Fābula ostēdit, vix sine damno fieri, ut
omīssa arte, quam quisque nōverit, atque dīdi-
cit, ad āliam faciendā aggreddātur.*

TAURUS, ET HIRCUS.

Cum urgēret Taurum īsequens Leo, con-
fūgit ille ad Hīrci caulam: sed Hircus in
fē-

foribus resistere, neque Taurum intrò admittere. Tum Taurus: Nisi utròque nostrum robustior prèmeret me, fàcile pòteram tibi ostèdere, quàn-to præstent Tauri vires vîribus Hîrcinis.

Docet fábula, intèrdum injúrias, & contuméliam debiliòrum ferri necesse esse propter metum validiòrum.

AGRICOLA, ET ANGUIS.

R Epèrtum Anguem frígore pené mórtuum Agrícola misericórdia motus, fovère sinu, & subter alas recóndere. Anguis recreátus calore vires recèpit, ac confirmátus, Agricolæ pro mérito ipsius summo læthále vulnus inflíxit.

Fábula demonstrat eam mercèdem, quam repèndere pro beneficiis mali consuevère.

HIRUNDO, ET LUSCINIA.

Hirundo quodam tèm-pore in silvas longè evolâvit, ubi rèperit in solis locis suavissimè cantântem Lusciniàm, in sempitèrno mœròre, atque luctu oblitam filium suum, qui esset tam crudèlitér puerili in ætâte occísus. Hanc compellans Hirundo: Mea charíssima, inquit, tu salve; quam ego hódie primum post Thrá-ciam consuetúdinem intúeor oculis meis. Sed age, confer te ad homines, & némora, atque silvas desere: ibi enim mecum multó commódius habitâre poteris, ubi non feræ béstia, sed hominès auscúltent cármina tua. Respondit huic Luscínia: Sine, mea soror, me híc in soli-

tudine vitam degere: nam ædificia, & hominum usus memoriam veterum calamitatum mihi renovarent.

Fábula docet, præstare foris, & in solitudine vivere quiete, quam in urbibus, & frequentia hominum cum molestia.

REX, ET SUBDITUS.

INnocenti subjecto potestati suæ infestus Rex, ut cum causa illum posset plèctere, imperat, Asinum ut litteras doceat. Hic se obediètem jusso futurum ait, & omnem diligentiam operæ adhibiturum; sed esse tempore longo opus ad eam rem perficiendam. Pètere, quantum vellet, concedente Rege, ille decennium postulat. Quo impetrato, amici hominem admonuère, fieri non posse, ut Asinum litteris erudiret. At vos, inquit, bono animo estote: nam intra tam multos annos, aut morietur animal, aut ego. Quodcumque autem horum acciderit, ego onere suscepto liberatus ero.

Docet fábula, difficilibus in negotiis, & periculosis sæpè esse salutarem procrastinationem.

REX, ET SUBDITUS.

Subjectum quemdam ditioni suæ opulentum, & pecuniòsum cùpiens expilare Rex, ne vim fecisse videretur, adduci hominem imperat, & à subornatis coram se postulàri crimine perduelliõnis, quod receperat hostes suos;

& cum illis consilia nefaria contra patriam iniret. Homini quieto, & cui nihil esset pace neque utilius, neque optatius, mira videri accusatio, & res illa. Tum unus de accusatoribus: Etiam nunc, inquit, domi istius hostes Regios occultari existimo. Ibi intelligens reus, qui essent hostes, quos abducere à se Rex cuperet: Ita, inquit, est: cogor enim fatèri verum. Sed mitte mecum, ó Rex, quibus illi statim tradantur. Rex satellites cum illo misit, quibus omnem suam pecuniam, & summos cum daret deferendos ad Regem: Hi quidem sunt hostes, inquit, etiam mei. Pœné enim me perdiderant.

Docet fabula, prudentes parva libenter amittere, ut majora retinere possint.

JUVENIS SOMNICULOSUS.

Dormientem quempiam in medios semper dies objurgabant sui, & quidnam faceret in lecto tamdiu, quærèbant. Quidnam igitur censetis? ille inquit. Dicere jussus: Quoties, inquit, manè evigilo, adsunt ad lectulum meum puellæ duæ, quarum altera ad surgendum, & operis aliquid faciendum me hortatur, & ostendit, quam turpe sit juveni, optimum dièi tempus in lectulo conterere, atque interdum Græcum versiculum accinit semisoranni, cujus, ut opinor, sententia est: Auroram tertiam partem operis perficere. Ibi tum altera, nugari hanc, ait, & turbatricem esse quietis, qua nihil sit

sit neque melius, neque præstantius, & qua vita hominum carere nequeat. Satis celeriter fieri ea, quæ diligentè fiant. Bonum si adipiscendum sit, quovis tempore rectè surgis. Malum si impendeat, nimis citò suri exeris, inquit, quamvis serò reliqueris lectum. Hæc ego, inquit Adolèscens, inter convitia mûta, & altercationes gravissimas disceptantes has audiens, cum dubitem, utri assentiatur, diutius sôleo in lecto commorari.

Propônit hæc fábula imáginem nobis industricæ, atque socórdicæ, inter quas id est certamen, quod memorávit adolèscens.

CRINES ALIENI.

CAlvus quidam alienos sibi crines sumpserat: orto autem vehementiôre vento, deturbâti illi in viam, calvitium reliquere manifestum: quod irridèntes, qui prætoribant, ille intùitus: Quid ridètis, inquit, à me ablâtum esse, quod meum non erat?

Fábula docet, hómines prudéntes æquo animo ferre jactûram earum rerum, quas in se fortune contulerit.

ASINUS VULGI.

Senex Pater comitatus Fílio adolèscéntulo, Asinum agébat ad mercátum, venditûrus illum, si possét. Hos conspiciâti in agro mercenárii: O hómines stultos, inquiunt, qui vácuum Asinum præ se agant potius, quàm ut aliter ipsorum

rum vehátur, cum hic ætate senectâ, hic puerili sit imbecillior. Senex verum illos dicere sentiens, Filium suum in Asinum impônit, neque multum viæ progressi, habent óbvios notos sibi hómines, qui benevolentiâ, ut videbátur, erga senem moti, reprehendere, quód ipse potiús decúrta ætate, & annis gravis defatigarétur, quám ad labórem adolescentulum filium asuefáceret. Quos & ipsos rectè monère arbitrátus, mutáto consílio, ipse Asinum conscendit, & adolescentulum filium suum præire jubet. Non multum itineris confecerant, cum audit & hoc culpántes quosdam, quód tenellos pedes púeri exerceret itinere, ipse suis callósos párceret. Ergo assidère post se filium jubet. Cum autem incidissent in quosdam viatóres, salutáto illi sene, & de quibúsdam aliis locúti, mox, ipsiúsque esses Assellus, an uterétur conducto interrogant. Hic enim veró suum esse dicébat, & se ágere ad mercátum. Benè scilicet, inquit illi, venditúrus es exanimátum, tanto póndere utriúsque vestrum. Senex dicere & hos áliiquid existimans, pedibus alligátis Asini suspensum de pértica, ipse, & filius portáre Ibi veró hoc vidéntium máxima reprehensio, & vituperátio exitit: áliis ut delírum ridéntibus senem, áliis ut captum mente miserántibus. Tum ille tantum perturbátus simul ánimo, simul indignatione pércitus, ut pro pectúrium forté astiterat.

Asinum

Asinum in aquas præcipitem dedit. Ita dum sermonibus hominum movetur, Asinum miser perdidit.

Docet fabula, non oportere sapientes hoc agere, suas actiones ut vulgo probent, sed in consiliorum honestate illius belluæ multorum capitum notationes contemnere.

GLORIOSUS IN IGNAVIA

Bellator.

CUM ad urbem quamdam exercitus esset hostium, præmissis paucibus cohortibus, legiones, & equitatus civium adversus illos proficiscebantur. Interequites unus præ cæteris festinabat, & reliquorum segnitiam incusabat, atque ante aciem, quasi qui mox confingere cuperet, procurrebat: cum obviam habuit saucios quosdam, qui de levi prælio commisso referebantur in urbem. Tum ille multo, quam antea lentiore gradu, uti: Mox audito etiam frémitu, & tumultu pugnantium, prorsus subsistere. De quo cum quidam, quid accidisset, & ubi illa gloria vetus esset, quæreret: Quid? tu inquit, me solum hostium vim sustinere posse, credebas?

Insectatur fabula illos, quibus nihil est verbi fortius, neque audacius, dum periculum abest; re autem ipsa, & in discrimínibus nihil ignavius, neque meticulosius.

CUm in arborem ascenderet Rusticus, de illa delapsus graviter femur dextrum læsit. Huic alius forte præteriens se consilium datum dixit, quo usus numquam de arbore caderet. Utinam, inquit, ille, ante casum meum dedises! Sed profuerit tamen etiam in posterum: dic igitur. Tum ille alter: Cave, inquit, ne velocius terram repetas, unde ascendisti, quam in arborem ipsam evaseris.

Fábula docet, sæpè cunctationem, & moram esse laudabilem maxime iis in rebus, in quibus festinatio damnosa esse posset.

GALLUS REPERTOR UNIONIS.

Gallus gallinæus in sterquilinio. dum fletum eruit, unionem reperit. Quo conspecto: Quid mihi inquit, tam pretiosa re inventa opus es? Me tritici granum oblatum magis juvaret. Nulli enim usui mihi esse potes. Neque item ego te tollere, & honorem, ac ornamentum tibi conciliare scio. Ita in neutro alter utilitatem aliquam reperit.

Fábula dicitur iis, quibus indignis sæpè fortuna splendorem, & bona offert, quæ & ipsi sustinere nequeant, & sæpè etiam infamare soleant.

CANIS, ET OVIS.

Postulabat in iudicio Canis Ovem debiti, quod repeteret mutuum modiorum trium fru-

frumentum. Testimonium dicebant Lupus, Milvius, Accipiter. Victa Ovis, & condemnata, sola enim erat, & planum fecerat testibus deberi sibi frumentum Canis, quamvis non deberet, coacta iudicatum solvere, ante tempus tonsuræ vendidisse lanas dicitur, quarum pretio frumentum mercaretur, & Cani satisfaceret.

Fabula docet, a malitia potentiōrum nullus innocentiam tutam esse.

LEO, JUVENCA, CAPRA, OVIS.

Societatem junxerant Leo, Juvenca, Capra, Ovis, Parta autem præda, in portiones equales quatuor divisa, Leo, prima, ait, mea erit: debetur enim hæc præstantiæ meæ. Tollam & secundam, quam meretur robur. Tertiā vindicat sibi eximius labor, & defatigatio mea. Quartam, qui suam esse voluerit, is me sciat se habiturum inimicum. Quid facerent imbelles bestię, aut quis refragari Leoni, vel illum infestum habere sibi vellet? Universam igitur ipse prædam solus tenuit.

Hac fabula docemur, iis, qui potentium consuetudini implicentur, & insolentiam horum ferendam esse.

FOETA CANIS.

Canis grávida, cum partus instare tempus, sentiret, impetravit ab altera Cane, sibi ut paulisper, dum ónere Catulorum liberaretur, concēdet, tugurió suo uti: postea cum Catuli
jam

jam valentes faceressent, repètere habitationem illa suam, quòd ejus usu satis longo tèm-pore se caruisse dicèret, & nisi bona gràtià suam obtinèret, omnia esse expertàram se, ajèbat, ut recuperàret domicìlium suum. Cui hæc: Quid minare, inquit? Quin potius hinc nos ejicis, ut potiàtur tuguriolo, qui viribus præstiterit?

Fábula significat, sæpè circumveniri blanditiis homines, ut contra se arment, & augeant inimicos suos. Atque hoc etiã monet, ferè esse in causa meliøre eum, cujus potestas plus possit.

APER, ET ASINUS.

OBviam factus Apro Asinus, crebros cachinnos erúdens, etiã familiãriter illum compellãre non dubitãvit. Salve, mi fratercule, inquit, salve. Quãmdiu est, quòd te his in locis non aspícimus? Ubiam géatium morãtus? Et percontãri deinde, numquid affèrret novi? Quid narrãret? Postremo etiã suam óperam illi dèferre, & rogãre, numquid vellet? Aper cùm irritarètur inèptiis stóliidi Asselli, irãtus caput quassans: Non tamen ego, inquit, fãtui istius sãguine contaminãbo fauces meas, & præterit, relínquens ignãvum, & vecors animal.

Fábula duo monet: alterum, ut potentióres véniam intèrdum dare stultitiæ discat: alterum, nè contra præstãntes se stólidè humilióres inferant.

Referebâtur quodam in convêntu Simiârûm de condênda urbe, quam Simiârûm genus tenêret, atque incoleret, placebâtque, étiam hac in parte hómînum imitâri indústriam. Sed hoc ætâte áliis provêctior Simia magnòperé dissuadêbat, contráque innúmera còmmoda, quæ audierat á multítudine commemorári, unum ajêbat malum inesse in re, quod oppòni posset, quia intra mœnia, quasi cèvea inclúsæ, ómnibus validióribus bèstiis præda futúræ essent.

Monet fábulâ, non solúm vidéndum, quid in aliqua re boni, sed étiam quid mali insit. Item hoc: Pérperam consúlta, & deliberáta finem habère infœlicem.

DUO MURES.

Olim Mus ruri gènitus, & educátus, urbis álterum Murem incolam, & habitatórem ad se invitâvit, eúmque dedúctum in nequáquam spléndidum cavum suum, quamvis esset egestâte cura ad rem atténtior; áccipit tandem liberáliter, neque in sua paupertáte quæsisis parcit, sed ómnia promit benígnè, & libénter. Appònit hópiti ígitur cicer, quod pridem ad festos dies celebrándos, & lautióres épulas seposúerat. Substérnit illi avénam, uvarúmque plerósque, sed & álios quosdam, acínos áridos profert. Tum etiam frústula succídiæ: cupiébat enim,

enim, omni ratione quæ param cœnam dare hõspiti, & varietate vincere singulorum fastidium. Atque hic superbè, & contèptim arrodere dapes, cùm pater familias ipse in recènti pàlea accumbens, farre, & lolio pasceretur, & cibos unciòres, magisque delicatos relinqueret hõspiti. Qui tamen neque stúdium, neque voluntatem illius boni cõsulens: Quæ, inquit, stulte, demèntia est, ut hæc sola silvarum, atque montium incolere in omnium rerum penúria libeat? An non venit in mentem tibi, mortalem vitam omnibus animantibus naturam esse largitam? In qua, dum durat, si tibi benè faciās, tamen esse hanc haud longinquam. Si verò occasionem istam amiseris, nunquam in morte postea eandem oblátum iri. Quod si te fortè miseriæ, & famis, atque hujusce cultus, & victus ásperi pœnitet, age in urbem te mecum, & ad homines confer, ubi in summa cópia degere, & máximis voluptatibus perfrui possis. Movère ista ánimus rústici Muris, & mox: Imus igitur, inquit. Profecti igitur, cùm strénuè reptássent, venère tandem ad urbem.

*Jamque ferè médiam cœli nos húmida metam
Contígerat, fustique urbis per mœnia cuncti
Conticuère, sopor fessos compléctitur artus;*
Cùm domum subeunt hõminis dívitis, & omnium rerum cópia abundantis, in qua manebat urbānus Músculus. Atque ibi indúctus rústicus

in

in triclinium, collocatur super auratos, eburatosque lectulos, qui purpuratis, & conchiliatis vestibus essent instrati. Ipse de reliquiis, quæ erant variae, & multiplices, agitati pridie illius diei convivij afferre sedulo bellissima quæque, & ministrare studiosè hõspiti, utque hilare vescatur iis, quæ maxime placeant, hortatur. Rusticus inter hæc beatum se putare, & in summa lætitia lautissimis cibis sese replet, eamque vitam expetendam, suam miseram prædicat: cum subito fores strépunt, & cardines sonant, hominúmque, & canum voces audiuntur. Ibi convivæ Músculi discurrere, & trepidare, in primis autem rusticus, cui, ut externo, omnia essent insueta, & ignota. Tandem reddito silentio, & turbâ sedata, tremens toto corpore, & subsiliente corde rusticus: Non mihi placet hæc vita, & vale, inquit, amice. Ego intra silvas, & montes ad tenuem victum, & ervilias meas revertor. Malo enim in securitate pauper, quam in opulencia máxima sollicitus semper, & anxius vivere.

Docet fabula, optimum esse, ut quisque sua sorte contentus vivat, neque splendore fortune ad curas, & anxietates occultas invitari se patiatur.

AQUILA, ET CORNIX.

Ferebat ungulis Testudinem Aquila. quam rostro sæpè frustra tundebat, perfringere enim

enim non pōterat. Huic occūrens Cornix: Consilio, inquit, opuse est, hera: non enim vires omnia conficere possunt. Puto enim, & te audisse, quod fertur.

Consilium est melius, quàm vis, cùm ligna secantur:

Consilium incolumem sæva inter flamina navim

Ventōrum, motis pelagique gubérnat in undis:

Consilio céleres superantur in æquore currus.

Consilio igitur, & ratiōne tu quoque potiēre esca intra testam abdita, non vi. Quid igitur suādes, ut faciā? inquit Aquila. In altissimas Cœli plagas subvolābis, inquit Cornix, atque inde demittes in hanc rupem Testudinem: ita afflicta ad saxum rumpētur testa, & caro nudabitur. Pārui Aquila, & ita, ut censuerat Cornix, fecit: ac Testudo quidem comminuta, sed cibo Aquila fraudata fuit: nam priusquā illa devolare posset, Cornix devoraverat omnia.

Docet fábula, calliditate consiliōrum munitissima quæque expugnari.

LEO SENEX.

I Eo confectus senio, vix debília membra trahens amissis viribus, ab animantibus reliquis non modò contemptus, sed ultró etiā apponitus fuit, usque adeo, ut Assellus quoque, inertissima bēstia, calce ferire miserum non

reformidâret. Tum fortunam ille deplorâre suam. & meminisse, quanto olim robustissimis quoque belluis terrôri fuisset, qui nunc ea contumelia, consumpto, robore, afficeretur.

Fâbula potentes, & honores, atque magistratus consequutos hortatur, ut ita se in illis gerendis teneant, ne cum vel fortuna mutata, vel hi depositi fuerint, aliis ipsi ludibrio sint.

ASINUS, ET CATULUS.

VIdēbat Asinus amānter complēcti patrem familias Cātulum, qui insiluerat in gremium illius. Idem & ipse igitur sperans, si pariter assultâret domino, eventûrum sibi, in illum se infert, & ut rebatur, ablanditur Hero. Sed hic inēptias & perversum stûdium repulit, & fustibus corréxit stultitiam illius.

Docet fâbula, ne affectemus ea, quæ natura negavit, neve obtrudamus invitis officia nostra. Narrat eandem ita Galenus.

ASinus conspicatus unum ex Melíteis catellis accumbentem lautē epulanti Hero, & circum illum salientem, gestusque edentem, & caudam quassantem, & soni quoque aliquid jucundi proferentem, ob quæ delectabantur, & eum exosculabantur convivæ cuncti: nihil moratus statim prosilit ad lectulum, rudensque, & quassans caudam, in convivas irruit.

FABULÆ

LEO, ET MUSCULUS.

I Ascivē discurrentes circum Leōnem dormientē Musculi, unum ita agitavēre incursiōne sua, ut in dorsum bēstiæ deferrētur. Qui ā Leōne captus, deprecāri vitā suā, & excusāre imprudentiā facti. Leo, etsi erat commōtus, ignōvit tamen Musculo, & tam contemptū animāculum inviolātum dimisit. Paulō pōst incāutiūs prædam vēstigans Leo, in lāqueos incidit, quibus astrictus rugitum maximum edidit, ad quem procurrens Musculus, cernēnsque in vīculis eum, qui sibi dudū vitam concessisset, grātiā pro beneficio relatūrus, accēdit ad lāqueos, & illis corrōsis, Leōnem omni perīculo liberat.

Docet fābula, & nullius exiguitatem, atque impotentiam spernendam, & grātiā beneficiis referendam esse.

HIRUNDO, ET AVICULÆ.

CUm linum sererētur, mōnuit reliquas aviculas Hirundo secūm ut eruerent sēmina, de quibus relictis exoriturā esset herba nocentissima avium generi. Sed hoc illis cū non probāret, rursum enātā primū, & tēnerā herbam ut avellerent, hortātur. Cū verō neque hoc facere vellent, ipsa de silvis, & solitudinibus ad hōminum consuetudinē, & in oppida se cōtulit. Paulō pōst matūrum linum cāpi-tur, & rētia nectūntur, & capiūntur Aviculæ se-

ro deplorantes neglectiōnem salutāris consīlii.

*Fābula ostēdit , verum esse quod dici so-
let: Qui consīlium bonōrum rēspuat, eum accēr-
sere pernīciem sibi.*

DE RANIS , ET JOVE.

Petiisse quondam á Jove Ranæ dicuntur, sibi
ut Regem præficeret. Exorātus Júpiter tra-
bem ingentem in lacum dejecit. Quo sōnitu
turbatæ Ranæ, refūgere primū , mox tamen
speculāri, quid accidisset. Cūque trabem as-
picerent natāntem in aquis, súbitō in illam in-
vāsere: cum magno contēptu, & per risum sa-
lūtant, appellāntes Régio nōmine. Tum Júpi-
ter immisit illis Anguem aquāticum (Hydram
vocant) á quo cū capti manderēntur, seró
stulti votī demēntes Ranūnculos pœnituit.

*Fābula monet , ne , cui fortūna libértātis
usum concēssit , is servitútis jugum induat.*

MILVIUS , ET COLUMBÆ.

Milvii metu Accípitem adsciscunt Colúm-
bæ, á quo defenderēntur. Accípiter ad-
missus, quasi contumāces castigans, plus stra-
gis uno die in columbári edidit, quā longo
tēpore evolāntibus dare Mílvius potuisset.

*Indicat fābula , malōrum, & crudélium pa-
trocinia esse cruēta.*

FUR , ET CANIS.

Fur allatrānti Cani offerēbat panem. Cui
Canis: At nunc ego, inquit, saciātus, cū
tu

tu domum nostram compiláveris, me silente, unde mihi mox cibum petam, aut quomodo sedabitur fames mea?

Fábula docet, cavéndas fraudes fallácium, neque facta illórum, sed consília speñiánda esse.

MONS PARTURIENS.

Mons tumens, & ingémiscens, quasi partus instáret, máximos metus, & terrores incússerat humáno géneri, cú subitó mus pródiit. Itaque anxietas hóminum in risum evásit,

Indícat fábula, expeñtatiónem singulárem ad máximas sæpé nugas respícere.

LUPUS, ET HOEDUS.

Exiens in páscua Capra ímperat Hoedo, ne cui caulæ fores ante vésperam pandat. Vix fúerat profécta, cú advénit Lupus, & in quantam exilitátem póterat, dedúcit vocem, ut Capræ símilis videátur, & aperíri sibi póstulat. Cui Hoedus, fraude intellécta: imbérbes, inquit, animántes admítti mater vétuit.

Fábula docet, salútem conservári juvenútis obséquio, & obediéntia paréntum, & magistrórum.

DE CERVO, ET OVE.

Petébat ab Ove débítum fruméntum Cervus, idque teste Lupo. Ovis térrita, fatebátur, á se debéri illi fruméntum, & præfiníri diem passa est, qua persólveret. Ea cú advén-

nisset, instānti Cervo, ut frumētum curāret sibi afferendum: Quære, inquit Ovis, mi Cerve, in granáriisdívitum, nam mihi nullum est cōditum domi meæ. Promisísti ne, inquit Cervus, te hoc die redditûram mihi frumētum, confessa debèri? Ita factum, inquit Ovis, quia tum pelli metuēbam meæ.

Fábula docet, quod vi gestum, contrariumque sit, ratum habèri non oportere.

MUSCA, ET CALVUS.

PUngēbat sæpè Calvum Musca (nota est enim hujus impròbitas) itaque ille pal-
mam calvæ inflígere, ut illam oprímeret: quæ
subíndé fuga elápsa deridère senem. Cui ille:
Rídeas, inquit, licet, me tamen ista pulsátio
non ádmodum lædit tibi autem inflícta una
plaga contrítæ intéritum áfferet.

*Contra levitátem narrátur, & petulántiam
impoténtum, & humilium.*

VULPES, ET CICONIA.

VUlpes Ciconiam cûm invitássent appônit
illi júsculum in catillo: hoc ipsa ligúriens,
hortâtur per jocum Ciconiam, ipsa quoque ut
vescâtur, & boni cónsulat, quod appòsitum sit,
præsentíque cópia fruâtur. Quid fáceret Cico-
nia, quæ se fraudári cibo, derideríque cérneret?
Nihil ígitur, inquit, requíro, & curâta omnia
sunt laute & abúndé. Sed, ut grátia tibi referá-
tur, vénies ad me quoque cœnátum perëndie.

Quid

Quid opus est? inquit, ludificans Vulpēcula. Nolo, te mea causa sumptus facere. Cur, inquit, illa, tam grata? Promitte vero. Fiat, inquit Vulpes, etsi alio vocata est opera. Abit Ciconia, & vasculum sibi parat vitreum oblongum & collo angustiore, in quod opiparas, & delicatissimas escas indit, & Vulpi, quæ ad coenæ tempus affuerat, proponit. Tum ipsa glutire bellissimos cibos, jubereque Vulpem edere, & paratis libenter uti. Vulpes se benignitate acceptam videns ea, qua nudiustertius Ciconiam ipsa accepisset: Nihil, inquit, discédens, queror: nam qui alios fallere volunt, ipsos quoque falli interdum oportet.

Ostendit fabula, circumventiones, & dolos plerumque reverti ad auctores illorum.

CRABRO, ET MULA.

CRabro involans in caput clitellariæ Mulæ, quin moves te inquit, & gressus incitas? An ego te, lentam viatricem, nisi pergis, instabo? Cui Mula: Non ego te curo, inquit, sed fustes, & stimulum illius, qui me sequitur (Muliōnem significans) a quo si mihi quietæ esse liceat, tuos facile, Crabruncule, impetus pertulero.

Contra vanitatem humilium narratur fabula, qui cum nocere non possint, ab interminationibus tamen nequeant abstinere.

MUSCA, ET FORMICA.

PRæferens se Formicæ Musca, illam abjicere verbis, & se extollere. Vide etiam, inquit, quanta sit humilitas tua, magno cum labore tenuem victum quærens. At me alæ in sublime ferunt, & accipiunt mensæ Reginæ, auro, & argénto ego eadem bibo, delicatissimis cibis vescor, purpuræ incubo. Fastidiosæ, & inflatæ opiniône fœlicitâtis respondit Formica: Etiam hoc adde, improbitâtem tuam invisam, & odiôsam esse omnibus, contra te flabèlla, & venêna parâri. Itemque hoc: modica anni parte durâre hanc beâtam vitam tuam, dum sol fervet, hyeme, & frigôribus statim occidere. At ego æstâte mediôcri labore exerceor, ut hyeme quîetam, & secûram vitam possim dègere.

Fâbula hoc ait: Qui quæ vult dicit, ea quæ non vult, audit. Et hoc: Non esse in parvis cômmodis, sed sine magnis incômmodis vitam beâtam.

LUPUS, ET VULPES.

Sumpserant ârbitrum de lite quadam Lupus & Vulpes Sîmum. Coram quo cûm gravissimè alter âlterum accusâret, & mûtua sibi convîtia, atque probra ingèrerent, neque criminândi fâcerent finem, tum judex, silèntio imperâto: Te, inquit, ô Lupe, scio nullam rapaciôrem, & te, ô Vulpes, non aliam magis frauduléntam esse bestiam. Inter vos igitur de cætero

ami-

amicitiâ, & pax, sed reliquorum animantium, tam humani, quàm belluini generis maximum erga vos oñium esto. Hæc mea sententia est.

Docet fábula, non movêri nos dissentione, & rixis improborum oportere, sed omni tẽpore illos & arbitrâri arctissimo vinculo pravitatis conjunctos esse, & adversâri, atque odisse.

RANA CREPANS.

Conspiciâta Bovem opimum Rana, ètiam se posse exæquâre magnitudinem illam, si contrâctam, & rugosam pellem explicuisset, sperâbat. Cùm igitur se inflâret, rogat suos Ranunculos, quàm longè á Bovis mole abesse videâtur? Proh, inquiunt, illi, nostra Matércula, permultum. Tum inflâre se illa vehementiùs, & quæ videâtur? rogâre iterum. Ibi unus de pullis: Non, si te rûperis, inquit, par eris.

Stultitia reprehënditur eòrum, qui aspirant ad non sperândam excelléntiam.

VESPERTILIO TRANSFUGA.

Bellum gerébant Bèstiæ cum volúcribus; cùmque viderêtur victória ad has sese inclinâre, Vespertilio, quæ evèntum expèctat, neque altèrutri parti adhuc sese applicáverat, cum Bèstiis conjúngitur. Mox, fortûna mutâta, ut hæc est belli vâria, vincèntibus virtûte Aquila Volúcribus, ad Aves illa rëvolat. A quibus, ut transfuga, nudâta pennis ab avium

convictu exclūsa, & ad noctūrnos volātus
damnāta, pœnas dedit perfīdiæ.

*Contra mendāces, & sūbdolos, ac pērfidos
hæc fābula compōsita est.*

ACCIPITER, ET LUSCINIA.

INvolārat in ārborem Accīpiter, auras ut cap-
tāret. Ibi fortè reperto nido Luscinīæ, cūm
prehēderet jam pullos, supervēnit mater, &
ut suis parcat, illum obtestātur per ōmnia divi-
na, & humāna cum fletu miserābili. Quid fletu
opus est, inquit Accīpiter, aut prēcibus? Prætio
me citiūs mōveris. Quodnam esset, rogātem
ipsam, quod persolvere posset, carmen accīnere
jubet, ut delectētur. Hoc mœstīssima Mater
summo stūdio, de ānimo quidem tristīssimo,
sed ab īntimis præcōrdijs promit. Cūmque
cessāset: Non mihi plācuit, inquit Accīpiter,
cantus tuus, neque bellum carmen fuit; & ar-
reptos pullos in conspectu matris devorāvit.
Mox ab Aucupe, quem in illa insolētia, & su-
pērbia insidiāntem sibi non animadvēterat,
captus, non mediōcre gāudium præbuit mise-
ræ aviculæ, quæ planē divinitūs vindicāri injū-
riam suam cērneret.

*Fābula docet, sævitiā potētum inferiō-
rum dolōres ludībrio habēre, neque cogitāre,
ultōrem post caput esse Deum.*

LUPUS, ET VULPES.

COpiôsam prædam Lupus in antrum cōgesserat: accūrrit Vulpes, & blandē illum compēllat, & gratulâtur advēntu próspero illius. Diu enim, inquit, á nobis abfuísti, & solícitos habuísti mora reversiōis tuæ. Lupus Vulpēculam assentatiōne sua áliquid de præda sibi quærere intēlligens: Bené, inquit, habet: tibi tamen partem afferre non pótui. Falsa spe sua, & ad iram, & vindictæ cupiditâtem convērsa, accēdit ad Pastōrem, & heus tu, quid mihi dare vis, inquit, si nunc tradidero in manum tuam sempiternum hostem gregis tui? Omnia, quæ vellet, promittēte Pastōre, paucos caséolos paciscitur, & illum ad specum Lupi armatum dedūcit, qui fáciie hunc interēmit: pōstea Vulpem veniētem petítum mercēdem proditionis, accersitis ad tempus destinâtum Venatōribus óbijcit. Itaque illa sibi intēritum imminere videns: Hoc, inquit, divinum certè est judícium, ut ego, quæ álterum fraude pērdidi, fraude circumvēnta intēream.

Fábula narrâtur contra invídiam; & docet, malos malè perire.

LUPORUM, ET OVIUM PAX.

CUM Lupis bellum gerébant Oves, atque illis, adjútæ auxílio Canum, semper pares, sæpé etiâ superiorēs erant. Lupi, victória desperâta ad Oves legâtos mittunt, qui pacem petant.

tant Conditiones ferebantur, Cānes Lupis ut obsides darēntur ab Ovibus, ipsæ cātulos Lupōrum acciperent. Cūm de omnibus convenisset, pax jurisjurāndi religiōne firmātur. Paulō post secūris Ovibus, cūm fortē ululārent cātuli Lupōrum, illi in mīseras, & destitūtas omni ope, quasi violatrīces pacis, quæ injūria obsides accēptos affecissent, irruunt, & ita, ut prius, impūnē illas rāpiunt, atque vorant.

Monet fābula, ut eos, à quibus defēdi nos scimus, diligēter cōlere velīmus.

SĒCURIS, ET LIGNA.

FRacta Secūri, petit è Silva manūbrium Lignātor: Silva ad eum usum dedit stīpi-tem Oleāstri. Tum instrūcta ad cædēdum Secūri, Silvam Lignātor populāri, & ārbores truncāre. Ibi fertur, Frāxino dixisse Quercus: Ferāmus æquo ānimo, soror, malum, quod ipsæ nobis accersivimus.

Fābula monet, ne armēmus contra nos hostes nostros.

CANIS, ET LUPUS.

ADmīrans Lupus nitōrem corpulēti Canis: Quanta, inquit frater, fœlicitas est vitæ tuæ! Licet igitur, inquit Canis, mecum in urbem vēnias, & eādē fruāre fœlicitātē. Dum unā pergunt, animadvērtit Lupus in Canis collo attrītos pillos. Tum: Iugūmne etiā sustinēdum tibi est? Inquit: cervix enim hoc glabra

bra indicat, ut videtur Die, inquit Canis, alligor, ut noctu sim acrior, & vigilantior, atque hæc vestigiâ sunt collâris, quod circumdari solet cervici. Hoc audito, Lupus: Vale, inquit, amice, jam nihil miror servilem fœlicitatem tuam.

Docet fabula, nihil esse libertate melius, neque præstantius.

CERVUS, ET BOVES.

EXagitatus a cánibus ad Boves confûgit Cervus, orans ut se tégere velint, & apud se delitescere patiántur. Non repúdiant preces illius Boves, sed monent, ut de tutiòribus latebris sibi prospicere velit, ajuntque, verèri se, ne in stábulo deprehendâtur. Omne se periculum subitûrum affirmântem recipiunt, & fœno, atque strâmine óbruunt. Advênit pauló póst villicus, & negligèter ad Boves réspicit, atque abit: lætus Cervus se omne discrîmen evitâsse sperat; sed cognóscit á Bobus, mox affutûrum ipsum villæ, & agròrum dóminum, cujus diligèntiam, & inspèctionem, si evâserit, tum sibi certò salûtem posse polliceri. Venit igitur Paterfamílias, & ob malè curâtos Boves indignâtur, & quo quidque cònditum, ac repósitum loco sit, cognóscit, & àspicit, ad pleraque etiâ manus ipse ádmovet. Inter hanc curam, & attèntionem, appárent còrnua Cervi, & ipse latens intra straménta, & gaudènte patrefamílias, cæditur.

Fábula docet, qui ad aliénos confúgiant, si servéntur, singulari hoc fortúne beneficio fieri: itaque malum haud feré evadere. Docet étiam, diligéntem curam, & consideratiónem rerum suárum unicuique esse fructuósam.

LEO, ET SIMIUS.

I Ngréssus in Regnum Leo, quó majôr esset in grátia apud bèstias, státuit corpòribus illárum párcere. In hoc propòsito cú aliquantisper perseveráset, mox illíus pœnitêre enī cœpit: & tamen non apértè corripere ausus bèstias, sigillátim quasdam sedúcens: fœtêret ne os suum ab illis quærit. Quarum álias simpliciter respondéntes, sané anhélitum esse gravem, ut contumeliósas erga se: álias benè olêre affirmántes, ut mendáces, & irridéntes se: álias étiam prorsus tacéntes, ut supérbas, & contemptríces, discérpere, & vorâre omnes. Tandem Símius interrogátus: Cinnamômum, & unguéntum rárdinum olêre, ait & thus, ac flores vernos: & longa oratióne Leóni ita miríficé assentátur, ut pudôre tum prohiberêtur, quomínus Símium dilaniâret: & tamen státuit párcere huic nolle. Símulat ígitur morbum: tum Médici accersíti venam tentant, & signa morbi vestígant: sed cú nil perículi viderêtur, bono esse Regem ánimo jubent: non enim esse morbum, qui medicaménta réquírat, sed languórem, qui fácilé victu exquisito curári

possit. Diceret igitur, quo cibo se potissimum delectatum, isti confideret. Simiôrum, inquit Leo, carnes nunquam gustavi, & comêdere velim nunc, si salûbres sint. Attráhitur ergo statim misséllus Simiolus, & objícitur famélico Leoni, á quo discèrpitur, & devorâtur.

Fábula docet, contra pravitatē, & crudelitatem potentiôrum nullam interdum neque innocentiam, neque prudentiam valere.

P A V O.

Conquéstum gráviter apud Iunônem, avem illius propriam, Pavônem accípimus, quod in tanta formositâtē, & splendôre pennârum, vocis suavitatē deficerêtur, cûm Luscínia tam níhili vólucris, illa abundâret. Cui Iuno: Recitè, inquit: non enim omnia in unum bona conferre oportuit.

Fábula nos admonet sententiæ Homéricæ: Non datur, ut rebus præcellat in omnibus unus.

PANTHERA.

IN fossam delápsa Panthêra, á curréntibus Rústicis supplicat, ne se innocentem, & quæ nulli ipsôrum unquam damnum déderit, affligant. Hoc álij fieri oportere censeant, álij insuper miseráti illam, cibum offerunt. Neque defuere tamen, qui fústibus, & saxis malè illam mulcérarent, & pro mórtua semiánimem relíquerent. Noctu Panthêra cûm vires suas recollegisset, saltu é fossa evásit, & in silvas se

recēpit. Pósteá in illíus loci rústicos hostíliter grassabâtur : ac metuēntibus irátæ ímpetum univèrsis : Ego scio , & novi , ínquit , quibus meus casus dolóri fuérit , qui mihi cibos prójécerint : sed neque illi á me ignorántur , á quibus pulsáta , & ícta vulnerátaque sim.

Fábula docet , ut míseris , & in mala præcipitátis párcere velímus , ne fortuná instauráta , accépta damna , & contumélias ulciscántur.

VERVECES , ET LANIUS.

VErveces, cúm Lànium accédere ad ipsos fá-
cile passi sunt, étiam æquo ánimo tulére,
unum, atque álterum árripi de número suo, &
mactári. Quisque enim altèrius malum negli-
gēbat , & se prætéritum esse gáudebat. Tan-
dem cæsis univèrsis, relíctus unus, cum & ipse
invaderétur: Ostúltos nos, ínquit , & infelíces,
qui sigillátim pèrpeti vim , & cædem , quam
commúniter propulsáre, malúimus.

*Fábula osténdit , neglectiônem commúnis
salútis étiam privátam , & singulòrum salútem
labefactáre.*

AUCEPS LIPPUS.

DUm arundines cónstruit, & spargit escam
Auceps, lippièntibus, & stilántibus ocu-
lis, Avículæ, ita illum erga se ánimum gérere
cleméntem, & mansuétum ratæ, ádvolant pró-
piús , & áliquæ visco inhærèntes capiúntur.

Quas

Quas vidētes reliquæ, Aucupis morsu præfocari, & in sportellam conjici, avolāntes: Heu quā fallāces lāchrymæ sunt istæ, inquiunt, quæ mortem attulēre sóciis nostris!

Fábula monet, ut caveāmus, ne composita specie, & ficta bonitate decipiātur.

SIMIORITY REGNUM.

VANUS, & Verax uná itér faciētes, in Simiorum Regnum venēre. Capti statim adducuntur ad Regem: ille, utin sólo consédérat, adstantibus undique purpurátis Simiōlis: Quis ego tibi, convērsus ad Vanum, inquit, vídeor? Cui ille: Rex vidēre mihi esse, inquit. Qui veró hi, á quibus stipātur sóloium meum? Próceres, inquit ille, Regni tui. Delectātus Símius assentatiōne hóminis, bené eum áccipit, & præmiis áffici ímperat. Tum & álterum intèrrogat, quem se, & quoseos, qui circúmstent, esse putet? Ille sperans ob veritātem majóra étiam præmia, quā mendācem esse consequūtum vidēbat: Símius profectó, & tu, inquit, es, & isti tui populāres sunt omnes. Offēnsus hac libertāte ille Régis Símius, únguibus, & dēntibus suorum conscíndi hóminem, & ábigi jubet.

Imāgo propōnitur perversitātis áulicæ, & pravitātis malórum Príncipum.

V U L T U R.

VUltur invitātis Avículis ad convívium, quod illis datūrus esset die ná tali suo,
post

post quàm hæ affuere ad tempus clausis foribus domus, cårpere, & occidere sigillatim omnes, & de invitatis épulas sibi instruire cæpit.

Fábula. monet, voluptatis sectatores non provísium in exitium incidere solere.

ASINA FEBRICITANS.

FEbri corréptam, & gráviter laborántem Asinam, cú morbus sævus esset, invísit Lupus, & tangens æstuans corpus illius, ubi doleret potíssimum, intérrogat. Ibi, inquit Asina, vel tantúm, vel máximè dolet, ubi tu me contíngis.

Refutat fábulá simuláta improbòrum officia, & odiósas interpellatiónes malevolòrum.

HIRCI.

TRes Hirci, unum grandem, qui Leónem fugeret, procul conspicáti, eum irridere, & formídinem exprobrare. Quibus ille: Si, quem fugio, vos sciátis, & idem adeátis periculum, non reprehendèretis fugam meam.

Fábula narrátur contra temeráriam ostentatióem audáciæ.

VULPES, ET GALLUS.

Conspèctum prope villam Gallum gallináceum adoritur cállide vulpècula: Et tuum, inquit, patrem nòveram, atque illius suavíssima voce sæpè ádmodum sum delectáta, neque te inferiòrem eo esse vídeo, nisi forté vox de-

terior sit. Gallus probaturus, & illam parem, vel majorem in se esse, clausis oculis, altissime exclamare coepit. Irruit igitur in hunc subito Vulpes, & comprehensum asportat. Recognita, Villicus cum fuste insectatur Vulpem, & familiam advocat, clamans, suum Gallum a Vulpe asportari. Tum Gallus: Audisne tu hunc, inquit, quam loquitur de tua præda contumeliose! Quin igitur refellis superbum mendacium illius? Vulpes inflata sermone Galli: Mentire, inquit, & addere volebat, tuum esse Gallum, quem ego coepi: at laxatis dentibus, amissus Gallus, in arborem subvolat, & irridet Vulpem, quam captus decepisset.

Docet fabula, loquacitatem semper esse detrimentosam.

MULUS, ET LUPUS:

DE voraturus Mulum Lupus, qui vocaris tu? inquit: Ego ne? inquit Mulus. Ita ajo, inquit Lupus. At enim, inquit Mulus, nescio: nam oppido pusillus parentes amisi meos: audivisse tamen quasi per nebulam meminisse matris, insculptum nomen meum esse in posterioris pedis dextri ungula. Si videtur igitur, leges; & ad Lupum posteriores pedes convertit. Cui quasi inspecturo scripturam nominis icu vehemente caput affligit, & effracto ungulam hisit in ossa cerebro. Ille humi sternitur. At Vulpes, quæ omnia fieri cognoverat, irridet

jacentem: ac, Heus tu litterate, istic nunc ludum aperies scilicet, inquit, & multorum nomina recognoscēs.

Narratur fabula contra arrogantiam indoctorum.

VERRES, ET LUPUS.

Verres ægré ferēbat, se non metui á suo genere: itaque desērere hoc statuit, & confēre se ad Oves. Ubi cū agnos admodūm terreri grunnitu, & jactatione capitis sui cerneret, ibi se facile honorem, & dignitatem consequutūrum sperans, remānsit. Paulō post deprehensus extra caulam, & comprehensus á Lupo: Me miserum, inquit, quantō salutem, quā dignitatem quærere, sātius fuisset!

Ostēdit fabula, æquabilitatem vitæ respuēdam non esse.

SERPENS VINCTUS.

Serpētes in aquis degunt, qui Hydri vocantur, & alicubi tradūntur máximi esse, vicerōsque cūbitos æquāre longitudine. Hujus generis unum quondam detūlerant exundāntes aque longē extra alveum flūvij, in quo degēbat, & postea subsidētes relīquerant in arēnis, ubi sole, & æstu cūm torrerētur, prætereūntem Agasōnem cum equūleo orat, ut impōsitū in se in jumentum rēvehat ad cavēnam suam, & pro illo officio summam grātiām repromittit. Agaso motus cōmoda Serpēntis oratione, alligat

ligat spiras illius, & in equum suum vinctum imponit, & reducit ad fluvium: ibi demptis vinculis, cum expectaret promissam gratiam, & speraret amplam mercedem, aggredi ad se infestis oculis, & hostili vi Serpentem videt. Tum ille exclamans: Hæccine igitur gratia refertur máximo beneficio meo? Vulpes autem, quæ non longè aberat, clamore audito, accurrit, & rem totam sciscitata de Agasone cognoscit, qui conquereretur insuper apud Vulpem sceleratam injuriam, quam sibi allatum iret Serpens. Hic tamen ne opinionem tam injusti facinoris sustineret: Jure se, ait, illam adhibere sævitiam ad Agasonem, a quo vehementissimè constrictus fuisset. At fuisse hoc faciendum, Agaso agebat, siquidem avèhere vellet de loco. Non laudo (inquit Vulpes, cupiens periculo hominem liberare) quod hunc colligasti: cognoscere tamen velim, quàm arctè colligaveris. Licet, inquit Serpens: ac Agasonem similiter, ut dudum fecisset, vinculanectere jubet. Hic verò cum fecisset, ita ne tandem vinxerat? interrogat Vulpes. Imò multò, multò arctius, & durtius: inquit Serpens. Jubet igitur vires majores adhibere Agasonem Vulpes. Ille valens, & robustus ita astrinxit funes, ut Serpens pœnè strangularetur: acque sic quidem improbus iste, inquit, & tam vehementer colligaverat me prius quoque. Tum Vulpes: Heus tu nunc, in-

inquit, ita colligatum révehe eum in locum Serpētem, unde substulisti, & ibi depōsitum relinque. Páruit sentētiæ Agaso, & periculum evásit.

Docet fábula, ingrátos, atque eos máximé, qui mala pro bonis repēdant, ipsos quoque tandem símilem mercēdem rectepere.

ICTIS, ET VULPES.

Ictis est è Mustelârum gēnere silvéstris quadrupes, cujus pelle obduci quondam gáleas sólitas tradunt. Quodam tēpore cum Vulpe igitur. Ictis iter per patētem campum faciēbat. Eam Vulpes intēroga: Quid rerum, aut ártium didicisset? Illa, nihil quidem se tenēre, respōdit, præter mediócrem saltādi ratiōnem. At ego; inquit Vulpes, centum ártibus instrácta sum, quarum quævis, & ad necessária víctui paránda, & ad vim, atque contrária ómnia propulsánda, satis esse possit. Ictis igitur venerári, & beátam prædicáre Vulpem: se verò fútilem, & vita indignam animátem perhibēre. Inter hos sermōnes exaudíri Canum latrátus: itaque adesse Venatōrem Ictis conjiciens: In fugam, inquit, nos demus: áudio enim hóstium nostrórum vocem. Plácidé inquit Vulpes: Nondum enim necesse est acceleráre fugam. Cúm autem clárior fieret latrátus: Fugiámus igitur, inquit Vulpes. Cui Ictis: Neque mihi

mihi confirmatæ verbis tuis, nimis festinandum videtur. Sed jam conspèctis Cánibus, fugiâmus sanè, ait: atque ipsa in procëram statim árborem saltu evâsit. Vulpes veró in apërto campo fácilé á Cánibus deprehénsa fuit. Quam illa irrídens, ut unam promat, hortátur, de centum salutáribus ártibus suis, nunc enim necesse esse. Ita mísera Vulpécula derísa, & dilacerâta fuit.

Fábula narrátur contra gloriatóres vanos, & ostentatóres mendáces.

LUPUS, ET HIRCUS.

Hircus eváserat Lupum insequèntem in rupem, in quam pervenire ille non posset, Ubi aliquantisper Lupus, cùm obsedisset eum. tandem fame depúlsus, sitiènti tum Hirco, ad flúvium vicinum descendèndi facultâtem dedit. In flúvio autem córnua procëra, & crura lèvia contemplâtus Hircus, placêre sibi, & se incusâre, qui Lupum fugisset. Lupus stultum immorântem in flúvio, & aspèctântem imáginem suam, clánculúm adórtus comprehendit, & jam frustra deplorântem suam vanitâtem aspórtat, atque dèvorat.

Contra stultitiâ superbôrum fábula narratur.

ASINUS, ET LUPUS.

Conspicâtus Asinum Lupus, in eum irruit, ac: Nunc tu famèlicum, inquit, vèntrem

saturābis meum. Cūpio, inquit Asīnus: nam se-
pē mortem exoptāvi, quippe qui sempitēnis la-
bōribus conficiar, onēribus ferēdis, & plagis
patiēdis. Ego enim de lacu musta, ex area fru-
mentum, ex silva ligna, de montibus saxa, de
granariis triticum ad pistrinum deportāre co-
gor. Sed si vidētur, de via me dedūcūm in istam
vallem, maclāto, ac vinctum quidem. Assenti-
tur Lupus: itaque reste connectūtur. Tum
Asinus iter versus villam, ubi serviēbat facere,
& Lupum, admodūm quidem renitētem, ad
conspēctum hōminum attrāhere. Quibus ferra-
mentis eum petētibus, cū unus incerto icū
testim, qua ille inter se alligāti fuerant, disse-
cuisset, malē mulctātus Lupus in silvam fuga
evāsit. Asinus autem gāudio, & lātītia exul-
tare, & clarum rūdere. Quo audito: Quātūm-
vis, inquit Lupus, clamōri insistas, nunquam
tamen efficiēs, ut ad te iterum adnēctar.

*Fābula docet, consiliis inimicōrum, & ma-
levolōrum non esse parendum: Et sāpere stultas
damno accēpto.*

CANIS. IN PRÆSEPI.

Frendens Canis dēntibus, & allātrans, non-
nūquam in præsēpio jacēbat, ā quo Bo-
ves terrebantur, neque admittebantur ad pābu-
la. Cui unus: Quanta ista, inquit, invidia est,
non pati te, ut eo cibo vescāmur, quem tu cā-
pere, nec velis, nec possis.

Fábula de provérbio compósita est, quæ notatur invidentiæ malignitas.

DE MENDACE PUERO.

Puer custos Ovium crebrò per lusum magnis clamóribus opem rusticórum implo-rábat, contra incursiónes Lupórum. Sæpe autem frustrátus eos, qui auxílium illi latúri advènerant. Tandem Lupo irruente cum lachrymis clamâre, & orâre miserábili voce, ut subvenirétur sibi, & gregi. Qui audiébant, lúdere illum páriter, ut antè arbitrátí, neglexérant preces, & imploratiónem vani Púeri. Ita liberè in Oves grassátus Lupus fuit.

Fábula docet; hoc cónsequi mendâces, ut verum étiam dicéntibus nemo credat.

APICULA, ET JUPITER.

Quód suos labóres ab homínibus compilári Apícula ægrè ferret, elegantíssimè constructos favos Jovi obtulit, & ab illo pètiit, lethíferam ut acúleo suo vim ádderet. Júpiter immanitâte bestiolæ offènsus: Imó potiús vitálem vim tribuam, inquit, ut uná cum illo tibi vita relinquenda sit.

Fábula ad senténtiam Heródoti est compósita. Immódicas pœnas Diis non probári.

CANCRI.

Mí Nate, grándior Cancer párvulo dicêbat, quin recta via incèdis, neque obliques

in-

intorques gressus? Fáciam, inquit ille, mi Pá-
pule, si te idem facièntem prius videro.

*Docet fábula, adolescentiám domesticis
malis exémpilis máximé corrúmpí.*

CANIS MORDAX.

CAni mordáci, ut omnes cavère illum pos-
sent, Paterfamilias jússerat tintinábulum
appèndi ex ære párvulum. Hoc ille, quasi præ-
mio virtútis suæ ádmodúm superbíre, & álios
Canes præ se contèmnere. Cui unus sénior:
Heus tu inquit, an nescis, indicári pravitatè
morum tuórum tinnitu isto, non ornári ære
corpus?

*Coércet fábula stultítiam vulgi, quod sæpè
placet sibi notis, & insignibus flagitiórum
suórum.*

URSI PRÆCEPTUM.

MAgnus erat inter duos familiaritátis, &
necessitúdinis usus, ut in summa conjun-
ctiône voluntátum, atque studiórum vivere vi-
derèntur, operásque darent inter se mutuas, &
alter álteri gratificarètur. Accidit, ut iter quo-
dam tempore commúner ambóbus faciendum
esset: cúmq; transírent quasdam solitúdines,
in Ursum ingèntem incidèrunt. Quo viso, unus
celèriter in árborem evásit, alter ab Urso op-
prèssus cú audivisset, illam feram cadáverem
non attingere, in terram se prostrávit, & attrá-
ctam ánimam quám pótuít vehementíssimè

continuit ut vestigium nullum vitæ apareret. Ursus omnibus partibus corporis pertentatis, & ore suo crebro ad illius os, auresque admoto, cum pro mortuo reliquisset, abiit. Tum metu ambo liberati, prosequuntur incèptum iter. Inter eundem autem interrogatus, qui arborem conscenderat, alterum, quidnam in aurem Ursus jacenti immurmurasset? Multa, inquit ille, quæ nunc memorare nihil attinet: sed in primis hoc præceptum dedit: Ne amicum esse quemquam mihi unquam persuadeam, cujus fidem adverso tempore meo non fuerim expertus.

Docemur, verum esse, quod Cícero scripsit præclare, ut omnia: Non facile dijudicatur amor verus, & fictus, ni aliquod incidat ejusmodi tempus, ut quasi aurum igne, sic benevolentia fidelis periculo aliquo perspicui possit: cætera sunt signa communiæ.

OLLA NATANS.

L Ebêtem ahêneum, & Ollam fictilem undæ vis abstulerat. Tum Olla magnóperè vitare concursum aheni, & formidare, ac tremere. Cui Lebes: Quid metuis? inquit: non ego tibi nocêbo. Respondit Olla, in tali jactatione se non posse securo esse animo, cui non suspecta ipsius voluntas erga se, sed fortuitus concursus timori esset.

Docet fabula, periculosas omnibus modis esse conjunctiões potèntum, & impotèntum.

Convocatis universis animantibus, cognoscere Júpiter volêbat, cuiusnam omnium, formosissima esset sóboles. Tum Simia Simiolum párvulum præferens, & Jovi ostêdens: Quid quæris, Júpiter? inquit: nullum hoc formoso formosiorem invenies. Cui Júpiter: Ideo nudas, inquit, nates scilicet habet.

Docet fábula, de illius ore, qui se ipsum, aut sua prædicet, laudes & sordidas, & ridiculas fieri.

GRUS, ET PAVO.

Pavo contra Gruem assistens, explicatis pen-
nis suis: Quanta est, inquit, formósitas
mea & defórmitas tua? At Grus súbvolans,
quanta est, inquit, lévitas mea, & tua tárditas?

*Monet fábula, non esse ob aliquod bonum
naturále superbiéndum, neque contemnéndum
alterum, cui fortássé multó majóra collata sint.*

ABIES, ET DUMETA.

Contemnêbat propinquos dumos Abies al-
ta. Cui illi: Quantum tu nobises præstan-
tior, tantum tua est conditio detèrior, quòd ma-
gis omnis géneris injúriis expòsita sis, & tibi
á Diis, & hominibus perícula impédeant.

*Docet fábula, non oportere, excelléntes
ullórum humilitátem despícere. Nam multos:
ut ille ait, fortuna tollit in altum, ut lapsu
gravióre ruant.*

VOlens explorâre sensus hóminum Júpiter, missit Apollinem in terras, qui voluntâtes humânas cognósceret. Hic primúm incidit in Avârum unum, & álterum Invidum. Quibûscum colloquútus, cópiam illis facit petèndi, quod vellent. Id enim, quod utérque petísset, ratum se habitûrum: sed ea lege, ut quod sibi alter petísset, álteri præstarêtur duplum. Nullo igitur pacto induci pôtuít Avârus, quidquam sibi ut pèteret: at Invidus èruiunum oculum sibi pètiit, ut Avârus ambos amitteret.

Describitur hac fábula avaritiæ, & invidia pèssimum, & tetèrrimum vitiûm.

PUER FALLAX.

PLorâbat ad púteum résidens, & queritabatur Puer: ad quem accédens Avârus intèrrogat, quid accíderit ei? Me míserum, inquit Puer, cum multó largióribus láchrymis: ó míserum me! Cur míserum se prædicâret, interrogánti Aváro, respóndet: Auream sítulam sibi in púteum modó defápsam. Ille cupiditâte cæcus, neque unde Puer áuream sítulam afférre potuísset, neque haud verisímile hunc dicere cògitans, pòsitis vèstibusse in pôteum dimíttit, quibus Puer intèreá, dum ille revértitur, sublátis, in silvas aufûgit.

Qui alièna appetunt, eos sua étiam amittere crepè solère, fábula docet.

Conspicatus in alta rupe stantem Capram: Quin tu, inquit vel Leo, vel Lupus, huc in herbidos campos, & ad lætas frondes descendis, & ista sterilia, & nuda loca relinquis? Cui respondit Capra: (senserat enim fraudulenter loquutum) Non esse in animo sibi dulcia præponere salutâribus.

Fâbula docet, voluptatum studium interdum esse exitiale.

CORNIX.

Sitiens Cornix réperit in urna grandiúscula aquæ non multum. Quam cum attingere arido rostro non posset, lapillos quàm plurimos in urnam déjicit: quibus fundum occupantibus, ad labrum urnæ aqua súbiit, & potândam se Cornici præbuit.

Docet fâbula, multas res arte obtinéri, nullæ quas vires ássequi potuissent.

SIMIA.

Magnum esse amorem erga natos Simiarum accépimus: sed duobus partu éditis, alterum mirificédiligere matrem, & gestâre manibus, & frequenti complèxu sæpe número necâre. Quæ igitur fugiêbat Canes cum gémينو foetu, chariorem manibus comprehensum, alterum de cervíce pendèntem gestâbat. Cursu autem fatigâta, lassâtis è manibus elâpsus Simiôlus, cum urgènte Canum vi tolli non posset, periit:

riit: alter, qui collum matris arctissimè astrinxerat lacertulis suis, conservatur. Hunc postea illa solum ita vehementer, ut prius alterum amavit.

Fábula osténdit, unus sæpè damna alterè prodèsse.

O L L A.

EXpositam sub dio Ollam fictilem, ut lutum prius arésceret, quàm in fornâce torreretur, interrogat Imber: Quidnam rei sit? Illa verò se dólum esse, superbe respondit. Dólum, inquit Imber, in quo vinum condi solet, quod nos Aquæ odimus? Peribis igitur: & illam disjecit.

Contra superbiam, & fastum, & stultas elationes animòrum, hæc fábula narratur. Sæpè enim fit, ut magnarum rerum professiones, & arrogántia dignitátis homines imperitiòres evértat, atque perdat.

HOEDUS, ET LUPUS.

CUm Lupus evasisset Hædus, & confugisset in caulam Ovium: Quid tu stulte, inquit ille, hic te salvum futurum speras, ubi videas, quotidie ad cædem rapi pécudes, & macrari Diis? Non curo, inquit Hædus: nam si moriendum sit, quanto præclarius mihi fuerit, meo cruóre respèrgi aras Deòrum immortalium, quam irrigari siccas Lupi fauces.

Significat fabula mortem communem, & paratam omnibus cum honestate, & laude conjungi oportere, si fieri ullo modo possit.

SOMNIATORES.

FAciebant iter unâ tres communiter & cum per loca inculta, & deserta aliquot dies pergendum esset, cibos mercati secum tulere. Hi in via, quæ opinione illorum longior fuerat, defecere. Itaque duo contra tertium, simpliciorum, ut credebant, consilium ineunt, quo sua illum portione fraudent: & cibus, inquit, qui adhuc superest, non satis est futurus universis: placet igitur nobis, eum potiri hoc solum, qui maximè admirabile somnium viderit, si tibi idem videtur. Probata re universis, ad somnum capiendum componunt corpora sua. Cum dormirent duo illi astuti, surgit tertius, & quidquid cibi reperit, id esuriens absûmit totum: seâserat enim, eos dolum machinari. Cum autem esset médium fermè noctis, expectati illi narrare inter se somnia sua. Atque unus: quàm mirum, inquit, somnium vidi! Quodnam, alter, obsecro? Et edissere, inquit. Visus mihi sum videre, inquit, arripi magnam quadam vi, veluti procellæ, & ante Jovis solium sisti. Cui alter: Non minus admirabile referam, contrarium quidem tuo, somnium: Nam ego vidi, me similiter impetu quodam ventis, & turbinis deferri ad hiatum ingentem terre,

12, & in Ditis régia constitui. Quin igitur, in-
quiunt, referimus sócio hæc, quæ obîata nobis
per quietem fuisse? Itaque excitare illum, qui
fingeret, se profundissimo in somno jacere, &
verbis inclamare. Qui cum audisset illas fâbu-
las: Quis me vocat? inquit. Cui illi: Nos
scilicet sócii, inquit, tui. Quómodo, inquit,
obsecro, revêrsi? Quómodo, inquit hi, qui
nusquam discesserimus? At ego, inquit, iste,
mihi visus sum videre unum vestrum raptari
in Cœlum, alterum ad inferos deferri. Nun-
quam igitur redituros vos esse ratus, cibum
comédi totum.

Hoc dicit fábula quod Lucrétius:

*.....Circumrêtit vis, ac injuria quemque,
Atque unde exorta est, ad eum plerumque
revêrtit.*

AVICULÆ PRECÆPTA.

Captam Aviculam, ajunt, pollicitam Aucu-
pi si se dimisisset, daturam illi præcèpta
tria, quibus si uti vellet, beatam vitam vivere
posset. Cum Auceps hac spe, & conditione il-
lam avolare passus fuisset, de arbore hæc acci-
nisse Avicula tráditur.

*Crede parum: Tua serva: Et quæ periére,
relinque.*

Istea: Grátias ago tibi, magne (inquit) Jâ-
piter, qui me de istius manu liberásti. Nam
in visceribus meis latet smaragdus unciâlis,
quem

quem si ille abditum intra me sciret, numquam vivam mitteret Hoc audito, mirificus dolor Aucupem invâsit, & pœnitere eum credulitâtis suæ, qui tam facile Aviculam dimisisset. Ibi illa: Nisi sequâris præcepta mea, inquit, nihil illa tibi profuerint. Nam cur tu nunc, obsecro, mihi credis, quæ unciâlem geminam mihi inesse dixi, cum vix semiunciæ pondus habeam? Quod si verum sit, cur non servâbas tuum? Sed cum & hoc neglexeris, restat scilicet, ne amissa, quæ recuperâri nequeant, frustra requiras, aut desiderio illorum consumâris: atque his dictis, relicto Aucupe, avolâvit.

Explicat fâbula utiles maxime sensus, ad vitam cum quiete degendam. Et hoc etiam ostendit, præcepta bona multos audire, paucos sequi.

VULPES, ET GALLUS.

Conséderat cum suis Gallinis super arbore Gallus. Hunc Vulpécula esúriens ad sese allicere cúpiens: Quid tu, inquit, istuc subvolásti? Quin plana loca frequéntas? Nam non est quod quemquam métuas: ita nuper in convèntu omnium animântium pax, concórdia firmâta est, edictum propòsitum, ne quisquam âlterum lædere, aut damno afficere áudeat, nec vi, aut clam in corpus, aut rés âltèrius ullus invâdat. Gallus, intellècta Vulpis sentèntia: Magnum,

inquit, gaudium nuntias. Atque inter hæc altè extollere, & servicem extendere, quasi aliquid à longinquo specularètur. Interrogatus igitur, quid cerneret, aut quid rei esset? Ego, inquit, Canes duos accurrentes aspicio patulo rictu, festinantes cursu incitato. Valète igitur, inquit Vulpes, nan mihi, ut video, diutius hic morari nequāquam expedierit. Quid ita verò? inquit Gallus. Non tu pacem factam inter animantes dixeras? Ita est inquit Vulpes: sed quid, si istis res adhuc ignota sit, neque ad eos nuntius pacis pervenerit? Mea scilicet pellis præclarè distrahètur.

Hoc dicit fabula, quod proverbium: Clavum clavo pelli oportere.

CORVUS, ET VULPES.

E Suriens Vulpes, ut aliquam simplicem avem fallere posset, abjècit se in viam, quasi mortua esset, ne vererentur illæ ad volare ad se. Corvus autem intuitus illam diligentius, spirasse Vulpem animadvertit: itaque circumvolitans: Non meus, inquit, oculus minus est subdolus, quam cor tuum.

Fabula proverbii sententiam innuit, quo dicitur, furem esse furi manifestum, & Lupum Lupo.

VULPES, ET FORMICA.

Quærens matèrram Vulpes ad domum struendam, ubi habitaret in luce, & apèr-

to aere, redarguitur à Formica, quæ quidem perquam esse jucundum aspectu ~~illis~~is, fateretur: sed Vulpi tamen cogitandum, quid ageret, quæ esset in tanto odio Rusticorum propter rapinas, & cujus pelles magnopere ad vestitus hyemales expeterentur.

Fábula docet, nullam rem inconsultè agrediendam esse.

ASINUS, ET LEO.

CUM quodam tempore conjuncti fœdere, & amicitia unâ iter facerent Leo, & Asinus, conspecta hic Luporum caterva, procurret audaciùs, & clamorem quàm maximum erudit. Tum Lupi, qui Leònem étiam animadvertissent adesse, Asinum quidem illi deriserunt, sed celèriter se fuga subduxêre. Asinus autem interroganti Leóni, quænam tanti clamoris causa, & quid factum esset? Respondit: Se Lupos conspectos absterrere voluisse, à quibus derisum fuisset, cum tamen ipsum Leònem visum statim fugissent. Rectè, inquit Leo: Non enim clamores, sed vim metuit Lupus.

Fábula indicat, fortes, & constantes viros non verbis, sed factis animum attendere.

VULPES, ET ANGUIS.

FAmélica Vulpes, cibum quærens sibi, discurrebat per silvas, & campos, ac fortè calcâvit Anguem, à quo ictâ cum esset, magno dolore, & indignatione concitata, morsu illum

sauciat, atque ita læsi ambo, tum quidem discedunt, medecinam quæsituri vulneribus suis. Post annos aliquot obviam factus Anguis Vulpi, animo memori, & cupido vindictæ, callidè Vulpem verbis aggrèditur, & quantam, inquit, tristitiam cepi de dissidio nostro, neque quidquam ex illo tempore, quo similtas inter nos extitit, majori mihi curæ fuit, quàm ut gràtia nostra reconciliaretur, ac post illam te quidem nunc video primùm. Quare si videtur, obliviscamur priorum, & amicitiam renovemus, interque nos amànter complectamur, qui pridem hostiliter appetivimus: Quid enim magis omnibus mortalibus cujuscùmque generis, ac conditionis, expetendum, quàm pax, & concordia? Quæ alia res mèlior, utilior, jucundior esse possit? Hæc omnia & conservat, præstatque incolumia, ac salva, & auget, atque bonis multiplicibus complet: Hæc ferè illa est, quæ opes, divitias, vitam dènique ipsam & parit, & nutrit, atque educat. Et quid multis opus? Nul- lum est bonum in terris pacis bono præstantius, neque optabilius. Atque hæc locutus, ad osculum se erigere Anguis, & Vulpi oculis ablandiri. Illa verò Angui non credidit, quem sciret natura esse implacabilem, & cum sævum, tum etiam malitiòsum. Itaque eum aversata, sic, ut loquere, est, inquit: sed ut pace vera nihil mèlius, ita ficta deterrima res est rerum omnium.

hoc enim venenum quadam dulcedine opinionis pacificæ conditum & non vitatur & haustum subito necat. Neque ullæ possunt inimicitiae, & bellum tam nocere, quam simulata benevolentia, & pax. Hæc publicas, & privatas res, hæc salutem, dignitatem, vitam, fortunasque evertit, ac pessumdat nihil metuentium, & securorum. Nam inimico, & hosti nemo credit: ideoque ab his non fallitur, neque decipitur quispiam. Sed illa fucata verba, & specie honestissima bonitas, ea in fraudem imperitiores impellunt, ea simplices inducunt in errorem, atque miseriam. Ac tibi quidem laudatori pacis tantum esse responsum volo. Ad reconciliationem autem gratiæ, & amicitiae nostræ quod attinet, ita habeto, neque me postea (quæ accidere meminî) tibi unquam ex animo credituram esse, neque arbitrari, te, mihi ut fidem habeas, facere posse.

Fabula monet, incertam, & dubiam esse voluntatem eorum, inter quos magnæ inimicitiae, & graves simultates intercesserint, maxime si unus etiam ab altero læsus, & damnis affectus fuerit.

HIRCUS, ET HERINACEUS.

Contemplans cornua sua, & crura in aqua renitentia Hircus, dignum se magnis honoribus esse arbitrabatur: sibi que admodum placebat. Cui Herinaceus, qui forte & factum

Hir-

Hirci, & verba audierat: Si, inquit, oculatum
 étiam tergum habères, aut tua mutilâta cauda,
 & extântes ^{et sicut} coxæ in aquis apparèrent, sic te sa-
 tis honoratum esse créderes.

*Fábula hoc dicit, non videmus manticam,
 quod in tergo est.*

STRUTHOCAMELUS VOLANS.

S Truthocamélus alas quidem habet, quibus
 in cursu ad pernicitâtem adjuvâtur: sed in
 sublîme volândo, non extólitur. Hæc sive bés-
 tia, seu avis, cûm fortè in árdua rupe còstitis-
 set, incitâre sese ad volâtum, & imitâri velle
 rêliquas volucres. Cui Gallîna, quæ hoc conân-
 tem viderat: Cave, inquit, ne volândi cupiditâ-
 te, étiam ingrediendi facultâtem amittas: Qua-
 derîsa, dejêcit se pãsis alis de rupe, atque ad
 terram pòndere suo afflicta crura fregit.

*Fábula docet, contra natûram niti oportê-
 re nêminem.*

LUPUS, ET URSUS.

QUærêbat ex Urso Lupus, qua de causa ca-
 put semper demîssum géreret? Quia enim
 inquit Ursus, débile illud est, & infirmum.
 At tu, inquit Lupus, cûm tuis te armâto, quem
 ádmòdum armâta esse cápit Tauròrum cernis.
 Quis hoc, inquit Ursus, præstâre mihi póterit?
 Multi, inquit Lupus, hòmines norunt, quos na-
 tûra singulâri ingénio, & indústria instrûxit.
 Inter eos igitur hujus rei artíficem quæras Ur-

sus paruit monitis Lupi, & invento tandem, qui cornua se additurum ipsi profiteretur, de mercede sciscitari, ac pacisci capite artifex: Da sanè mihi dimidiatas aures tuas inquit. Quid enim præter eas, aut possis, aut velis persolvere, nihil video. Fiat, inquit Ursus, lætus si pro acuminibus aurium aciem cornuum habiturus esset, ac truncari illas patitur. Tum artifex: Nunc perforabo, inquit, eam capitis partem, cui tu potissimum inseri cornua volueris. Minimè, inquit Ursus, desperem enim, si hoc fieri permitterem. At ego aliter, inquit artifex, cornutum te reddere non poterò. Carèbo igitur, inquit Ursus, potius cornibus, quorum cupiditas utinam non aures mutilasset meas.

Docet fabula, incogitantium, & stultorum majora affectantium cupiditates non carere detrimentis.

TALPA, ET MUS.

CÆcum quidem esse animal Talpam, videtur minimè incertum esse: sed habet tamen quiddam oculorum simile, vel etiam oculos fortasse, quibus tenuissima membrana prætenditur. Hujus generis unum gloriatum de oculorum pulchritudine contra Murem accipimus. Cui Mus respondisse fertur: O bellos oculos, qui nihil aspiciant!

Reprehendit fabula arrogantiam, & inanes ostentationes.

FICUS, ET SPINA.

CUm Ficus grossis esset gravis, florebat Spina. Hæc igitur ad Ficum: Ubi flores tui sunt? ait. Cui Ficus: Ubi fructus tui, inquit, sunt? At mihi, inquit Spina, fructus natura negavit. Quare tu igitur, inquit Ficus, flores in me requiris, cum floribus multo præstantiores fructus videas?

Nūquam quidem abesse intelligendum à virtute decus, sed minus interdum conspici: At vitiosa, & futilia nonnulla sæpè admodum nitent.

SIMIUS, ET VULPES.

Simius contemplanus benè habitam, & curata pelle, ac nitidis pilis Vulpem: O quanta, inquit, benignitate erga te majori usa est natura, quam erga me, quem exquisita quadam deformitate affecit! Cujus errorem, ut refelleret: Venito mecum, inquit Vulpes. Faciam, inquit ille, ut jubes, etsi pudet me strigosum, & nudum tecum incedere per viam, quæ ita quasi pexa, & vestita es. Cum non multum itineris confecissent, obviam fit illis Elephas, cui essent dentes fracti. Hunc Vulpes interrogat: Quæ vis dentes tantæ bestię frangere potuerit? Cupiditas, inquit ille, hominum: cum prædæ hujus avidi me pertinacius oppugnarent, ipse impactos arborum truncis, excussi, & impensio eo, quod tantopere expetebatur, redemi vitam meam.

meam. Digressi ab hoc, vident Pavonem, cui
essent pennæ & de cauda, & de alis revulsæ.
Rogat Vulpes, à quo ita deformatus, & spoliatus
sit decore suo? Cui respondit Pavo: Hominem
pulchritudine, & luculenta specie illarum
captum, rapuisse eas sibi. Hoc relicto, incidunt
in Vulturem, cui de pectore pellicula esset de-
tracta, quem miserata Vulpes: Quid te in hoc,
inquit, tantum malum impulit? Cui Vultur:
Plumarum laneam quamdam molliciem deli-
catis concupivere, & repertam in me adimētes,
ita, ut cernis, denudarunt. Vix à conspectu hu-
jus abierant, cum obvium habent Hominem
onustum sarcinis, & trahentem secum parvu-
los liberos, eum sequente uxore. Hunc Vulpes
salutat, & unde veniat, quoque proficiscatur?
percontatur. At ille: Quò quidem eam, nescio,
sed de urbe capta venio, quæ quondam omnium
rerum copia affluens, vim hostilem in se po-
tentiorem concitavit, & nunc dirēpta, ac di-
ruta ne quoque miserum perdidit. Tum Vul-
pes: Vides, inquit, divitias, & copiam eorum,
quæ magni fieri, & placere solent, non reddere
beatos possessores suos? Quapropter fac, tuæ
paupertatis neque pudeat te, neque pigeat.

*Docet fabula, in opulētia, & abundan-
tia plus esse plerumque mali, semper quidem
majora pericula, quam in paupertate, &
egestate.*

VULPES, ET MUSTELLA.

Vulpes irrēpserat in frumēti cumeram per angustā rimam, quod valde macilēta esset, & corpore attenuāto fame: replēta autem, cū eādē se recīpere, & ēgredi vellet, non magis pātuit exitus distētiā cibo. Tum nitentem, & urgētem fugam conspicāta Mustella monet, ut sic exīre stūdeat, quemāmodum intrāverit. Macie enim prīstina recuperāta, tum demum evasūram illac, quā subiisset,

Qui à divitibus, & potētibz locupletentur, eos intelligēdum se in cārcerem includere obsēquitis illōrum, neque inde, nisi priōrum commodōrum amissione, liberārī ferē posse.

CUCURBITA, ET PALMA.

Cucurbita cōsita ad Palmæ radīcem, cū largis imbribus irrigāta esset, stirpi Palmę innitens, ad illius se cacūmina extulit. Tum interrogāre Palmam, quot annis ad tantam granditatem pervenisset? Cui respondit Palma: Non minus centum annis. Tum Cucurbita: Quāto te ego sum mēlior, inquit, quæ non dies tōtidem crescēdo confēci, & tuam exæquāvi altitudinem. Paulo pōst præmatūra, & ipsa flaccēscere, & radix amisso succo non magis vegetāre illam. Ergo quā temerē de processu incrementi sui gloriāta esset intēlligens, & suam granditatem contēpnens, futilitatem confessa fuit.

Fábula docet, quæ citó oriántur, étiam citó occidere. Et súbita incrementa fructuôsa non esse.

PORCUS, ET VULPES.

Pinguis, & opímus assíduo pastu, & diligén-
te sagína Porcus, interrogátus á Vulpe, un-
de nam ipsi tanta còrporis moles, & ille, quem
animadverteret, copiosus adeps contigisset?
Respóndit, curam hoc effícere dómini, á quo
ómnia præberèntur abúndé, & étiam ingere-
rèntur. Quo nómine Porcus dícere, beátum se
putándum, qui tantòperé homínibus placèret.
Vulpes non pótuit se continère, quíá fátuam,
& insúlsam, nisi ánimam pro sale habèrer, bés-
tiam redargúeret, atque illum abdúcit intra
villam, ante quam forté convénierant, jubétque
sursum aspícere. Hoc ille vix pótuit, cúm dif-
ficúliter cervicem reflécteret. Sed sublátis ocu-
lis, succídiam videt, láridum, pernas, farta.
Tum Vulpes: Hæc, inquit; ómnia suílla sunt,
& ad tales fructus tendit cultúra tua.

*Fábula docet, vitándas voluptátes, & in
ventre píngui non inesse sapiéntiam.*

CANIS SENEX.

Bona, & laudábili ópera Canis perstrénui-
sus aliquantisper venátor fúerat. Defi-
cientibus autem jam víribus, & debilitátis mem-
bris, níhilo séciús ille tamen ab hoc alacritá-
tem,

tem, & cursus pristinos, requirēbat, & verbis, atque verbèribus cessātem urgēbat. Cui Canis: Quam citò ^{omnis} meritōrum meōrum, inquit, ita in me sævus es! Neque prodest quidquam, quòd benefecerim, cūm facere posse desiērim.

Fábula reprēhendit hóminum pravitātem in beneficiis obliviscēdis.

MUSTELLA.

IMbecillis jam, & annis gravis Mustella, Mures assequi non magis póterat. Hanc igitur excógitat fraudem; in fruménti manípulos se implicat, eódem veniunt & Mures, fruges ut eródant, hos illa sine labóre, & defatigatiōne capit, atque dévorat.

Fábula docet, viribus deficientibus magnum in prudētia subsidium esse pòsitum.

TIGRIS.

Venātor jáculis, & sagittis feras persequēbātur: quibus fugitāntibus, Tigris se bellum solam sustentatūram esse profitētur: in hujus, de latebris suis, femur sagittam Venātor cōjicit. Tum illa graviter ingemiscere, & circumspicere, ac quærere authórem vúlneris. Cui óbviā facta Vulpécula: Quis telæsi, ó fortissima, inquit, ferarūm? Nescio, inquit illa, sed sentio viri robūsti adhibitam manum fuisse.

Refutat fábula temeritatē audacium. Qui autem viribus præstant, plerūque incautiōres esse consuevērunt. Docēmur igitur hoc, ut intel-

Intelligamus, victoriam non tam virium esse, quam prudentiæ.

BOS, ET MUS.

O Pimum Bovem resupinatum in stramento arródere Mus cœpit, & dentibus multa carne densum femur lacerâre. At Bos primum caput quassâre & movêre cornua, mox etiam exilire, & circumspicere, ac vestigare hostem. Cui Mus de cavernula sua caput exrens: Quantilla, inquit, ego bestiola quantum animal excitare potui!

*Fábula docet, sæpè nihili, & contemp-
tos homines impune illudere potentiôribus, &
magnis.*

BOS, ET JUVENCUS.

ANte Bovem arantem, quem ætate confectum etiam quotidianæ aratri, & plaustritrahendi operæ sentum, & squálidum reddiderant, ante hunc igitur exultare nitidus, & pétulans juvencus, atque ipsius scabram, & nudatam pilis cutem irridere. Pauló post arrípitur ad immolationem Juvencus, qui cum præter Bovem duceretur, demisso capite, & lento passu ingrediebatur. Tum Bos: Etsi, inquit, nolim has te pœnas dare lasciviæ, & insolentiæ tuæ, tamen cum ita acciderit, delector, id me cognoscere verum esse, quod audire etiam de meis parentibus meminî: In máximis periculis versári petulantem juventutem. Ac esse quidem ætatem hanc

hanc per se malis obnoxiam, sed tum maxime, cum accedat injuriarum, & improbitatis usurpatio.

Præceptum, & admonitio fabulæ narratione comprehenduntur.

S I M I Æ.

Simiæ purpuratæ instituebantur ad saltationem. Cujus cum peritæ viderentur esse, productæ fuere ad spectaculum. Saltantibus autem objecit quidam nuces: quibus visis, omnibus posthabitis, & neglectis, ad nuces illæ discurrere, & de his inter se luctari, ac depugnare.

Fábula hoc dicit: Naturam expellas furcâ, tamen ipsa recurret. Hispánice: Quien malas mañas ha, tarde, ó nunca las perderá.

ASINUS CONTROVERSUS.

Duo, qui unâ iter faciebant, Asinum oberantem in solitudine conspicati accurrunt læti, ac uterque illum sibi vindicare, quod ipse prior conspexisset. Dum contendunt, & rixantur, neque ajurgiis abstant, Asinus aufugit, & subducit se oculis illorum. Ita dum uterque nondum prehensum suum esse vult, neuter illo potitur.

Fábula docet, inter altercandum, multa, quæ placido consensu retineri potuissent, seclere amitti.

PISCATORES, ET TESTUDINES.

AD náuseam usque sáture Testudinum carne Piscatores, cùm etiam multum adhuc illius superesset, prætereuntem fortè Mercúrium ad suas epulas invitant. Qui non ignarus, quippe Deus, quo ánimo vocarétur, jussit suas ipsos Testudines vel edere, vel vomere, neque post sua demum fastidia convivas quærere.

Prodigorum stultitia notatur, qui ea aliis tribuunt, quæ ipsi despiciunt, & parvi pendunt etiam ea, quæ quantivis interdum pretii sunt.

CORVUS, ET LUPI.

PEtèbat á Lupis partem prædæ Corvus, quos totum diem sectatus fuisset. Cui illi: Non tu nos quidem, sed prædam sectatus es, eo quidem ánimo, ut ne corporibus quidem nostris velles parcere, si exanimarentur.

Fábula docet, spectari in actionibus non tantum quid fiat, sed etiam quo ánimo, & voluntate fiat.

M U S.

MUS natus, & educatus intra cistam refectam núcibus, fortè delatus in pavimentum dum in suam domunculam redire properat, & circum illam assultat, attingit hunc odor suavissimus ciborum, qui essent in propinquo de reliquiis agitati convivii repositi: quibus gus-

tâtis: Hæc, inquit, ut video, jucundior vita futura est illa, quam intra cistam vixi.

Fábula imperitos notat, qui nunquam suum oppidulum egressi, illius vitam, & mores optimos, & laudatissimos esse statuunt.

AGRICOLA.

A Siduus Cèreris cultor Agrícola exoráverat Deam, ut sibi frumènta sua absque arístis produçeret. Ita enim rebátur minóre cum labóre excùlpi posse. Sed indefènsa grana de maturescènte tum segète Aviculæ excussère rostris, & devorárunt.

Fábula narrátur contra votòrum stultitiam: & osténdit, imprudéntes spe parvi còmmodi in magnum sæpè malum deférri.

ACCIPITER, ET COLUMBA.

Concitatíssimo impetu Colúmbam ínsequens Accípiter, intra villam uná cum fugiènte ave defèrtur, & cápitur á Villico. Hunc orat, ut se dimíttre velit: neque enim te, inquit, læsi unquam. Cui respóndit Villicus: neque, ut opinor, mei te unquam læsère: atque fracta illum gula interèmit.

Fábula docet, vindicándas, á Principibus non minús subditòrum injúrias, quàm si sibi ipsis allátæ essent.

ARANEA, ET HIRUNDO.

Conspicáta Aránea capièntem Muscas Hirundínem, contra illius volátus explicat

retiola sua, per quæ fáilè lata Hirúndo, celéri-
ter totum opus disturbávit. Tum Arànea: Ista,
inquit, muscárias plagas nihíl ~~moratur~~.

*Osténdit fábula: impecílles frustra se po-
tentióribus oppónere, & hoc óbicit: Vana est
sine víribus ira.*

AMNIUM SILENTIA.

Rusticus transitúrus flumen, vadum vesti-
gábat. Ac primúm quadam parte se re-
pertúrum sperábat, quæ defluèbat illud
plácide, & cum siléntio: sed à tentánte
reperitur magna ibi profúnditas. Facit igitur
álibi perículum, ubi quidem réperit vadum,
aqua veró cum strépitu, & ímpetu decurrébat.
Tum ille hæc secum: Non, ut vídeo, inquit,
Amnium múrmura, & frèmitus, sed siléntium,
& leves síbili metuéndi sunt.

*Non esse perículum, fábula docet. á cla-
matóribus, & minácibus, sed á musitántibus,
& tacitúrnis.*

COLUMBA, ET PICA.

Cur tu, inquit Pica Columbæ, semper eó-
dem in loco depónis ova tua, atque pullos
exclúdis, neque rèdderis prudéntior. contínuis
hóminum rapínis? Huic Colúmba: Non sinít, in-
quit, simplicitas mea, me malé suspicári de
áliis, neque meos ab illórum injúriis erípere.

*Osténdit fábula, simplices esse injúriæ, &
fraudi expósitos*

ASINUS, ET VITULUS.

IN uno prato pascebantur Asinus, & Vitulus. Cúm autem signum auditum esset adventus hostium, quod de moxe solébat dari, pulsato ære: Fugiâmus, inquit Vitulus, ne in potestatem hostium deveniâmus Cui Asinus: Fuge sanè tu inquit, cui cædes, & mactatio ab istis impendent: mihi periculum novum nullum obicitur, quem serviendi, & ferendorum onerum conditio eadem manet, tam apud cives, quàm apud hostes.

Docet fabula, certæ, & exploratæ miserie cum alia miseria commutationem non esse pertimescendum.

C A P I.

GAllinacei castrari solent: ita celèrius pinguescere existimantur. Horum magnus numerus in villa alebatur: cumque omnes optimi redderentur cibo largo, & curatione diligentibus, in uno tantummodo nihil proficiebat sagina: hujus maciem irridebant cæteri. Mox cum audissent imperium heri, pinguiissimi quique ut jugularentur ad cœnam, affuturos enim hospites, intellexere stulti, quanto perè sibi, & vitæ suæ, carnes, quibus dudum superbiissent, contrariæ, & nocentes essent.

Consolatur fabula ténues, & pàuperes, illorumque vitam docet esse multò tutiorem, quam sit locupletum.

BOVES, ET ILEX.

TRabem ligneam trahēba~~nt~~ es adjunc-
ti ad illam. Hæc autem indignāri, & que-
ri, atque Boves accusāre, ut ingrātos, a quibus
ita raptarētur, cū frōndibus suis sæpē illos
pavisset. Cui Boves: Cū nos in hac ópera stí-
mulis incitāri vīdeas, & gēmitus, atque anhelí-
tus áudias, debet prófecto in mentem tibi vení-
re, nos tē invítos tráhere.

*Docet fábula, quemque injúriæ, & damni
sui auctóres, non quóslibet témere, accusāre
debere.*

ARBORES GRANDES, ET
PUSILLA.

INter procēras, & grandes & aspēctu pulchras
áliquot Arbores una enáta fúerat húmilis,
& contórta, deformísque quibúsdam quasi gib-
bis. Ergo hanc illæ despícere, atque deridēre.
Mox cū ad ædificíum quoddam matéria quæ-
rerētur, cæsis áliis ómnibus, hæc pusílla, & de-
fórmis arbúscula sola relícta fuit. Tum quidem
illa statūra, atque fácie sua ádmódum gaude-
bat, quæ sæpē dolóri inter aliárum contemp-
tum ipsi fúerat: intelligēbat enim, se beneficio
hujus retinēre incolumitātem suam.

*Monet fábula, ne nimis iníquo ánimo fe-
ramus, deesse nobis bona illa corpóris, atque
fortúnæ, quorum si quis ómnia colligat, sæ-
pius nocuisse affluéntiam, quam profuisse,
compériet.*

CYGNUS.

CYgnus, qui latine Olor dicitur, edens ante mortem (ut fertur) suavissimum carmem, interrogatur à Cicónia, hæc enim illud forté exaudierat: Quæ res illo tempore faceret, ut cantare, & gaudere libêret? Huic respondit Olor: Spe fieri bona vitæ meliôris, & animi quodam præsagio futuræ felicitatis, in quam ex hac vita migrare se intelligeret. Quænam illa esse posset, interrogante stultâ ave, ut eam absolveret: An tibi illa parva videtur, inquit, quod tûm neque quærèndi victus, neque insidiarum metu afficiar, atque excruciarbor?

Docet fabula, mortem non esse extimescendam, quæ cum ad meliorem bonos vitam quasè transferat, tum à multis miseriis abducit.

DE ASINO, SIMIA, ET TALPA.

ME miserum, inquit, & infelicem Asinus, cui nihil natûra tribuit, quod ulli animanti metuendum esse videatur, atque utinam cornua illa mihi esset largita. Hæc audiens Simia: Non tamen tanta, inquit, turpîtudo tua, quanta mea est, quæ nudis vivo natibus, & sine canda. Cognóverat querelam ambôrum Talpa, qui illo forté in loco solum egêrere cœperat. Fertur autem hæc bestiôla solertissimi esse auditus. Prolato igitur capitulo suo: Quid, inquit, querimini, cum sciatis, me captum oculis,

lis, & sempiternas in tenebras à natūra procreatum.

Fábula osténdit, eos qui se infelicissimos esse existiment, comparatione aliòrum beátos interdum vidéri posse.

AVIUM, ET PISCUM FOEDUS.

Suscèpto bello cum quadrupèdibus, fècerant foedus cum piscibus aves: inter cujus conditiones. & hæc erat, certi nùmeri ut auxilia alteri àlteris mittere debèrent, quòties peterentur. Sed à Piscibus cùm ex pacto auxilia postularent Aves, negant illi, in terram mittere se ea posse.

Instruit ad prudentiam fábula eos, qui se cum aliis conjungere statuérunt; & docet cavere, ne societatem ineant cum iis, quorum sibi ópera suo tèmpace præstó, aut utilis esse nequeat.

AQUILA, ET PICA.

ORasse quodam tèmpace Pica dicitur Aquilam, ut sibi quoque locum inter eos esse pateretur. Neque enim ulli se facile cedere, vel corporis agilitate, vel specie, vel prompta lingua. Cui Aquila respondisse fertur: Fortasse illius se operam non repudiaturam fuisse, nisi tanta linguæ celeritate, atque agilitate præditam esse sciret.

Docet fábula, loquacium, & garrulòrum familiaritatem à prudentioribus respici solère.

RUSTICUS CANIS, ET URBANI.

Fugientes Canem rusticum urbani cum ingentibus latratibus insequébantur: qui tandem confidentia apta substitit, & contra illos dentibus infrédens, sese convertit. Tum urbani cohibito cursu, substitere & ipsi, neque ulterius procurruerunt.

Fábula docet, fortem animum plerumque in periculis máximo præsidio esse consuevisse.

TESTUDO, ET RANÆ.

Testudo cum vidéret, levitatem, & agilitatem Ranarum esse máximam, deplorabat inertiam ponderis sui, & testæ gravitatem. Mox cum cerneret, easdem capi, ac devorari & ab avibus, & a piscibus: Quanto, inquit, satius est vivere tardam, quam expeditam mori!

Docet fábula, accusari per inscientiam sæpè naturæ salutaria,

GLIRES, ET QUERCUS.

Né conscendere cum frequenti labore Quercum ad glandes rodendas: cogerentur Glires, convenisse dicuntur ad hanc effodiendam, ut per otium glandibus, illæ vèrsa vescerentur. Tum unus ex eis grandior, & ætate peritior: Sed si nunc eradicaverimus, inquit, nutricem nostram, quamvis in præsentia copiosus vicus nobis suppeditatus sit, in posterum tamen fame, & inedia confici necesse fuerit.

Monet fábula, ne spe præsentis commodè

Et futura bona evertamus, & mala nobis accersamus.

CANIS FUGITIVUS.

HAbēbat quidam in deliciis Canem, quem ipse pascere, & palpare solēbat: insolentiorē autem castigari verbēribus sēpē jubēbat à servo. Quodam tēpore aufūgit Canis: cum quo retrācto expostulāre ille, quod diceret, erga se fuisse Canem ingrātum, & inmemorem, quippe quem ipse curasset diligentissimē, neque digītulo unquam attigisset dūrius. Tum Canis: At servus, inquit, quōdies tuo jussu quān atrociter me verberāvit?

Docet fābula non solūm manibus, & factis injūriam fieri, sed etiam consilio, & subornatione.

SCARABÆI, ET AVES.

MAgnus timor incēsserat Aves, ne Scarabæi fundis se prostēnerent, à quibus cērnerent tantam vim pilārum de sterquilinio conglobāri. Tum Pāsserem (ajunt) consolātum genus suum, & jussisse habēre bonum ānimum, quod volūcrībūs à Scarabæōrum pilis nihil esset periculi, quas illi tanto molimine, & conātu agrē per terram involverent.

Fābula monet, ne tēmerē adversariōrum apparātu tērriti victōriam, quæ in fortitudine nostra fuisset, illis concedāmus ignāvia.

URSUS, ET APES.

Ictus ab ~~apicula~~ Ursus ira incensus, in apiarium irrumpit, & alvearia populatur. Tum Apes impetu facto totis examinibus in illum irruunt, de quorum vix elapsus aculeis: Quotó, inquit, unum Apiculæ vulnus perpeti me, satius fuerat, quam tantas copias harum excitare iracundia mea!

Narratur fabula contra impotentiam iracundiae.

AUCEPS, ET FRIGILLA.

Explicatis retibus, & sparsa esca, assedit in insidiis Auceps, aves ut prehenderet: sed quotquot advolassent, paucæ illæ videbantur: itaque saturatas avolare de area patiebatur, expectans adventum plurimum. Qua in spe, & cupiditate todo die consumpto, unam vespere miseram Frigillam, quæ sola ad escam advolaret, capit.

Docet fabula, avaritiæ infinitas cupiditates etiam parva sæpe amittere.

EQUUS NOVITIUS.

Mercatus quidam Equum, cum prius haberet valde strenuum, aliquantó cum majore cura illum aluit, quam alterum. Hoc mirari ipse quoque, atque de socio causam exquirere. Quid enim, inquit, est, cur me impensius curet Herus, multis nominibus te inferiorem? Neque enim forma, neque velocitas, neque vi-

res meæ cum tuis comparandæ sunt. Cui ille: Nihil, inquit, novum: neque enim Herus facit, sed hominum more prioribus posteriôra, & recëntia usitâtis præfert.

Fábula levitâtem vulgi notat, & novarum rerum stúdiu.

CANIS, ET SUS.

AD aucupia Canes diligēti, & exquisita cura atque ratiōe erudiri, & institui solent: & ad silentia verberum minis, & aurium vellicatiōe assuefiunt. Certæ autem natiōis hi deliguntur, quorum in primis bona, sagaxque natûra sit. Hujus generis uni istam servitutem exprobrasse opimum, & pinguem suam, ajunt. Cui ille: Se non poenitere brevis molestiæ, respondit, qua vitam sibi comparaturus sit delicatam, neque pigere in præsētia tædii aliquantulum devorare, ut lautissimis diu postea cibis perfruatur.

Fábula hortâtur discipulos bonarum artium, & virtutis ad labores, qui in discēdo exhauriendi sint, perferēdos, spe maximorum commodorum, & jucundissimæ vitæ.

TRABS, ET BOVES.

QUI trabem Boves trahēbant, unde tignum fieret, increpabantur ab illa, quod anhelantes in pigrizia lento gradu incēderent. Cui unus de Bobus: Nos tamen, inquit, hoc mōnere liberati acquiescēmus, cum tibi paulo

post imponendum, usque ad cāriem sit sustinendum.

Subjicit fabulā præceptum humanitatis, ut vereāmur insultare miseris, cū fieri possit, ut nos multo major calamitas maneat.

CARDUELIS.

A Volārat Carduēlis, quam diu puer in deliticiis eicurem habuerat. Hanc ille gestu, & voce revocāre, & dare operam, ut blanditia verbōrum pelliceret ad reversiōnem. Nam eū, inquit, ā me tu fugis, aut quid tibi triste, aut contrārium, dū mecum fuisti, unquam accidit, vel quid potius ad beātam vitam defuit? Nihil, inquit illa, sed meo arbitrātu vivere mihi maxime libet.

Fabula docet, nullum bonum libertatis bono melius, aut præstantius esse.

GULÆ DEDITUS.

Gulæ deditus quidam ad epulas invitatus in rus, quod abesset paulo ab urbe longius; dum proficiscitur spe singulārium lautitiarum, & opiparē instructarum dapum, in itinere pyra reperta ita spernit, ut etiam per derisionem lōtio suo aspergeret. Cum autem rivus, qua transeundum fuerat, subito ea nocte ad altitudinem exere visset tantam, ut cum manifesto discrimine ingressurum se ille aquas intelligeret, redire tristis, atque post ereptam spem copiosi cibi, acerrimè etiam esurire cœpit. Ita-

que cum ad pyra, quæ dudum comminxerat, venisset, detersa illa arrôsit, & hanc escam ob-
jêcit jejûnis, & latrantibus intestinis.

*Fâbula docet, contemptus, & fastidii sæ-
pè has pœnas dari, ut quæ paulô antè hómines
spréverint, & abjécerint, ea mox appetant,
& amplectântur.*

EQUUS, ET PORCUS.

Alacriter ad pugnam Equus & armâtus ip-
se, & armâtum Equitem vehens, proficis-
cebatur. Hunc conspicâtus Porcus de luto, in
quo volutabatur: Heus tu, inquit, quò properas
ignârus, an vitam in prælio amissûrus sis? Cui
Equus: Etiam tibi, inquit, mors impêdet, &
quidem oppetênda sine laude, ubi tuo dônino
satis pinguis factus esse vidêberis: ac mihi qui-
dem animam, si ita eadat, viri fortis, tibi Lâ-
niî manus ereptûra est.

*Fâbula, bonestam mortem non nimium per-
timescendam, docet, cum etiam in summa ig-
nâvia illa evitari non possit.*

VENATOR, ET CERDO.

Cerdo ad Venatorem quodam tempore de-
venisse dicitur, & petiisse ab eo, sibi Ursi
pellem ut venderet. Venâtor sibi illo tempore
Ursi pellem non esse, respondit; sed si vellet, pec-
cuniam numerare, curatûrum se, post dies pau-
cos ut habêret, cum Ursum cepisset, cujus lus-
trum jam sibi explorâtum esset. Itane, inquit:

Cer-

Cerdo, facile est Ursum capere? Mihi quidem, inquit Venator, nequaquam difficile hoc fuerit, inter feras, & in silvis penè a pueris versato. Licetne, inquit Cerdo, te comitari? Nam mihi libet, spectatorem esse talis venationis. Licet, inquit Venator, mecum perendie in silvam, abeas. Quò cum esset ventum, apparuit statim Ursus bellua ingens, & horribilis. Cerdo tum celeriter arborem conscendit. Venator adortus feram fortiter, cum tamen hæc excussisset ictum, recordatus, quod audisset, non solere Ursos cadavera morsu attingere, in terram se, quasi mortuus esset, abjecit. Ursus autem naribus ad os, & aures, illius admotis, captare anhelitus, & tentare, an spiraret. Sed illo animam continente, Ursus mox discessit. Tum igitur & Venator se erexit, & Cerdo de arbore descendit, atque jam animis receptis, inter alios sermones, percontari Cerdo de Venatore, quid in aures, ipsius fera insurrasset? Cui Venator respondit: Monuisse illam diligenter, ne posthac unquam Ursi pellem, nondum capto, & confecto ipso, vendendam existimaret.

Fábula, non esse ante victoriam exultandam, admonet, ne securitate, & temerariis animis dubia pro certis habeamus.

C E R A.

CERA invidēbat latéribus duriciem, quam de igne consēqui illi vidēbat. Abjēcit igitur & sese in flammam, futūrum sperans, ut & ipsa indurēsceret: sed contra accidit, celēriter ut diffūderet, & liquefacta ab igne consumerētur.

Docēmur, non esse appetēda ea, quæ sunt à natura nobis denegāta.

AGRICOLA.

CUM esset pertæsum Agricolam sempitèrni labôris in terra fodiēda, & arāda, inque vāria, & diffīcili cultūra ārborum, ānimum ille ad milītiā adjēcit, quōd multos audīset, rem, & famam belli glōria quæsisisse. Fundo igitur vëndito, exornātus, & instrūctus armis, cæterisque rebus necessariis, militātum abit. Sed re malè gesta, vulneribusque accēptis, vix servātus de prælio, mercatūras pōtiūs fācere stātuit, quōd & his locupletātos, & auctos quā plūrimos animadverteret. Navem igitur condūcit, & merces comparātas diversōrum gēnerum in illam impōnit, spe magna futūri lucri. Sed cūm veherētur, in mari de improviso (ut fit) tempēstas ōritur, & navi fracta, ipse unā cum mērcibus flūctibus obrūitur, atque perit.

Fābula hoc dicit: Témerē mutantes conditionem, & fortunam suam, plerūque, quod fū-

fugerint relinquendo, alibi reperire duplicatum.

AMNIS.

Contempsisse præse Amnis fontes suos fertur: cum & ipse piscibus abundaret, & flumine largo, necnon grato alicubi murmure delaberetur. Quin etiam inquit, tu intra muscos istos tuos, & herbulas delites, ego præter & amoenissima loca terrarum, & celeberrimas urbes, & populos, ac gentes maximas feror Fontibus offensis superbia, & protervitate alumni, placuit reprimere scaturiginem suam. Ita origine extincta, celeriter defecerunt undæ fluvii, & Amnis exaruit.

Notat fabula eos, qui sibi arrogant auctoribus ea bona, quæ aliunde accepere; & docet, ab ingratis teterrimi vitii gravissimas pœnas dari solere.

ASINI VOTA.

Cum hyems Asino ob frigus, & arida pabula admodum gravis videretur, expetebat ille ardentibus votis verni temporis viriditatem, & teporem; sed illo tempore, cum crebriore agitatione exerceretur, æstatem advenire optavit. Quæ cum præter alios labores, etiam onera frumenti ex ærea, & fructus ex hortis deportandos ipsi imponeret, reliquus erat autumnus, quem expectabat quietiorem. Sed per illum quoque vindemiæ, & lignatus molestiis, &

defatigatiōibus pressus, ad hyēmis reversiō-
nem desidērium suum rétulit.

*Fábula docet, totam vitam in iocōrum tē-
pora distríbui. Notat & vulgárem levitátem,
quæ præsentem fortúnam nunquam boni consú-
lere solet.*

MURES, ET FELIS.

MUres Felem plácidé accubántem cūm
multum, & diu contempláti fuissent,
tum unus: Libet, inquit cum ista mitíssima (ut
apparet) & mansuetíssima animánte familiari-
tátem contráhere. Atque his díctis, ad Felem
accēssit, & blandé cōpellávit: quæ illum sta-
tim comprehénsus dilacerávit. Hoc intuētes
álii Mures, quantópere, inquit, nostram po-
pulárem spēcies feféllit!

*Fábula docet, de vultu, & spécie ánimus,
atque mores certé intelligi non posse: sæpé
enim mentes decipiunt formæ.*

HYSTRIX, ET LUPUS.

HYstrix Africánus, & Indiánus, esse ani-
mal perhibétur, non absímile Herináceo,
sed longioribus acúleis armátus, & iis quidem
missílibus, quos sóleat ejaculári in persequen-
tes. Huic insídiāns Lupus, ut spícula ponat, ne-
que se illis sine causa perpétuó óneret, suádet.
Cúm autem opus sit, & res poscat, tum uti re-
súmat. At illa: Nunc igitur, inquit, his opus:
nam Lupus in érmem occurrere, periculósum est.

Fábula monet, ut advérsus hostiúm, & inimicórum vim, ac fraudes semper muniti, & defénsi esse sciamus.

MUS, ET MILVIUS.

IRretitus, & implicatus láqueis Mílvius, exorat Músculum, se ut líberet. Hoc ille fácilé corrósis plagis efficit: Tum Mílvius eum árripit, & dévorat.

Osténdit fábula, quam grátiam pro beneficiis accéptis mali réddere sóleant.

TESTUDO DOMIGERA.

Aliud áliis animántibus á Jove donum peténtibus, facultátem hanc petiísse Testúdo fertur, domum ut suam absque incómodo quolibet secum circumfêre posset. Quid ad hoc peténdum ipsam movêret interrogáta, respondit: Malórum vicinórum metus, in quos si forté incidisset, nihil esset negótii futúrum, ut migratióne sua declináret, si domum portátilem habêret.

Infámat vicinitátem improbórum fábula, rem detérrimam, & execrábilem: bonórum autem vicinitátem commédat.

HERINACEUS, ET VIPERA.

IMpetráverat á Vîpera Herináceus, per brumæ frígora, in suam ipsum ut cavérnam acciperet. Cum autem in angústo loco spinis hóspitis pungerêtur Vîpera, póstulat, ut suam domum sibi relínquat, & aliódémigret, cum in-

telligat, illam ambos capere non posse. Sed Herinæceus fertur respondisse: Si quis durare illic néqueat, ei, sua causa aut exeat licere, sibi discédere in ánimo non esse: si Viperæ habitatióne offendátur, posse hanc mutare. Ita hóspitis injúria cavérnam suam illa amisit.

Fábula monet, ne cum illis nos fácilé conjungámus, in quorum potestáte nos, aut res nostræ postea futúre esse videántur.

LEPUS, ET VULPES.

ANteponébat se Vulpi Lepus, cui pedum pernícitáte præstáret. At Vulpes dicere, se ingénio vincere, cujus esset multó & fréquentior, & præclárior usus, quàm pedum.

Fábula incredibilem esse, ait, bonitatem prudentiæ, neque corporis máximas dotes cum mínimis ánimo dótibus comparári recté posse.

LUPUS.

Indüerat pellem Ovis Lupus, atque cùm ita ignorarétur, aliquantisper impùnè in gregem fuit grassátus. Sed Pastor, mox animadvèrsa fraude, necátum hunc de árbore suspéndit. Hoc, qui pelle decipiebàntur, admirántibus: Pellis quidem est, Pastor inquit, Ovis, sed sub hac Lupus latébat.

Hábitus, & vultus indícia non habénda pro certis, fábula docet: & ideo facta, atque rem spectári oportere.

CANIS, ET PASTOR.

Pastor deprehensum Canem, cui custodiam gregis commiserat, in cæde, & devoratiōne Ovis, arripit interiecturus, sicuti commiserat. Cui Canis: Cur tu, inquit, tuos vis perdere? Meos quidem, inquit ille, nocentes, & sceleratos multo, quam externos, magis: præsertim eos, a quibus fidelitatem, & benevolentiam speraverim?

Fábula monet, non mirandum, si inimici nos lætant, qui profiteantur odio suo. Sed hoc esse indignum, si amici, & beneficiis a nobis affecti insidiētur capiti, fortunæve nostris.

VULPES, ET LEPUS.

Orabat Vulpes Jovem, ut calliditatem ingenii sui velocitate cursus ornare vellet: Lepus autem celeritati suæ adjungi versutum animum petebat. Jovem his ferunt respondisse: A se in animantes singulas liberaliter esse certa dona & beneficia collata, neque uni se largiri omnia opportuisse. Hanc enim benignitatem erga unum quempiam, summam iniquitatem erga universos alios futuram.

Hoc ait fabula: Non uni dat cuncta Deus.

SENEX, ET ADOLESCENS.

Conspectum Senex Adolescentem, qui de sua arbore poma carperet, hortatur, ut aliēna ne invadat, neque rapiat. Hunc Adolēscens de arbore irridere, & poma, ut coeperat, de-

decerpere. Tum Senex: Herbas, inquit, audiui, magna vi, & efficacitate pollere. Tollit igitur herbas, & contra Adolecentem projicit: Hic verò in cachinnos effundit, & Senem delirare credere. Ibi Senex: Nihil quidem herbârum, inquit, ut intello, vires erga istum valere; sed & lapides, de quibus sæpè mira, quantum illi possint, audire mementi, experiar: atque collecta faxa in furem conjecit, itaque illum de suis pomis facile abegit.

Fábula Terentiânam subjicit sententiam: omnia prius experiri, quam arma sapientem docet. Docet & hoc: Senilem, & prudentiæ, quæ hujus ætatis propria est, esse impetum lentum, sed vehementem.

LUSCINIA, ET ACCIPITER.

Luscinia Accipitrem, à quo comprehensa fuerat, orabat, se ut dimitteret, neque id eum gratuito facturum esse, ajebat. Præteritum quodnam futurum esset, roganti Accipitri respondit, suavissimi carminis sonos. At ego, inquit ille, non aures meas, sed ventrem expleri cupio.

Fábula potest ad duos sensus, eosque dissimiles accommodari. Primum, ut intelligamus, imperitos homines liberalibus studiis, atque artibus non capi. Alterum, necessaria jucundis anteferrì oportere.

CULEX, ET APES.

BRumæ frigore, & insuper fame labórans Culex ab Apib^{us} petit, intra ipsarum alveária recepto sibi, ut cibum impertirent, ob quod méritum se illarum filios canendi artem edocturum esse p^{ro}hibebatur. Tunc una de exámine: Nihil, inquit, tua est arte opus liberis nostris, qui á nobis multó meliorem, & magis salutarem discere p^oterunt.

Monet fábula, ita instituendos líberos, & ejúsmodi ártibus instruendos, ut sua ópera ipsi victum sibi quærere sciant.

PASTORES.

Pastores, cæsa Ove, convívium intra tabernáculum agitabant. Quod cum n^{on} Lupus, qui prædandi causa caulas circuibat, fieri cerneret: Ego, inquit, si agnum rapuissem, quantus tumultus excitaretur! At isti impúne parentem vorant. Fancunus, his auditis: Nostra enim, inquit, scelerate, non aliéna Ove epulámur.

Docemur hac fábula, & poténtes impúne peccáre, & horum delícta non fácilé reprehendi á quovis debére.

LUPUS SALTANS.

HYeme quærébatescam Lupus, & Anserem nactus, in silvas devoratúrus hunc asportávit. Qui videns, de se esse actum, nisi consílium cálidum excogitáret, quo eriperétur é dentibus sævissimæ bestię, valde orat Lupum, quó-

quòniàm sibi morièndum esset, mediócritèr se delectári, sine quidem incómmodo ipsiús, ac moléstia, paterètur, minús poscèrè gráviter mortem ut ferret. Lupus jubet pétère, quid concédisibi velit. Tum illè respòndit: choréam se cùpere agitáre, quam ipse ducat. Lupus, qui nihil fraudis metúeret, agè inquit, fiat. & levæ alæ pennam eminentiòrem prehéndens, cum Ansere saltáre cœpit. At hic occasiòne fugæ obláta, relícta penna in ore Lupi, avolávit. Lupus cum gèmitu avolántem prósequens. Me míserum, inquit, non oppórtuit saltáre jejúnium.

Fábula monet, nihil rectè aliéno témpore fieri.

ADOLESCENS, ET EQUUS.

Conscénderat Adoléscent Equum furibúndum: illòque, quæ via quaque nulla via esset, auferènte míserum, nón erant vires Adoléscentis ad cohibéndum ímpetum Equi satis, neque in hoc desilièndi potèstas erat. Ploráre ígitur, ille, & lamentári. Tum fortè óbviàm huic notus, & familiáris factus: Quonam abis? inquit: Cui respòndit infœlix Eques: Quó quidem isti, Equum demónstrans, libúerit.

Simíliter vehúntur ii in cupiditátes, qui suas supra sæpe imposuère.

LEPORUM CONCIO.

Quodam témpore visum est omníbus bès-
tiis convéntum, & cœtum habère, quòd
aliá

aliârum de aliis frequentissimæ quæræssent: ubi dictis utroque sententiis, Lepores ita concionâtos perorant: Vidèri sibi æquum, omnium ut bestiârum, eadem sit dignitas, & par potestas: neque oportere alias tantò plus, alias minùs valere: hoc enim pacto fieri, ut inferiôres præstantibus direptioni, & præda sint. Quibus dictis, oblocutos Leones accèpimus, orationi Leporinæ deesse ungues, & dentes.

Fabula docet, fortem orationem, nisi etiam viribus sit fulta, à potentiôribus deridèri.

BUBULCUS.

Bubulcus onustum lignis plastrum domum agèbat: quod cum in lutosa via, & salebris hæreret, & retinèretur, cœpit ille otiose astans, Deos, Deasque in auxilium advocare, præque ceteris, quem maxime propter celebratum vulgò robur colèbat, Hérculem. Tum, illi se Hérculem conspiciendum obtulisse, ferunt, & his verbis corripuisse stolidam ignaviam ipsius: Rotis manus, ó Bubulce, applica, & stimulum Bobus admove, & Deorum deinde opem poscito, ne, si tu cesses, Dii frustra invocentur.

Fabula narratur contra desidiam, & pigritiam, & cessationem.

SOL, ET AQUILO.

Solem, & Aquilonem de robore, viribusque quondam disceptasse, ferunt, convenisse-
que

que inter eos, et uter viatori vestem eriperet facilius, is validior haberetur. Priores igitur sortitus Aquilo, ventus acer, & vehementis, omnem vim flatus sui in conspectum fortè viatorem immisit. Verum tale, quò magis ventus in se ferebatur, hoc arctius vestimenta continere, circumque se convolvere. At Sol æstus, & calorem effundens, facile effecit, ut viator se vestibus nudaret, non solum pallio posito, sed etiam refulata tunica.

Fábula dicit, cedere robur ingenio.

AQUILA, ET TESTUDO.

Testudo spatii cuiusdam conficiendi certamen cum Aquila suscepit: propositus erat locus, ad quem prior ex ipsis uter die tertio pervenisset, victor haberetur. Aquila, contempta tarditate Testudinis, provolare cepit, & desiderare sæpiusculè, & alias res agere; denique noctem totam acquiescere, & non admodum manè evolare. Persuaserat enim sibi, uno impetu omnes conatus Testudinis facile se esse anteversum. At hæc nihil remittere, dies noctesque in itinere versari, rectaque contendere ad designatum locum. Itaque sedulitate sua velocissimam volucrum vicit, & cum adhuc abesse longissimè crederetur, designatum locum tenuit.

Significatur Socraticum dictum: Melius esse festinare studio, & animi motu, quam corporis incitatione.

SERVUS FUGITIVUS, ET PISTRINUM.

Fugitivum Servum aliquantisper quæsitum conspexit quædam tempore Dominus: quem dum sequitur, ut retraheret ad se, ille pœnæ metu, & conscientia delicti territus, fugere, atque in Pistrinum, quod proximum esset, sese abdere. Ibi dominus ipso invento: Quoniam, inquit, in loco deprehendi magis idoneo potueras?

Fabula indicat, divinam ultionem sceleratos, & tempore, & loco suo manere.

GALLINACEUS, ET VULPES.

Accèpto nuntio, ægrotare Gallinaceum, visere ad illum Vulpes, quasi benevolentia adducta, & interrogare, quomodo se haberet? Cui Gallinaceus: Sic mediocriter, inquit: sed multo habiturus melius & rectius valiturus, si tu discèsseris.

Officia simulata, & dolosa improborum hæc fabula notantur.

AMICUS FALLAX.

Frumementum emerant duo longo amicitiæ usu familiâres: id æqualiter divisum, inque acervos duos congestum, separatim relinquunt, curaturi postridie ad se deferendum. Horum alter animo perverso, & infido, cum surripere amico ipsius partem statuisset, ne falleretur in tenebris, vespere crepusculo palliolum suum expandit super acervum amici. Is

verò paulò post cùm venisset, inspecturus frumentum, ut diligenter hominem decēbat, videns contactum esse frumentum, primum mirari, mox agnito amici pallio, nihil etiam fraudis suspicans, secum cogitare, non esse æquum pati, ut proprio pallio alterius frumentum intectum sit: ac, quanta, inquit ista est benevolentiae vis, atque magnitudo! Atqui fieri non oportet, imò ipsius protegi rectius est; & simul de suo acervo pallium detractum super amici acervum explicat. His peractis cùm jam caligo noctis omnia opplēret, aderat ille fur in tenebris, & manu prætentans quærēbat pallium: quo contractato, suum frumentum festina opera ad se deportat, in opinione, & spe furti nihil lucratus, nisi vigiliis, & solitudinem nocturnam.

Docet fabula, fraudes, & fallacias sæpè numero se ipsas circumvenire.

VULPECULA, ET TINTINABULUM.

Vulpècula habitabat juxta flumen: non procul inde alligatum arbori Tintinabulum erat, quo ventis impulso, omnia circum loca resonabant. Vulpècula, cui ignota vox illa esset, metuēbat, ne quid fera, & immānis bestia tales sonos ederet. Tandem sensim, & placidè arrēpens, perspectaque Tintinabuli inanitate, cujus strepītibus nihil subesset virium: Nunc deinceps non facile, inquit, specie, & opi-

niē-

nione percélli ànimum meum patrâr.

Multa opiniões magnifîunt, quibus præsentibus nihîl est contemptibilius.

CERVI DIMICANTES, ET VULPES.

ORta inter duos Cervos pugna, jam eô usque processerat, ut sàuciis sànguis, in terram flûeret. Videret hoc Vulpècula, & cùpida lingèndi illius, surrepit dimicàntibus, & incàutius aviditâte ligurièndi sùbiens, à Cervis attrita, conquassàtis costis, semiviva in sàngvine relinquitur.

Docet fábula, aváros quærèndi infinîto stúdio urgère ipsos exítium suum.

TESTUDO VOLATICA.

IUnxerat Testúdo societâtem cum dúabus ávibus. Accidit quodam anno, ut æstus síderis, & Cœli ardôre ómnia squallèrent, rivulúsque, ubi illa manêbat, fúnditús exsiscçarêtur. Necnon & ávibus eo in loco consistere grave erat, vicinix locis ómnibus situ, squalòreque laborántibus. Plácuit igitur migrâre álió, sed obstábat desértio sóciæ & amicæ Testúdinis. Tandem hanc ineunt ratiónem; Bacillum transversum rostris capéssunt, & médium tenère mórdicús Testúdinem jubent; ita se sublâtam in áëra secum asportatúras in loca irrígua, & ad perénnes aquas pollicèntur. Sed hoc íterum, atque íterum monent, semel prehénsum bacillum ut tèneat, neve committat, ut os appériat.

Ita

Ita cum illa subvolârunt. Aliquantisper processerant, cum vident aliæ Testúðines rem admirabilem sibi, seque mútuó: clámant, & demónstrant una álteri vq̃ antem sorórem. Tum illa oblíta salútis suæ, & præceptórum salutárium: *Etiam*, inquit. (Dícere volêbat, se volâre, invitís òmnibus.) Sed amígo per hiátum bacillo, delápsaque in saxum, testá fracta, intèrijt.

Res nóxia gárrula loquacitas: Itaque ad taciturnitátem nos exercére studébimus. Tacere enim non solúm contra sitim prodest, sed multa étiam siléntio mala, & infælices evéntus averti solent.

DEPOSITUM ÆS.

DEposúerat Mercátor apud hópitem suum magnum pondus æris. Venit aliquándo, & réperit. Ille, mures erosisse, dicit. Quid mures, inquit Mercátor, homo intélligens, Dii boni, quid narras? Numquam audívi, illos hoc cibo uti. Utántur, inquit ille, & hic, & in insula Gyaro: An tu, obsecro, non audivísti? Non èquidem, inquit Mercátor, quod sciam: sed benè habet, quód tu evasísti voracitátem ipsórum. Placêbat hòspiti comméntum suum, quód tam fácilè imposuísset Mercatori. Sed dum discédit Mercátor, púerum perquám scitum filium hòspitis sui ante ædes discurrèntem, absque custóde, abdúcit ad álium suum hópitem. Póstero die offert se conspèctui vétèris

hospitis, qui apud illum conquérir, & deplorare amissionem filii sui. Tum Mercator: Ego heri, inquit, non procul ab ædibus tuis puerum vidi a corvo auferri. A corvo, exclamavit ille, puerum? Quis tam validus corvus esse potuit? Ibi Mercator: Qua in terra, inquit mures æs erodunt, in ea verosimile est repèriri corvos, qui pueros rapiant. At hospes se suis artibus peti- tum sentiens, pollicetur, se pretium æris persoluturum, rogatque Mercatorem, puerum sibi ut restituat.

Fabula subijcit proverbii sententiam: Clavum clavo pelli oportere.

DE VULPE, ET GALLO DIVINO.

FAmélica Vulpes ad arborem, super qua Gallinæus consederat, accedens, exquisitis laudibus illum extollit, & divinationis, atque prædictionum nomine in primis. Atque utinam, inquit, ea felicitas sit mea, tam eximii vatis caput ut osculari concedatur. Gallinæus hanc laudatori suo gratiam referre volens, & præbere caput illi osculandum suum, de arbore dévolat ad Vulpem, quæ illum prehensum asportare in silvas, & deridere, quod Vate isto, & Divino nihil insipientius, neque vecordius unquam se vidisse diceret.

Fabula ostendit, levium hominum animos laudationibus, & assentatione facillime perverti.

ASINUS EXCORS.

LEO ægrôtans, & infirmus Vulpèculam orat, sibi cibum ut inveniât. Illa abit, & ad Asinum solum in quodam prato oberrantem devenit, ac quid tu hic solus agis? inquit. Quinæ mecum te confers ad tui generis animalia, quæ plurima intra istud nemus conveniunt. Asinus oratione Vulpèculæ motus, illam se ait sequi. Hæc eum ad Leônem deducit, qui ita fuerat morbo debilitatus, ut Asinum retinere non posset. Ille igitur elapsus, in suum pratum revertitur. Leo iterum, atque iterum orare Vulpem, ad se illum ut reducere studeret. Hoc vix posse fieri, Vulpècula dicebat: nam sibi Asinum nihil jam crediturum esse; sed promisit, se tentatam. Redit igitur ad Asinum, & cum illo expostulat, & vere Asinum esse ait pecus agræste, & rusticum, qui maximorum amatorum complexus fuerit: nam illos gaudio non apud se fuisse, ideoque illatos in eum vehementius. Asinus credit Vulpi, & iterum cum ipsa ad Leônem accedit qui tum viribus annisus omnibus, eum prosternit, ac jugulat. Tum jubet Vulpem carnes eluere, & apparare, ut illis jucunde vescatur. Vulpècula, ut jussa fuerat facit, sed exemptum cor, & præmorsas aures ipsa devorat. Requirenti autem Leoni, dicit, illum Asinum neque cor, neque aures habuisse. Hoc Leo mirari, & incredibile esse, dicere. Tum Vulpes: An tu

putas, inquit, iterum ad te ut veniret, adduci hunc potuisse, ~~sed~~ aures, vel cor haberet?

Narratur fabula in stolidas, & bis, quod proverbio reprehenditur, ad eundem offendentes lapidem.

CANIS, ET PATERFAMILIAS.

ERat cuidam perquam fidelis Canis. Hic quodam tempore solus relictus apud parvulum filium illius, jacentem adhuc in cunis, videt serpentem ad puerum interimendum arripere. Ille igitur in Serpentem, qui jam ad cunas pervenisset, irruit, & eum non sine difficultate interimit: itaque inter luctandum evertuntur cunæ, & supra Serpentem reclinantur. Reversus autem Paterfamilias, cernensque cunas eversas, & cruentum os Canis, quod suspicaretur, ab hoc puerum interfectum esse, neque prioris fidelitatis recordatus, neque spatio capto ad rem cognoscendam, ense arripito, Canem occidit. Postea tollit cunas, & puero vivo reperto, & Serpente concisso, quid factum esset, intelligit, & suam erga Canem perpetratum scelus deplorat.

Fabula docet, nihil esse in ira, & perturbatione animi inconsiderate committendum, ne festinationem nostram sempiternus dolor sequatur.

VULPES, ET TESTUDO.

Suscépto cursus certamine inter Vulpem, & Testudinem, dicitur Testudo se caudæ Vulpi-

pīnæ implicuísse, & ita hanc á currente Vulpe raptatam fuisse ad locum ~~definitum~~ : á quo cūm próximè abesset Vulpes, respexísse fertur, & per jocum dixísse, nō se putasse, tam celerem esse Testúdinem. Tum illa de cauda ad signum conversa arreperit, & non animadvertente Vulpécula, illud tēnuit.

Docet fábulá, ingénium viribus præstare.

MUSCULUS, FELIS, ET GALLUS.

E Ducáverat Mater Músculum cum máxima cura unicum natum suum, & ad illum usque diem solícita, ac mētuens vitæ ipsius, de cavérnula non emiserat. Sed jam ætate corpúsculo confirmáto, ipse & gestíre álacris, & exíre velle, neque pati, se diútius in cavérnulæ angústiiis inclúsum retinéri. Itaque assídus precibus fílii mota génitrix, potestátem hanc illi facit: hac tamen lege, ne ultérius quám in concláve próximum procúrrat, atque ibi ut cautè versétur monet, & lucem vitáre, ac ángulos, & ténebras quærere jubet. Gaudet Músculus se quasi de cárcere emíssum, Matris tamen præceptórum memor, in próximo conclávi animadverso prope focum ángulo, & rimula, látebras occupat. Ibi videt, plácido, & móli gressu cándidam felem sensim ad focum accédere, & in illo assidentem pēdibus prióribus quasi mánibus aures, & caput demulcēre, atque destríngere, & ita demum accubáre. Múscu-

culus illam aspícere, & forma delectári, & probáre ánimo suo honestátem illius, compositósque, ac plácidos artus. Dum autem intuens eam, quadam voluptate illéctus, accédere propius cógitat, involat in idem concláve Gallus Gallináceus, & alárum strépitu, cantúque súbito ita pèrculit Masculi ánimum, ut oblítus ómnium, & sui quoque immemor, pavens, & tremens ad matrem repénté recúrret. Quæ complêxa illum anhelántem, & timidum: Mi nate, quid rei est? inquit. O mea mater, ó mea matèrcula, inquit ille, quid ego vidi? Quid vidi ígitur? Quid vidísti, inquit illa, mi nate, mi filíole? O mea matèrcula, immánem, inquit ille, béstiam vidi, cristáto cápite, & cornútis pedibus, quæ me clamóre suo, ac strépitu, ita pertèrruit ut me étiam mirer vivere. Ubí illam óbsecro, inquit Mater, conspexísti, mi fili? In próximo, inquit ille, conclávi, cùm inhiárem intèntis & óculis, & cogitationibus pulcherrimæ fœminæ, quæ vellèribus albis tecta, mollíssimo incéssu, vix tum primùm advénerat, & comptá, compositáque bellísimè manibus fácie, in foco accubúerat. Cujus aspèctu, dum lícuit, dumque ánimo secúro fui. jucundíssimè fruèntem, ista béstia, quam dixi involans, & de loco editióre hórrida n vocem edens, ita me formíline complévit, ut vides. Mater jam intèlligens, quid formosæ fœminæ, & quid immánis

nis bestię diceret filius: Mi fili, inquit, ille quidem clamor, & hæc tumultuatio bestię istius, cave posthac unquam tibi etum incutiat: at veró siléntium, & mollitudinem, & blândos gestus, atque comptam spéciem fœminæ illius sic fūgito, ut præséntem mortem, neque tu vultum ipsius ferre, neque in ea iterum loca, ubi semel conspéxeris, veníre, dènique totas domus odio, & fuga hujus gèneris vitâre, ac declinâre velis, si tua vitâ, & salus tibi curæ est.

Docémur, non feroces istos, & clamatores, & grandes; sed taciturnos, & lenes, & contráctos metúere.

VULPES GRAVEDINOSA.

I Eo cūm gravi morbo laborâret, quo fœtor animæ illius auctus totum specum tetrum redderet, accersit ad se bestias, quasi ad officium visendi Regem. Atque ut quæque introgressa fūerat, accédere eam propiùs jubet, quasi orationis altiorem sonum neque ipse ferre, neque usurpâre posset. Post inítia autem quædam querelârum morbi sui, rogat quasi fortuito, ecquid fœtoris sentiant? Cūm alia simplex sentíre se diceret, & teterrimè olêre, ita se, suâque Rêgiâ contêmni, & infamâri cum indignatione clâmitans, statim illam obtrúncat. Aliam, quæ ei assentâri vellet, neque se offendi, vel etiam benè olêre antrum dicere, ipse mendácio se irridéricausâtus, similiter

liter interfecit. Tandem advēnit & Vulpes: hæc veró ambigens in interrogatiōe hæsitans, & periculum responsiōis utrāmque in partem prævidens: Nihil etiā, inquit, senti, omi Rex: ac ne tu mirēre, scito, hoc me die densissima cū nebula esset, progressam de cavernula mea, & in illo aëre crasso, ac hūmido, gravēdine, & distillatiōe correptam esse, ita ut odoratus sensum me pēnitūs amississe intēlligam. Quare quidquid est odōris nihil me vel juvat, vel lædit.

Fábula docet, nihil esse in consuetudine potentum factu utilius, quàm res, & statum, & consilia illòrum nolle intellígere.

VULPES, ET HERINACEUS.

CUM uná fortè iter fācerent Vulpes, & Herinaceus, gloriāri illa, & ostentāre ingēnii sui calliditatem, & se plurimārum artium nōtia instructam esse, supērbē prædicāre, & rogāre, quid Herinaceus sciret? Nihil enim, inquit Herinaceus, nisi me in glóbulum convolvere. Hoc enim veró irridere illa, & contemnendum dūcere. Paulo pōst incidunt in Canes, qui cum omnibus artibus Vulpem cāpiunt, & discerpunt; spinis autē suis tectus, & defēsus Herinaceus omne periculum evāsit. Unde & provērbium pōsteā natum, quod Græci ita protulēre: Multa novit Vulpes, sed Herinaceus unum magnum.

Fábula narrātur contra gloriatōres.

HIRCUS, ET STATUA AHENEA.

Conspicâtus ahéneam Státua Hircus, qui sibi magnitúdine cernu[m] admodum placēbat, in illam magno impetu se intulit, quasi prima incursiōne eversurus: sed tantum abfuit, ut illam prosterneret, ut ipse fractis cōnibus collābens ánimo linqueretur.

Fábula dicitur iis, qui cum potentiōribus contēdunt.

OVIS, ET CANIS.

Quo tēmpore animália, & pécudes sermōne utebāntur, ajunt, Ovem dixisse hero suo: Per mihi mirum videtur, nihil nobis á te præbèri, cogique é terranos victum quærere; de quibus tamen tu & lanam capis, & cáseos, & agnos: at Cánibus, unde nihil horum tibi redit, impertiris panem, quo ipse vèsceris. Tum Canem, qui hoc audisset, ferunt, sic locutum: Mèrito hercle meo fit: nam ego is sum, qui vos ipsas ètiam custodio, atque servo, ne vel hòminum furto, vel Lupòrum raptu pereátis: quód si ego vestram custódiám negligèrem, jam ne ad pábula quidem exire auderètis præfórmidine intèritus. Atque ita ètiam Oves ipsas fácilè passas fuísse accèpimus, ut se Canes potiōres, ac majóre in honóre haberèntur.

Hæc fábula narrátur vulgo imperitòrum, qui sapiéntum otio irascúntur, & illos in tanto honóre vitam de suis labóribus dégere, molésté ferunt.

CRāviter querebātur Nōctua ob lucis, & diēi ortum, & Sole ex postulābat. Cui Sol: Non meum opus, inquit, sed oculi tui culpādi sunt.

Docet fabula, improbos irāsci virtūti, quæ illārum facinōribus consistere sōleat.

ACCIPITER, ET LUSCINIA.

Comprehēnsam Lusciniā Accipiter, & miserabiliter vociferāntem, increpat sævis verbis: Ecquid tu, inquit, rere tui clamōris grātia te amissum iri? Nihil ego istum moror, aut curo; neque, nisi fortē ānimo meo placuerit, tua queritatio te ungulis eripiet meis.

Fabula docet, stulte facere eum, qui nitatur contra potentiōres: nam neque superiōrem illum esse posse, & ad misēriam sibi derisiōnem adjungere.

SATYRUS, ET IGNIS.

Allato igne in terras, quem Hesiōdus scribit, Promētheum Jovi furto subtrāctum apportāsse mortālibus, tunc igitur Sátyrum delectātum splendōre, & claritāte flammæ, voluisse, ajunt, amplecti ignem, & osculārī: sed Promētheum monuisse, futūrum hoc cum detrimento barbæ ipsius: adūret enim hanc, inquit, & cum cruciātu exulcerābit mentum. Ibi ferunt, Sátyrum reprehendisse factum Promēthei, qui malum splendidum mortālibus attu-

lisset; Prometheum verò docuiss, malum non
esse. Nam urere quidem ignem, sed lucem etiam,
atque calorem suppeditare cum ad vitæ jucun-
ditatem, tum ad omnium usum, & opi-
ficia, si quis illo uti recte sciat.

*Docet fabula, exquirendum usum verum in
rebus omnibus, ne perversa usurpatione damna
nobis accerserimus.*

COLUMBÆ.

Opprèssa Columbârum cohôrte, quæ ab una
quasi Regîna, & dômina candidissima
Columba ducebâtur, reti aucupis singulæ strê-
pere, & alis plâudere, & ferire rete, si qua erûm-
pere possent. Tunc non solum albam, sed etiam
sapiëntem Reginam, ferunt, illum impetum
promiscuum, & temerarium suarum Colum-
bârum verbis compescuisse, & hortatam esse,
ut consociâta, & consentiente vi, atque ôpera
erumpere studerent: nam singulas non aliter
servari posse, quàm servatis universis. Cum au-
tem hæ parerent ductrici suæ, & pariter subvo-
lare impetu concordi omnes conarentur, sustu-
lêrunt rete, & in silvas aufugientes abstulêre,
ubi super arbôribus lâqueis relictis, ipsæ omne
periculum evasêre.

*Fabula docet, communi salûte singulorum
salutem comprehendendi, & obediëntia subditô-
rum non solum pública, sed privâta etiam boni
procurâri.*

PAlumbium idus erat super árbore, quò prius pulli quàm evolarent, venire consueverat Vulpes, & postulare mercèdem, quasque pensiònem habitatiònis illius, quod diceret suam esse árborem, & á majóribus suis possèssam, ac á vibus quoque tèmپore ad niduándum elocátam fuisse. Petèbat autem pullum unum, qui nisi darètur, totum nidum se vastatúram, & il'am Palumbium familiam deletúram esse mihi atátur. Grandiores igitur Palumbes sermonibus illius territi, pullum á se annis plúribus exigi passi fúrant. Itaque incubans ovís mater semper mœsta erat cogitatiõe, & dolóre amittèndi pulli. Hanc tristem conspícatús prætervolans Passer, rogat, quid rei sit, aut quid perturbètur eo tèmپore, quo lætári in spe fœtus debèret? Cui Palumbes, quem casum méruat, & qua anxietáte teneátur, expónit, Vulpisquè injúrias, & totam rem edísserit. Hic enia verò Palumbem simplicem irridère, & castigáre stólidam verbis: Quid enim tu censes, inquit, Vulpino géneri ullam árborem á natúra peculiárem procreátam esse? Mínimè hoc factum est, mihi crede, neque si quid pròprium attribúere vellet natura rerum Vúlpibus, non árbores, ut opínor, quas non possent illæ conscéndere, sed specus, & dumèta contulisset. Sed etiam tu cògita, an recordári pòssis á matre tua

audivísse, mercêdem Vulpi, ut hūic árbori in-
 sidêre tutò liceret, data mēsse. Verò sit ita, &
 Vulpes jure utàtur suo, ~~et~~ tamen minas
 illius spernis, quippè quæ vólucris sis, & quam
 àssequi Vulpes omnes, quotquot sunt, nequeant?
 Quare ita fácies, cum exclusi pulli fúerint, &
 Vulpes ad pensiònem aufeundam affúerit, ne-
 gáto, te illi quidquam debêre: cūque sòlitas
 minas usurpárit, hoc modo respondèto: non te
 verèri, ne Vulpes árbores ascēdant cum tam
 ponderósis caudis. Páruit consílio Palúmbes, &
 Vulpem pauló póst cum supérbia, & minis ad-
 veniētem, ad mercêdem sumēdam, ita able-
 gáre, & ea oratióne refutáre cœpit, qua fúerat
 á Pássere instrúcta. Tunc Vulpes dolos patefac-
 tos séntiens, cū tamen Palúmbis ingénium
 ad tália explicánda non esse idóneum scíret: &
 álium fuisse architèctum intellígeret, remíttere
 se Palúmbi, quidquid débeat sibi, & omni me-
 tu á se illam liberáre, deque suo jure decéde-
 re, ait, modò indicet, á quo talem responsiò-
 nem edócta, & isto consílio instrúcta fúerit.
 Palúmbes nihil cunctáta, Pásserem sibi præ-
 monstratórem, & suassórem fuisse, dicit. Ve-
 nit ígitur ad Pásserem, ut fortè in terra cons-
 títérat, Vulpes, dissimulans, se quidquam com-
 perísse: Et sæpe, inquit, mecum admíror, ac
 suspício genus vestrum, cū natura tantam ági-
 litátem tribúerit, ut in sublíme alté evoláre,
 &

& celeriter quocúmque libuerit, deferri, atque amnes, & maria transire possitis. Sed una videtur res, ventórum, & procellárum vis contrária, & molèsta esse vobis, capitulis tam parvis, & subrílibus præditis. Nihil inquit Passer, illa vis, quam memoras, nocere nobis potest: nam quóties hæc, commóta tempestáte, infertur, sub alas reclináta cápita ita abdîmus, & protégimus: ac simul recóndit subalam caput. Tum Vulpes irruens de improvise illum córripit, atque discerpens ulciscitur contra se subjècta Palúmbi consília.

Fábula notat eos, qui aliis cavere, & consúlere sóleant, sibi ipsis nésciant.

PASTORIS MEMORIA.

Profectúrum villæ cujúsdam dóminum in urbem opuléntam longiús negotiôrum suorum grátia, orábat uxor, moníle sibi ut auréolum affèrret: orábat fília, ut vestem apportáret: étiam ancíllæ, ut retícula émeret. Tum Pastor accêdit, cum mósque in cruménula tradit hero, & ut fistulam sibi mercétur, rogat. Rebus perfectis, quas ob res in urbem illam ventum erat, cum rêditum iste ad suos apparáret, dum sarcinas inspícit, forté cruménulam accéptam á Pastóre réperit, Ibi recordátus petitiónis hujus, fistulam emit, & Pastóri paulopóst revérso domum eam dari jubet. Uxor igitur, & fília in primis, sed & ancíllulæ speráre, atque

póscere sua. Cúm veró diceret hic, sibi exci-
disse, quid quæque voluisset curári sibi, & om-
nino illárum emptiõnum ~~contum~~ fuisse, indig-
nári mulières, & molèstè ferre, Pastòris man-
dâta potiôra eum habuísse suis. Tum Paterfa-
mílias: Nolíte mirári, neque irásci, inquit:
Pastòris enim memória me in cruménula pro-
secûta fuit.

*Fábula docet, gratúto óperam qui dent
aliis, nonnullos, sed largíri qui velint, & de
sua étiam pecúnia esse liberáles, paucos re-
períri.*

VASCULUM MELLIS.

Cuidam, qui esset in opiniõne sanctitátis sin-
gulári quòd præ cura rerum divinárum
humána ómnia negligere crederêtur, á religiõ-
sis muliérculis, spe pro sese precum erga Deum
illíus, tribui abúndè solèbant necesária ad vi-
tam sustinèndam, de quibus ipse, quantum sa-
tis esset, capièbat, rèliqua dilargiebâtur egèn-
tibus aliis. Quodam huic tèmپore allátum fuit
fictile vas plenum óptimo melle, quo dono ad-
modùm delectátus homo, supra suum lectum
suspendit vâsculum, atque multis annis mel ín-
tegrum, & inconsúptum servávit. Forte an-
nus venit contrárius ápibus, quo mellis prètium
supra modum augerêtur: tunc uno ille die ac-
cubans, suprâque se appènsam vâsculum in-
tuens, ratiõnem computâre cum ánimo suo,
quan-

quanti venire posset vâsculum cum melle, posuitque tanti, quanti Oves cûm emerentur, Hac spe delectatus, & progressus longius: inæque, inquit, Oves binæ post annum binas alias pariunt: tum deinde quaternas quatuor, & mox octonas octo. Pergensque hoc modo ad magnum pervenit gregem ovium. Has, tunc inquit, Oves, cum erunt carissimæ, vendam, & de pretio illarum domum, agrosque mihi comparabo: ita tandem re benè gesta, ducam uxorem, & ex illa suscipiam liberos, in primis filium elegantem, quem optimis præceptis vitæ, & doctrinæ instituam. At ille, auscultans miles, evadet in virum egregiè eruditum, & inveniet laudem sapientiæ, ac virtutis. Verum si non obtemperare monitis meis, neque parere voluerit rectè monstranti, & institutionem meam repudiaverit; tunc ego illum, sic, arrepto, inquit, scipione, qui propè spondulam ad parietem applicatus stabat, sic illum ego verberabo. Et inter has cogitationes diversas suas elatum altius scipionem impègit in vâsculum, eoque pertuso, effusum unà cum præciara illa spe defluit in strâgula mel, hicque consiliorum tam splendidorum fuit exitus, carere ut homo melle, quod tamdiu conservâret, & eluere strâgula cogeretur.

Fâbula reprehendit vanitatem vulgi, qua illud animis suis inbiâre solet semper majoribus,

*būs, neque mediocritate contentum fructus præ-
sentes percipi vix commūnis.*

IMPERI.

Quidam præter excussoris officinam dum transit, ferrum fortè videt abjectum humi, quod Faber de forcipe pauló antè, ut candor non magis apparere, ejecerat. Hoc ille, nihil tale suspicans, dum tollere vult, manus aduruntur homini; itaque dolens, relicto ferro, discedit. Conspicatus hæc omnia alius: Stulte, inquit, periculum te prius facere, oportuit, utrum caleret ferrum. Quonam ille, pacto? inquit. ~~Et~~ inspüeres, inquit alter: strideret enim nisi defervuisset. Hoc ille audito paulopost in prándio, quód recordaretur, palátum sibi adustum fuisse olim pulménto calidióre, ètiam in appositum cibum inspüere, & illo non stridente, ávidè glutire, & os combürere. Quod alius cernens: Quin, inquit, à calido cibo abstinèbas paulisper, dum frigesceret? Ego, inquit ille, defervuisse censèbam. Quómodo, inquit alter, quem vidères fumantem? Memor ille hujus ètiam signi, cüm fortè totam æstivam diem itinera facièndo consumpsisset, venit vèspere cum máxima siti ad fontículum, ubi auræ, ut fit, species fumi præbèrent: híc vero ille miser, & siticulòsus abstinère, tanquam fervéntibus undis, & quærere ad profúndam usque noctem aquam, & siti pené interire, metu, ne á fontánis fumán-

mántibus, ut rebátur, undis urerétur.

Narrátur fábula contra imprudéntiam, & eos, qui non distingúnt divérsas res intelligéntia sua, & promíscuè de iis, inter quæ máxima sunt discrímína, júdicant.

MANTICÆ.

Quidam Mantica applicáta húmeris circuibat, & in priórem illíus partem congerébat peccáta aliéna, in posteriorem rejiciébat sua. Atque ille reprehéndere aliénos erróres, stultítiam, flagítia, scélera, totósque dies, in sæculum declamitáre suum, & de Mantica pròmere hòminum mala facióra quæ quibúlibet objectáret. Quodam die unus ácerri mé objurgátus, cú tandem finis fuísset: Quæso, inquit, á tergo tuo quid tumet? Pars, inquit ille, scilicet Manticæ ea est. Intus vero quid? Mea, inquit ille, delícta, & facínora mala. Ab his ne igitur, inquit hic, redarguéndi tantum otii tibi est, mea, & aliórum ut cures? Non, inquit ille, vidémus Manticæ quod á tergo est.

Docet fábula, omnes sibi fácilé ignóscere, áliis veró diffíciles esse; seque absòlvère, álios condemnáre: atque in génere narrátur contra amórem sui ipsíus.

VULPES, ET AVICULÆ.

Diu perpéssa famem Vulpècula, cú nihil successísset ómnium ártium, quas ad víctum parándum exercúerat multíplices, tum

sese

sese illa pro mœrōre animi abjicere humi, & secum miseriā suā tacitè deplorāre. Aves mortuam ratæ ad volāre propius illa, ubi hoc videt, immōbilis manet, & animam cōtinet, ne aves spīritu vitam acēsse intelligant. Secūræ igitur accēdunt, & in Vulpem insiliunt: at illa, postquā cēnsuit tempus ēsse, exilit, & comprehendit proximam, ac dēvorat. Postridie expēritur eāmdem fraudem. Ibi una (Cornix ut opīnor) non, inquit, si tuam pēllem in ista sepe expāssam conspiciam, in illam involā vero.

Docet fābula, fraudulētis nunquam fidem habēndam esse: ipsis enim etiā quiescētibus, doli tamen vigent, & movētur.

AB APIBUS ICTUS.

Quidam, conspēctō alveo, intra quem Apes acquiescerent, accēssit, & āperit illum, āvidus mellis: tunc in ipsum Apes factō impetu involant, & quæcumque partes in corpore patēbant, eas configunt acūleis suis. Hic verō pēssimè accēptus, vix fuga se erīpuit, & periculum evāsit. Quem conspiciātus ālius, quod esset ore tūmido, & ulcerātō, causam malisciscitātur. Hic verō, quid sibi accidisset, narrat. Tunc ille: At tu, inquit, post hac Apes prius repēllito, & abigito: ita dēnique mel tutō cāpere, & frui illo secūrè poteris.

Monet fābula, non cupiditatibus tēmerē obsequēdum, & quid faciēdum sit, ut cum ratione aggrediāmur.

CUSTODES FRUGUM.

MAturescētibꝫ frūgibꝫ Custōdem quīdam apposuerat, qui prohibēret ab illārum trānsitu tam hōmīnes, quā jūmēta. Huic cūm permulti elaberēntur, neque jūmēta cursu āssequi posset, prępōsuit custōdię arvōrum ille ēquitem. Hic verō, dum jūmēta, si quę fortē in fruges invasissent, dumque transeūntes vintōres insēquitur, majōrem stragem propēmodū ipse, quam qui fugabāntur, ēdidit.

¶ In eādem sentēntiam.

MULIER, ET MURES.

Mulier ā viro jussa, ad sacra quędam liba, & placētastorrūerat. Hunc cibum Mures adēptinoctu arrosēre. Illa in idē conclave Felem immisit, quę Mures cāperet, & suos labōres protēgeret: at hęc & īntegra, & relīquias Musculōrum devorāvit.

Docet fābula, sępē mala mutāri pejōribꝫ.

ASINUS JUDEX.

Contendētes de cantus bonitāte Cūculus, & Luscīnia, jūdicem cepēre Asinaum. Asinus jubet cānere Luscīniam: illa, ut potest, suāvissimum carmen, & omni vārietāte distīctum modulātur. Mox judex Cūculum & ipsum prēmere, quod meditāri viderētur, jubet. Ille suos, cantus notos, & æquābiles, & uniusmodi profert. Cum finem fecisset: Hunc, inquit Asinus, victōrem pronūntio: te, Luscīnia, quę in-

trin-

trincâta, & vâria canis, victam esse statuo:
hæc mea sententia est.

*Docet fâbula id, quod provêrbium: Asi-
num lyræ cantus audire, non intelligere. Et
item hoc: quod alterum dictum in Asinum
mandentem tribulos: similes habere labra
lactucas.*

RANÆ, ET PUER.

I Ascivus puer ad stagnum conspicatus Ra-
nas exerentes capitula de aquis, per lusum
saxis, illas appetebat, deque illis jugulabat mul-
tas. Tunc una: Iste quidem Puer, inquit, ut vi-
dētis, iudit, nostræ autem sorôres moriuntur.

*Quidquid delirant Reges, pleciuntur
Achivi.*

ASINUS, ET NAVICULA.

P Istôris Asinus cûm sitîret, ad prôximum ac-
cêdit flumen, ejus sive altitudinem me-
tuens, seu âlia, nescio qua, Asinîna cogitatiô-
ne, per lintrem resti alligatam ad ripam flû-
minis vadit ad aquationem atque sedata jam
siti dum redit, demerso rostro, ut pleraque fá-
ciunt bruta, ômnia olfactans, ad restim de re-
cëntibus frôndibus salignis implicitam devênit,
quam illo arrodente, solvitur linter, & unâ cum
Asino secundo flumine, quâ undæ sine guber-
natôre ferèbant, defluit; itaque sive intercepta,
seu summersa una cum infœlicî nauta pèrlit.
Viderant âliqui, in lintre Asinum âvehi: ita res

cognoscitur ab utriusque domino. Utèrque igitur damnum suum molèstè ferebat, & alterum ut auctorem illius usabat. Post multa jurgia causa in judicium deducitur. Coram quibus illa disceptabatur, ii non ausi pronuntiare de controversia, singulàri, ut videbatur: cum clamaret unus, lintrem aliènam suum animalavèxisse; alter, aliènum Asinum suam lintrem solvisse. Cònsulunt legum, & juris públici peritos, atque iis res magna, & difficilis visa. Itaque omnes libros excutere, in scholis, & cœtibus suis illam dissérere, atque quèrere, utrùne damnum dedisse linter, an Asiaus periem fecisse, videatur? Neque putatur ad hodièrnum usque diem, statui, decidique potuisse.

Fábula docet, tales esse doctòrum jurisconsultòrum disputationes.

MILVIUS AFFECTATOR.

Milvius, audito Equi hinnitus sono terribili, cogitavit, si ipse simili uteretur, formidini sese reliquis avibus fore. Imitari igitur velle, & ad similem vocem exprimendam guttur, & rostrum intendere. At ille neque clamores, & frèmitus, equinos assequi potuit, & suum lippièntem, ut vocant, tinnitum corrùpit, & magis in ridiculum, quàm metuendum alitem evàsit.

Dicitur fábula contra inéptias, & perversitatem imitationis stulte, & reprehendende,

& in affectatōres stōidos, ac incogitantes.

ADOLESCENS IMPROBUS.

CUm domum interdum redisset Adolēscens
audax, & pētulans, gloriabātur, atque ja-
citatābat, cū alia ferōciter, & improbē a se
perpetrata, tum illo etiā die aliū Adoles-
centem verbēribus affectū fuisse Cui Pater,
quoties fortē audierat, dicere solēbat: Non-
dum, fili, reperisti eum, quem quæris. Quadam
nocte reversus domum malē mulctatus, & sāu-
cius, cū mussitaret, & latebras quæreretur,
tunc Pater: Sērius quidem, inquit, sed tandem
invenisti, fili, quem longo tēpore vestigasti.

*Docemur hac fabula; non effēri animis
succēssu improbitātis. Itemque, nēminem fuisse
unquam, neque esse tam ferōcem, quin alius
ferōcior reperiri possit.*

DOMINUS ASPER SERVIS.

ERat cujūsdam in servos magna sævitiā, qui
neque illis quidquam tēporis indulgēret
ad quietem, & victum parcissimē præbēret.
Quodam tēpore, cū abesse Servi illum pu-
tarent longius, quærerenturque secum misērias
suas; tum unus sive tēmerē, seu instīctū quo-
dam divīno: Non ille, inquit, hujus anni fruētur
vindēmiā, & me verum dixisse, omnes compe-
riētis. Sed dōminus audierat hoc, ut fortē ab
illis non conspēctus accēsserat propiūs, atque
percūlerat dictū trīstius animū ipsius: con-

tēnere tamen illud, & nihilominus durum erga suos se præbere. Cū vindemia copiosa fuisset, & vinum in frascis conditum, recordatus dicti, servum illum, qui vaticinatus malum sibi esset, poculum eluere, & mustum afferre jubet, quod diceret se illo invito vindemia sua frui velle. Hic quidem obsequi domino parabat, & Deo tamen volente, dicere debueras, inquit, heret: magis enim sæpè res, & admirabilesevèntus celèriter existunt. Abi, inquit, ille, nugator, & quod jus us pèrage. His dictis, nunciatur, nescio quid in ædibus tumultus fieri. Ille procurrens, ut rem cognoscat, & componat, de scalarum gradibus in festinatione præcipitatur, & cervice fracta prius moritur, quam gustasset vindemiæ suæ mustum.

Fabula & divinam ultionem præstò esse docet, & avari perniciem redarguit.

FUR, ET CARNIFEX.

Damnatus quidam furti, ad supplicium ducebatur: qui suam infelicitatem deplorans: Me miserum, inquit, cui moriendum, superstitute magistro meo, à quo hanc artem didici, quem scilicet plecti oportebat prius. Huic Carnifex: imò te inquit, qui tam malè didiceris, inertiae poenas dare, æquissimum est. Cui Fur: At, inquit, non fuisse me imperitum furandi, confessio mea indicat. Debueras igitur, inquit Carnifex, te exercendi finem facere.

Docet fabula, optimum esse à malis facinoribus celeriter desistere: nam quis non peccat in vita, & delictis nuntis tenetur?

RUSTICUS, ET MINISTER ILLIUS.

Ministrum suum miserat Rusticus ad per-vestigandum bovem, quæ illo die de armento aberrasset. Hic cum haberet ante nemus quoddam bovem in conspectu, visis tribus aviculis, quasi illa jam recuperata, persequi aviculas coepit. Qua opinione diutius foris commorante, Dominus & ipse progredditur, ut quid de hære fieret, cognoscere posset. Ac reperto Ministro, quid agitur? inquit. Rectè, inquit Minister, reperi. Dominus, quod nusquam bos appareret, quid igitur reperisti? inquit. Tres, inquit Minister lætus, aviculas. Ubi sunt illæ? inquit Dominus. Unam, inquit Minister, paulo antè bovem conspicatus, cernēbam, alterius vocem audiēbam, tertiam nunc etiam insequor. Ergo, inquit Dominus, bos, quantum intelligo, amissa est.

Fabula redarguit vulgi stultitiam, & levitatem, quod studium, & tempus nugatoriis rebus impendere, & in his operam perdere soleat, neglectis necessariis, & debitis actionibus.

LEPORINUM CAPUT.

Cocus jussus in cenam parare Leporem, detracta reliqui corporis pelle, cum in capite

pite denudando plúsculum illi negótii exhiberetur: Carníficem, inquit, ad hanc partem advocári oportuit.

Fábula docet, cápita reípub. non fácilé, neque libénter admítttere castigatiónes, neque illa pauló dúriús tractáre civibus tutum esse.

RANA, ET SCIRPICULI.

IN palúdis Scirpículis família quædam Ranunculórum annos multos habitáverat, & diligénter illos, ut larem, & tecta sua, conservárant, & íntegros præstíterant. Horum posteritas quodam tẽmpore petulántior, & énta lascívior tenellos Scirpos arròdere, & penátes suos vastáre cœpit. Hanc injúriam ferébant ægrè Scirpículi, & precári primúm incolas suos, ne á majóribus ipsórum se defénsos, & custodítos pèrderent, atque evèrterent. Deinde cùm précibus parúm profícèrent, cùmque illús Ranunculi irridérent, & dicerent, majores suos, genus antíquum, & imperítum bonis suis uti nescivísse: Divína, & humána testáti Scirpi, scelerátam vim alumnórum suórum confirmátis ánimis pertúlerunt. Sed non longé ábfuit vindícta, & sceleráta vis in cápita ingrátæ sóbelis celèriter convértitur. Nam erósis Scirpiculis, & loco, jam apértó, atque pátente, mox Rana visæ absque negótio á volúcribus, & hydriis arrèptæ, & distrácte fúerunt.

Docet, fábula, á stulta posteritate institúta majórum cum pernície evèrti

RUS-

RUSTICA ANUS, ET PUELLA.

Cum quodam tempore familiæ optimum, & pinguiſſimum lac apponi à matre ſua Puella ruſtica cerneret, mirabatur, quæ nova bonitas, atque facilitas erga miniſteria, ſua in matre extiſſet. Accedit igitur ad illam, & quid faciat, interroget, & ſe nunquam id antea fieri ab illa viſiſſe, ait; quæ lac ſemper meliuſculum butyro, & caſeolis fingendis comparare, aut foro reſervare ſolita fuerit. Cui mater: Quid tua id refert, ſtulta? inquit, non fit temerè hoc. Inſtrati Puellæ, & facti cauſam exquirenti muſculus, inquit mater, in ollam delapſus hac nocte, & ſuffocatus fuit: itaque verita, ne vitiatum lac aliis potiùs uſibus parum idoneum eſſet, appoſui familiæ, ut viſiſti, cui fuit acceptiſſimum.

Fabula docet, pleròſque non niſi de inutilibus, & corruptis gratificari aliis.

FOENERATORES.

Qui quæſtum facièbat detrahendis pèllibus mortuorum animalium, quorum vendere coria ſolèret, obviam fortè factus Fœneratori, ſalutatum hunc ita compellavit, ut ſui ordinis, & gregis hominem, quorum uterque idem opificium facitaret. Ac admiranti Fœneratori, qui ſibi primarius in pòpulo civis videretur, & iſtum noſſet, percontantique; quoniam modo idem opificium ambo exercerent,

res-

respondit ille: Quia in se mortuis animantibus pelles, Fœneratores autem vivis hominibus res, & bona detráherent, atque deriperent.

Fábula docet, in mores sæpé tanta vitia invádere, ut pessima facínora non solúm impunita, sed étiam honoráta esse reperiantur.

ROBUSTUS BOS.

Contemnêbat præ se reliquos Boves, sócios suos, unus exímis víribus præditus. Sed cum post arationem illi étiam juga, & ália ónera imposuísset Agrícola, reversus in stàbulum post matutinam feróciám máximam, vèneri placidíssimè demisso cápité ástitit.

Fábula indicat, & virtutem negotiosíssimam solère esse, & cum fortúna plerúmque mutári ánimos.

ASINI UMBRA.

Condúxerat ínsitor Asinum ruri, á quo suæ merces deportaréntur in óppidum vicinum tèmپore, quo ténnia solis æstu, & ardóre flagrábant. Impositis igitur mercibus in Asinum, hunc ipse cum locatóre sequebátur. Cum autem iter fieret per loca campèstria, & úndique apértia, & paténtia; gressu Asini cohíbito, condúctor propter illum se appósuit humi, atque in umbra páulúm acquièscebat. Hanc eí commoditatem locátor invidens, surgere jussit, & ágere Asinum eum in locum, ad quem condúxisset: ille enim veró, se condúcto jumentó

pro arbitrio uti velle, & fieri licere, aiebat: Negante locatore, & affirmante, habere illum conductum Asinum, non umbram Asini, ad contentiōnem, & lites devenere. Delataque controversia tandem ad iudices, etiam nunc disceptatur de Asini umbra.

Fabula notat subtilitatem litigatorum. Et maximam esse indicat rixarum in terris partem de Asini umbra.

RUSTICUS ATHLETA.

Atalentem, & robustum filium cum pater videret dentale de aratro forte excussum restituisset manuum verberare, neque minus firmasse, quam si malleo usus fuisset, ad pugilum certamina illum deduxit, ratus sine dubio, præstantia virium suarum victoriam adepturum esse. At ille artis imperitus, cum neque plagas inferendi, neque devitandi rationem teneret, admodum ab adversariis affligebatur. Hoc Pater cernens: Fili, inquit, illam de aratro impinge. Quo dicto, adolescens omni corpore annixus, vehementissimam plagam inflixit adversario, & palmam obtinuit.

Docet hæc, illa rectissime fieri, quæ consuetudo, & solito cuique more fiunt.

PATER, ET FILIUS.

Cujusdam parvum filium tota vicinia, ut improbitate, & petulantia intolerabili præ-

ditum accusabat apud Patrem Qui graviter ob-
jugare Filium, & interminari verbera, nisi desi-
neret esse molestus vicinis. An tu nescis, inquit,
hoc odio vicinitatis nobis præcipuum malum
accersi, cum homo vicino nihil melius, malo ni-
hil pejus esse dicatur? Filius, uti poterat, se def-
fendebat: sed cum sentiret se minus satisfacere
defensione sua Patri; ergo, inquit, ut intelli-
gas, illos mihi immerito infensos esse, super
nostrum equum post te crastino medie impo-
nito, & prætervehito illos: audies enim mihi
maledicentes, me quiescente, & tacente. Pla-
cebat hoc Patri. Ibi, ut quosque vel in fenestra
prospicientes puer vidisset, eos gestus
edebat, qui illos facile ad iram, & indignatio-
nem provocarent. Ecce igitur nostrum pue-
rum, illi clamare, & apage, scelèsto hoc nihil
scelèstius fieri queat, & similia. Pater cogitans
à tergo filium irritare vicinos ad maledicèn-
tiam, cum ipse, quid faceret, considerare mi-
nus posset, apponit super cervicem equi ante
se; at ille os distorquere, & diducere labra, &
rictum pandere, & linguam exerere contra vi-
cinos, ut multo dicerent in eum graviora, quam
prius. Tum Pater, qui nihil audiret, neque
cerneret à filio fieri, quod reprehendendum es-
set, profecto (inquit) fili, infelici sisdere natus
es, qui cum neque lædas, neque offendas que n-
quam, ab ómnibus tamen inclamitans, &

convitiis conscinderis : fer igitur, quæ tibi, ut vides, ferenda sunt, & consolare te innocentia tua.

Indicat fabula, simplicitati facile impōnere improbitatem, & de illius observationibus undique elabi, ut de manibus prebendentium angilla solet.

ICTUS AB APIBUS.

Quem Apes spoliāntem alvearia confixerant aculeis suis, querentem, & gementem alius audiens, cum illo, inquit, hoc tibi habendum fuit. Imò vero inquit iste, hoc cum carendum potius.

Fabula docet, prudenter facere eos, qui ob non magnam voluptatem magnum periculum adire, aut dolorem perferre nolint.

NAUTA, ET MERCATOR.

Internavigandum cum esset mare placidum, & tranquillū, qui in navi veheretur Mercator, interrogat Nautam, quo genere mortis Pater ipsius interiisset? Cui respondit Nauta : Eo ipso anno in aquis patrem, & ante annos decem simili fato perisse avum suum. Quid proavo, inquit, factum est? Et hic, inquit Nauta, iidemque (ut mihi dicitur) ab avus in mari suffocati fuere. Non igitur tu, inquit Mercator, metuis aquas? Non sanè, inquit Nauta : sed dic, quæso, qui fuerit

rit exitustui. Patris? In'auo, inquit ille, l'ectulo mortem opp'etit. Qu'il' auus? Etiam, inquit Mercator, hic. N'ec'n' de pr'oavo, & abavo, idem comp'erio. Cur tu igitur non & tuum, inquit Nauta, l'ectuam reformidas?

Docet fabula, in vitæ honestate mortem non esse timendam.

PATER, ET FILIUS RUSTICUS.

VAde, inquit Pater rústicus, Fili, & aruum nostrum accépto ligône perfódito, ut conserátur. Filius egréssus, se tam spatióso arvo perfodiendo satis uauum non esse futúrum cum cogitábat: itaque illum diem, des'crato labôris proc'essu, cum humi propter aruum se prostrásset, acqui'evit. Idem póstero, & tértio die fecit. Cúm pater opus inspecturus egréditur, & intáctum adhuc aruum esse videt, de filio, quid illis diébus egisset, réquirit. Nihil, inquit hic: nam qui possim ego tantum aruum solus perfódere? Pater errore Filii intellécto: At tu, inquit, singulis diébus spátium pedum octónum perfódito. Cúm Filius obsequútus Patri: aliquot diébus octónos pedes absolvisset, arvi fodiendi spátium in dies minus relinqui animadvértit. Itaque anxius celériter totum illud, uti jussus fuérat, perfodit.

Fábula significat difficultatem in stimandis laboribus: & opus faciendum potius, quam metiendum.

CANIS VENATICUS, ET MOLOSSI

Domestici.

CEperat venaticus Canis Leporem: eum quamvis esuriens, gloriâ se jactans verbis celeritatem suam, detulit deum ad Molossos custodes gregis, & ædium: Ibi enim verò Leporem eripuerunt ostentatori, & inter se discerpserunt.

Fabula contra ostentatores dicitur: nam bona tegere sæpè predest.

DE FURE, ET SICARIO.

Consociata opera rem communiter gerent facinorosi duo, unus Fur, alter Sicarius: quadam nocte venere in ædes Agricolæ, ut putabatur, non pauperis: cujus cum non solum ædes compilandas, sed etiam abigenda animalia Fur censeret; rectè, inquit Sicarius, illo interfecito, omnia exequi poterimus. Prius tamen, inquit Fur, Bovem unam, aut alteram educamus, ut si fortè tumultus oriatur, & fugiendum sit, aliquid abstulerimus. Non placet hoc mihi, inquit Sicarius, ne Pater familias strépitu excitatus eripiatur manibus meis. At hoc, Fur, melius est, inquit. Imò illud, inquit Sicarius. Ita inter rixas, iratus Fur, Patrem familias inclamat, & vigilare jubet, ne vitam amittat. Qui excitatus etiam res suas servat.

Fabula indicat, malorum dissidia bonis esse salutaria.

LUPUS, ET VULPES.

Vidēbat Lupus, ad supplicium capitis Vulpem quamdā rapi eximia forma, & magnitudine: itaque mērtus illius, stāuit Leōnem Regem, apud quē se sciret singulāri in grātia esse, deprecāri prō vita illius: sciscitātur igitur causam, propter quam Vulpes damnāta esset. Cui responderunt, qui illam ductābant. Quod freta viribus suis, non contēta rapinis avium de cohorte, pinguissimum etiā Anserem, de numero eōrum, qui Regi ad delicatiōres bos asservarētur, fuisset ausa aggredi.  Erant Lupus, mutāta Vulpis liberandæ voluntāte, discēssit, & fracta cervīce illa pēiit.

Omnes facinorosi invidi sunt: Estque hoc pravitatis vitium insitum pēne omnibus, ut eos, cum quibus communicāri videant commoditates suas, ē medio sublātos cūpiant, illis ut indimittis ipsi soli fruātur.

RUSTICUS, ET MUSCÆ.

Impātiens quidam in æstāte Muscārum, ā quibus perpētuo vexarētur, arripit irātus accēsa stramēta, & in cāsula ubique circūmferit flammam, cujus vi Muscæ vel necarētur, vel repellerētur: sed incāutiūs dum ignem tractat, tugurioli ārida matēria incēnditur, & domūncula tota conflāgrat.

Docet fabula, plebsque vitantes parva detrimēta in máxima dāno incidere.

OPULENTUS, ET PAUPER.

TEmpore brumali obvium factus fuit Pauper Opulento benè vestito, ipse pertēne amiculum indūtus. Cūque ille refertus panis, frigus tamen vix ferret, hic autem nullum signum daret frigore se affligi: miratus quī fieret, Opulentus causam ē paupere quærit: Nam ego inquit, dentibus crepito præ frigoris vi, tu tamen ne sentire quidem illum vidēre, ita ingredieris alacriter, & sum tamen ego, quā tu multo vestitior. Cui alter, nihil, inquit, mirum: pro cōpia enim sua quemque vitam dēgere oportet: ego omnibus meis vestibus amictus sum, similiter & tu fac, in tuas universas te implices, & frigus facile vitaveris.

Indicat fabula, permulta in hac vita opinionōne fieri, non vera ratione. Itemque ab exercitatis perfērri ea facile, quæ in exercitāti, & molles sustinēre nullo modo possint.

VULPES, ET GALLUS.

FAmēlica Vulpes, ut fraude Gallināceum, quem conspexerat, allicere ad se, atque cāpere posset, humi se prosternit, & alterum oculum cōmprimit, cum miserabili quērimonia, & imploratione auxilii à Gallināceo, sibi qui

exi-

eximeret spīam de oculo, cui illa paulo ante vadenti per sentes infixa esset. Gallināceus, intellecto dolo, non ego medicus sum, inquit, & si incautius ad oculos fortē unguiculos admove-
rim, periculum fuerit, nec calcāribus meis etiam sanus oculus lædatur. Sed paululum expectāre si vis, ego domum nostram advolābo, & inde, qui tibi medeāntur, accērsam. Vulpes, & ipsa sentiēbat, dolosē āgere Gallināceum: se igitur pati velle ait, quod necesse sit, nam sæpē audisse, multis medicis utendum non esse.

Fābula hoc dicit, Cretizāndum advē-
Cretēsem.

LUPI, ET CANES.

CUM animadverterent Lupi, se non virtūte Canum, se multitudīne superāri, hoc iniisse consilium perhibētur. Mittunt ad Canes, qui ab iis, quorum color non dissimilis Lupōrum esset, quærerent: Cur non pōtius secum conjungerentur, quibus natūra ipsos conciliasset, id quod colōris significāret similitūdo; quique illis dicerent: si Lupōrum auxilio adversus alios Canes discrepāntes colōre uti vellent, postea sublātis illis, & ipsos solos rerum potitūros, & in perpētua amicītia Lupōrum futuros esse. Cū res stultis Cānibus probata, & alii Canes cumventi, atque jugulāti fuissent, tum sine negōtio, & periculo, istos etiam concolōres sibi interfecērunt Lupi.

Fábula narrátur contra proditores, quibus tantisper honor habetur, dum requiritur ópera illórum: at mox rebus perféctis plerúmque ne parcunt quidem bis, neque óstinent illi ipsi, qui eos corrupérunt.

VICINI DUO.

Quidam vidêbat, aberrásse de arménto Bovem Vícini, & non procul abesse, quin deveníret in loca infesta Lupis. Venit pauló post cùm adhuc succúrri potuísset Bovi, ad Vícium suum, & numquid novi audíre gèstiat, quærít. Boníne, inquit ille, áliquid affers? Negánte hoc: Ne audíre quidem ígitur libet, ille inquit. Abo ígitur inquit alter. Postrídie amís-sam Bovem, cognóverat enim á Lupis lace-rátam esse, deplórans ille, qui nihil triste audíre volúerat, audiente étiam Vícino, qui nunciatúrus damnum impéndens fúerat: Ego quidem, inquit hic, vidi illam ante silvam oberrántem solam, & cogitávi, futúram esse id, quod narras accidísse. Cur ergo non iudicásset expostulánti gravíssimé: Quia, inquit, tu refutásti, neque admíttere núnium voluísti.

Docet fábula castigationes non refugiéndas, & tristítiam dictórum sæpé esse fructuó-sam. Notátque áurium delicias, quæ nihil, nisi quod jucúndum sit, admíttere velint.

DUO unâ faciēbant, ter. quorum alter perpētua in cogitātiōe de victu parādo versabātur, alter in bona spe foelīcis fortunæ alācritē pergēbat, quo intēderat. Hoc ille mirārī, & quærere de sociō suo, quānam res tantam ānīmī tranquillitatem efficeret: nam ego quīdē curis, & solitudinibus distrīngor, dum mecum rēputo, quam ratiōnem, & quod consiliū vitæ degēdæ sequar. Atego, inquit ille, iam pridē constitui: ideo ānīmī quietus est. Quid constituisset, interrogānti, respondi: scilicet se, quam didicisset, artem facere velle, & evēntum permittere Deo. Hoc verō ille anxius ridēre, & dicere, se multos vidisse Deo fretos decipi. Atque ita relāpsus ad dubitātiōes, incertāsque solīcitas deliberatiōes suas, cœpit inter alia percēlli metu cæcitātis, atque Deum immortālem! secum inquit, quid de me futūrum esset, cernēdi sensum si fortē amitterem? Inque hac formīdine sūbiit voluntas tentāndæ in tali calamitatē progressiōis: utque antecēdat non longē sociū suū, oculos cōprimīt arctīssimē, & ita per viam cautē, & attēte vadit, spatiūque nescio quā longum clausis oculis cōficit, neque videt in viā marsūpiū cum pecūnia, quod alteri cūpiam viatōri elāpsū esset. Id verō sequens ponē socius mox sūstulit, & aliquānto etiā postea

æquiore animo, quàm quidam, reliquum itin-
ris confecit.

*Fábula non considerationem, neque indus-
triam notat, sed anxietatem, & miseriam
consiliôrum, de qua neque actiones ferè bonæ,
& plerumque id existit, ejus aliquem pœ-
niteat.*

AQUILA, ET AVES.

Quodam in coetu alitum plerique illorum de-
re, & virtutibus suis magnificè loqueban-
tur. Celeritatem Accipiter, cantum Lus-
cinæ Oscines glóriam augúrii, formam Pavo,
calliditatem Perdices, audáciam Tròchilus, re-
migandi sciéntiam Anátes, præsensiónem tem-
pestátis Ardea jactábat. Tunc Aquila, nugæ,
inquit, istæ sunt: nam quod est optimum, &
plurimi fit in hac vita, eò facilè omnes vos an-
tecèllo, ut acutíssimo visu oculôrum utar. Quód
si quis minús credit verum esse, age insideto
supra cervicem meam, & illi osténdam de tam
sublími spátio, unde ipse vix terram conspícere
possit, me certé ómnia, & haud fallénte lúmi-
nis ácie, contuèri. Mussitántibus aliis. Régu-
lus in Aquilam incubans, jubet subvoláre, ut
experiátur, utrúm vera glória illa sit. Cùm
sub nubes penetrásset Aquila: Quid, inquit cer-
nis infra, Règule? Vix illo terram sibi appa-
rère dicente: At ego istic, inquit, clarè Ovem
cónspicor, & quidem albam mutiláta cauda,

inque eam, ut quod dⁱ tibi cèrtius pròbem, mox etiam involabo. Sed illam Ovem gràndibus volúcribus etiam proposuerat Auceps, qui láqueis pòsitis intra frondes propè latitabat, atque illatam inest^u Aquilam cepit, & strangulavit. Hoc Régulus videns: Falsó, inquit, gloriata fuisti de perspicácia oculòrum, quæ caudam mutilatam díceres te cèrnere, & láqueos, atque insidiatòrem Aucupem non aspèxeris.

Fábula coèrcet elatiònem, & supèrbiam animi: Et docet, cupiditátes acútè cèrnere in iis modò, quæ appetunt, ad reliquas cæcas.

ADOLESCENS IN LUCTU.

MOrtuo Sene quodam, multi amíci illius filium Adolèscèntem, dum mòrtuus effèratur, in fúnere comitabàntur officii causa: quibus ille inter eúndum meditabàtur, qua oratióne grátias dignas ágeret: veniebátque in mentem hómini fórmula vulgáris, qua solèrent optáre, ut occasio referendæ grátiae aliquándodarètur. Hac ille, qui non vidèri mutus vellet, utèndum sibi decrèvit. Perfècta igitur sepultúra, cùm patèrnis amícis grátias pro officio egisset, & sediceret habitùrum semper; addidit & hoc: atque útinam, si cui vestrum pater supèrstes est, is celéríter diem obeat suum, simili officio ut vestrum hoc compensáre possim.

Stultorum loquacitatem reprehendit fabula: Itaque quidam interrogatus aliquando, quid inter stultos, & intelligentes putaret interesse, respondisse fertur, nihil si uterque sileret.

VULPES DAMNATA CAPITIS.

Rapiebatur ad supplicium Vulpes propter ingentes prædas Gallinaceorum, & aliarum, avium altitium, quas sine metu omni, & pudore multis annis fecerat. Illa hoc unum orabat, ne usitata via ad furcam duceretur: Sed per istud ait, optimi viri diverticulum abstrahite. Insidiosè hoc primum petere videbatur, ideoque interrogant, qua de causa tantò per eam consuetò itinere deflecti oret? Quia enim, inquit, in illa altera via scio plurimas aves versari, quarum saltem garritu, & aspectu, hoc extremo die vitæ meæ velim exhilarari.

Inseclatur fabula pravitatem execrabilem malorum, qui non solum de actionum, sed propositi etiam, & voluntatis turpitudine, ac sceleribus voluptatem capere soleant.

LEO, ET HOMO.

Senex Leo, cum alia docere solebat filium, suum, tum illi præcipere, ne unquam cum homine congrederetur, ac depugnaret: animal enim illud est, inquit, mirificum & invictum. Leunculus illa quidem audiebat, sed non tangere.

gèbant dicta animum. Cum adolevisse sentiret, & vires suas confirmatas esse, progreditur quodam die, bo animo, cum homine ut prælium committere vellet. Videtque in agro conjugatos Boves: addit igitur, & rogat, num homines sint? illi quidem se homines esse negant, sed ab homine impositum jugum portare dicunt. Digressus ab his Equum conspicitur cum strato, & frænis alligatum ad arborem: ibi ille huic: Tu c homo, inquit, es? Minime ego quidem, inquit Equus, sed homini servio, & obtempero. Paulo post cernit quadam suva, qui ligna finderet, ad quem accurrens: Homo, inquit, vidêris esse. Ita est, inquit ille. Pugnabis igitur mecum, inquit. Máximè, inquit ille, sed quæsote, distrahe prius hanc arborem, cui vides ferrum istud impectum. Incepit mox Leo ungulas fissuræ arboris, & dimovit quidem eâ tenus, ut cuneus excideret: sed vis tanta non erat, ut arborem distraheret: itaque partibus, ut fit utrimque redeuntibus, comprehensis pedibus illic hærebat captus Leo. At lignator clamores tollere, & de agro undique vicinos advocare contra Leonem. Hic verò, cum quo in discrimine esset animadvertet, omnibus viribus adhibitis, pedes de ligno retrahit, atque ita quidem ungulas plerasque intra arborem ut relinqueret: ac reversus ad suum patrem cum clementis pedibus: Mi pater,

inquit si parvissem, non mitis tuis, ungulas non amissem.

Fábula hortatur omnes, ut in primis quidem parentibus, sed & aliis recte monstrantibus libenter obsequantur, ac ne pareant.

DUO BELATORES.

DUO, fide data inter se communia futura omnia, ad bellum proficiscebantur. Horum unus æger in itinere remansit, alter, ut instituerat, iter ad militiam exequitur, atque ibi re, & gloria parta, redit ad socium, qui jam habebat meliusculè is gavisus prosperitate socii, quod lucrum partitum secum esse speraret, illum cum magna lætitia complectitur, neque diu post, ut pecuniam allatam, ita ut convenissent, divideret, petit. Faciam, inquit ille, sed alia etiam attuli, quæ communia esse oportet, ut omnia undique exæquentur. Ille lætus, pretiosam vestem, aut supellectilem socium apportasse ratus: Ita enim fieri, inquit, par est. Sed quidnam præterea attulisti? Vulnera, inquit alter, & cicatrices, quarum similes, atque æquales etiam tibi infligi debébunt. Non, inquit ille, hæc mihi placet societas, ac pecunia etiam carebo potius, quam cum vulnerebus, & cicatricibus habêbo.

Fábula ostendit, prudentes esse homines, qui pro levibus commodis graves labores subire nolint.

LEPORES ERUDITIO.

Diu abfuerat domo, & a suis Lepus bonarum artium discendarum gratia, ac reversus aliquando, cum illa in regione neminem cognosceret sese doctiorem, institit apud suos, ut à Leone Rege impetrarent, sibi ut largiretur facultatum aliquid, quibus in studio otiosam vitam sustentare posset. Hoc cum illi fecissent: non esse sibi contrarium agebat Leo, sed prius eruditionis Leporinæ periculum se facturum esse. Adducitur igitur ad Regem Lepusculus. Hunc sequi ille se jubet. Ventum erat in silvam, ubi Venator conspicatus Vulpem, & Ursam, arcum contenderat, ut horum alterum feriret: sed Vulpes discurrendo, atque subsiliendo non patiebatur in se dirigi telum. Ursus autem, viso homine, suo robore fretus in illum sese recta inferre, & contra consistere: ita emissa in pectus sagitta Ursus configitur, & interit. Ibi Leo: Quæ tua sententia est de hoc casu, inquit, & quid videtur tibi? Id, inquit Lepus, quod audiui in scholis memorari de dictis Poetarum veterum, plus valere consilia sapientiæ, quam manuum robur; & imperitum robur sæpè causam esse mali. Tum Leo: Mihi placent istæ sententiæ, sed didicistine versus facere? Annuente Lepore, Ergo, quæ memorasti, versibus complectere, inquit. Tum Lepus, ita illa pronuntiavit.

Sapientia est, non vitium victoria, & Robur parit stultitiam malum cerebro suum.
 Videntur posse ferri isti versus, inquit Leo. Tunc progressi extra silvam vident à longinquo Villicum in agro cum suis altercantem, quorum unus taceret ad illius iurgia, alter respondendo iram augeret Villici, & verbera sufferret. Quid de his sentiret, interroganti Leoni: Quid aliud, inquit Lepus, quam quod fertur, quidam ex veteribus sapientibus dixisse: Poenituisset se locutionis sæpè, silentii nunquam? Hanc sententiam cum jussisset versibuscludere illum Leo: tum Lepus distichon subscriptum pronuntiavit.

*Sæpè loqui prodest, sed semper, posse tacere:
 Sæpè loquutori verbera verba ferunt.*

Videatur & hi mediocres esse, inquit Leo, certe sententia bona est. Pergentes inde vident, producere Agricolam iunctos iugo duos Boves, impositis in capita illorum manibus singulis fœni, ut in meridie mox acquiescentes pabulum haberent. Horum autem unus, quod nimis parvus videretur manipulus, rejicere illum, & obterere pedibus, atque illi in arvo mox pabulo carendum fuit, & defesso opere, & fame redeundum noctu domum. De quo, & ipso jubet aliquid Leo dicere Leporem, & rem eloqui oratione soluta, & de suo iudicio. Tunc Lepus: Qui modicum, inquit, respuunt, eos sæpè frustra-

tratur expectatio cōpiæ. Multo autem melius est potiri quantulocūmq; bono præsente, quàm máxima, & plurima absētia requirere: etiā illi, cui nihil boni satis est, nihil vidēri mali nimium debet: tum post fastidia non esse poenitentium dolōrem, vix unquam compertum est. His dictis, Leo stādit, dignum esse Léporē, cui de rebus necessariis ad vitam degendam prospiceretur, ut in otio, & quīete colere posset stūdia bonarū artium, atque doctrinæ, idque ut fieret, curāvit.

Fábula docet, si cui optimarū artium, atque disciplinarū, & humanitatis istius non magnificiēda, neque provehēda, omnīque ratione augēda, ornādaque esse videātur, eum etiā bestiārum feritatem vincere immanitate sua.

LUPUS, ET PORCUS.

Cum quidam plurimis annis Lupus viciniae totius animalia prædatus fuisset, coepit tandem cogitare animo suo, quàm graviter illa tam longo tempore afflixisset; itaque decrevit, annum integrum solis piscibus vesci, & à carnibus abstinere. Pauci dies abierant, cum illum pœnituit propòsiti, & requirere voluit consuetum cibum: fortè igitur conspicatur in cœno voluptantem se porcum, ad quem celerrimè accūrit, & quid animantis sit, interrogat. Ille enim verò se porcum esse respondit de hara

rustici illius pagi, etiam nomine commemo-
morato. Porcus? inquit. Lupus: certé etiam por-
cus piscis est, & illum sapienter devoravit.

*Docet fábulá, malos in illo propósito ha-
nestatis perseverare.*

LIGURITOR

Liguritori cuidam, & gulæ dedito, inque pri-
mis cûpido boni vini quique per jocum
parasitico more soleret gustare quidquid for-
tè appositum vini esset, & optimum iterum,
atque iterum pòscere, quòd bona secundum ve-
tus verbum repetenda sæpius diceret huic igi-
tur quidam dives apud quem crebrò cœnitâ-
ret, curavit argenteo poculo urinam hominis
propinari: at ille decéptus, & argento, & co-
løre, ávidè primùm haurire, sed mox offensus
tètèrrimo sapóre, suspicátus id, quod res erat,
se lotium bibisse, ut certius etiam experirètur,
admovère nares poculo, & re compèrta, nau-
seare, atque corrugare nasum. Tunc is, qui
illum invitáverat: Numquid vinum hoc placet?
inquit. Non admodum, inquit ille. Certé inquit
hic, bonum fuisse scio. Credo, inquit ille sed
in dólio corrúptum esse appáret.

*Fábula duo subjicit, & gulæ deditos om-
nibus fere in ódio, & dissimulare iram in offén-
sis optimum esse.*

ASINUS, ET CORVI.

A Sinum quidam onustum sale in urbem agebat: quo signius pergente, ille animal iners cum verbis, tum verbèribus instigare, & sæpè inter alia inprecari Corvorum devorationem, & molestè ferens tarditatem, debere ad Corvos, ut in ira dici solet, abire ajebat. Hoc duo Corvi audientes, totum diem sequi, & pabulum sperare sibi oblatum iri, ac vix tandem noctu revolare in suos nidos jejuni, & hiántibus rostris delusi.

Fábula indicat, libenter credere omnes id, quod ipsi volunt. Nam quæ volumus, & credimus libenter, & quæ sentimus ipsi, reliquos sentire speramus.

MORIO VAPULANS.

A Cceperant duo Ministri Morionem, nescio quò deducendum. Ille enim verò non solum lente ingredi, & sæpè post illos longo intervallo relinqui, sed & subsistere nonnumquam, & si ita visum fuisset, transversos per tràmites, & obliquas evagari sèmitas: ita plurimum negotii, & labôris ductoribus exhibebatur. At illi hunc primum orare, eique verbis, ac gèstibus ablandiri: Nam quid agimus, loquunt, in agro? Quin properamus ad epulas, & potum? Age tu noster, optime, bellissime perge. Sed cum minùs verbis bonis, ac clemèntibus

tibus proficerent, ibi tunc maledicta ingerunt, & convitia maxima faciunt incessatori, sed pari fortuna. Tunc unus: Vixit istum, inquit, incitabunt profectio; & virga crura affligere Moriōnis cæpit. & inclamans tanquam jumentum, & jubere pèrgere. Quod factio non modò post illos non magis restitit, sed toto reliquo itinere etiam antevētit.

Fabula vulgarem pravitatem notat, qua fit, ut plerique malo tandem suo reddantur doctiores.

ANUS, ET JUVENCULÆ.

Filias suas Anus omnibus rebus ornatas jussit seriatim quadam in festivitatem nuptiarum esse hilares, & inter suas æquales choreas ducere, sed verecundè, ut benè moratæ esse dicerentur. Cui illæ: Nostra matricula, inquit, quin & te exornas, & una ades in chorea simul & ipsa læta, simul & spectatrix ut sis morum nostrorum? Meæ filiolæ, inquit Anus, choreæ non ornatum tantummodo requirunt.

Significatur, non esse temerè aggrediendæ ea, ad quæ, vel non satis futuræ vires, vel persona nostra minus idonea esse videatur.

CORVI, ET COLUMBÆ.

Orta controversia inter Corvorum, & Columbæ genus, consentitur ab ambo-
bus in Accipitrem iudicem. Ille, causa audita, Columbas statim condēmnat, & Corvos ab-
scivit.

Docet hæc, nihil fore periculi iis, quorum aut vis metuatur, aut ex quibus utilitas nulla percipi possit: sed imbecilles, & fructuosos injuriæ obnoxiosos esse.

URSU, ET VULPES.

QUodam in cœtu bestiârum cûn quæreretur, quænam causa videretur servitutis, oppressiõnis belluini generis, quod esset viribus multo præstantius genere humano, à quo tamen caperentur, & in servitutem redigerentur? Tunc Vulpem dixisse ferunt, se existimâre, hominum sapiëntiam, & ratio-
 tantam esse, tamque mirabilem, ut
 robur illi resistere possit. Ibi Ursus frenens ira: Imò nostra, inquit, vecordia nos perdit, & nos sponte nostra obsequendo, & morigerando illis, domâmur. Quid enim de Equis dicam? Nonne valentissima bèstia Elephântus hominibus assentâtur, & obtemperat, neque recusat impèrium illõrum? Sed nos, si cum illis, ut inter nos facimus stultè, depugnaremus tantisper, dum ânima inesset, & circumventæ fraude prius vitam amittere, quàm nostris hostibus obsecundâre vellêmus, neque ulla commercia inter nos, neque conjunctionem esse pateremur, libertatem fortasse hoc pacto nostram tueremur. His ferocissimè emurmuratis, finem Ursus dicendi fecit, & conventus solutus fuit. Non ita diu post in laqueos incidit Ursus,

us, & captus mox a vulgo in nares insertis circumdūci sese, atque ad saltationes, & alia jussa patiēda, parendū, que nūtibus hominum assuefieri patiebātur.

Docet fábula, cum fortuna animos hominum mutari. Docet & hoc Experientes homines, atque cogitantes non solere esse feroces: contra veró istos fortes, & audaces verbis, in adversis ad turpissimam sæpé humilitatem abjici.

FATUUS, ET ESSÉDUM CORRUENS.

Vehabatur forté cum alis quibúsdam Fátus adhibitus risus, & jocórum grátia. Is animadvertit clavículum, qui ante rotam impáctus fuisset, de axe excidisse, & paulátim de hoc illam devólvi. Itaque intèlligens, si rota prorsus devolúta esset, futúrum, ut Essédum corrúeret, subinde secum; sed sic, fácilè ut exaudirétur, mussitábat: Si diu pérgeret, Essédum, id sibi quidem gratum esse. Hoc dictum cum sæpé mūrmure suo repetisset, atque alii non attēderent ánimum, alii deridērent, tandem devolúta rota, còrruit Essédum, & qui vehébantur effúsi in terram, tum demum seró fatui sollicitúdinem cognovērunt, perspicientes, & quæ illa, & quód nequáquam vana fuisset.

Fábula monet, ne ullo quasi expedito rerum cursu nimis esse securi velimus. Itemque hoc subjicit: Solere homines incogitantes, ne-

gligere, atque deridèrè aliorum tamquam stolidorum, sollicitudinem, & metum impendentium malorum, illa vix eo eventu comprobàri.

RUSTICI, ET LUPUS.

Lupus, qui Ovem de caula rapuisset, cum illa de pago silvam versús aufugièbat. Ibi totus pagus excitàri, & concurrere, & obviiis quibúsque armis arreptis Lupum persequi, atque inclamàre. Cui cùm Ovem extorsissent: Vos quidem, ille inquit, sceleràti Rustici, ego seditiõnis postulaturus sum, qui ad arma concurreritis.

Fábula docet, quòd improbi, qui injuriam, atque vim aliis intulerint, læsos fortè ad defensionem excitatos insuper reos etiam facere soleant tanquam turbulèntos, & seditiosos.

ASINUS, ET MUSTUM.

Ad lacum, quo mustum paulò antè excéptum fuisset, oberrans devénit Asinus, & gustáto dulci potu, cùm illi placèret, bonam partem musti exháusit: hoc molèstè ferens is, cujus mustum Asinus epotáverat, agit cum dómينو Asini de damno accèpto. Ille debèri quidquam á se negat. Veniatur ad júdices. Illi, etsi res ipsis ridícula visa, tamen ut litigatóres absolverent, intèrrogant, an inter bibéndum ad lacum Asinus assedisset? Cúmque stantem eduxisse Mustum cognovissent, pronúnciant, nihil debère Asinum, qui quasi præteriens gustare

tare tantummodo munus voluisse videatur.
*Docet fabula, disceptationes stolidas recte
 eludi posse, & litigatorum ceptias à judici-
 bus refutandas esse.*

PATER, ET FILIUS LITERATUS.

REVERSO domum post unum annum Filius,
 qui studiòrum bonòrum, atque artium dis-
 cendàrum gràtia abfuisset: Quid, inquit Pater,
 mi Fili de tanta pecunia factum est, quantam
 tibi misi? Quantam? inquit adolescens, non
 enim meminì. Ter, inquit senex, hoc anno à me
 curàta pecunia est, bis uno, & àltero mer-
 cātu, semel inter hos. Atque priòre quidem
 mercātu dedi nostro vicìno àureos sexaginta,
 quos tibi remuneràret, àltero deinde tótidem;
 postea tabellàrius nuper huc missus, sexaginta,
 & ipse attulisse tibi debet, tot enim tunc pe-
 tieras. Ita factum est, inquit adolescens, sed
 hoc nihil est. Nihil né hoc est? inquit senex:
 an nihil videtur summa aureòrum centum oc-
 toginta? Præ dèbitis quidem nihil est, inquit
 Filius, quæ reliquit foris. Nam tua, mi Pater,
 meis verbis obligàta fides est in centum àlios,
 & insuper quadraginta. Hæc, inquit Pater, jam
 summa fúerit aureòrum, ut opinor, trecentò-
 rum, & viginti. Fúerit sanè, inquit Filius, sed
 tu cògita, mi Pater, multis mihi apud extèrnos
 rebus opus fuisse: Quid enim, quod uno asse
 venìre solet, gratis datum? At cibo, potu, ha-
 bi-

bitatione cōmmoda, cibili, v̄estibus, libris, charta, cālamis, ultra trāmento carēre, certē tua quidem etiā voluntate non dēbui. At magna, inquit jam itatior Pater, ista summa est. Quanti igitur illi cibibus datus? Quanti habitasti? Quanto cōnecti lēctuli fuēre, & cætera quanta pecūnia sunt parāta? Rēferam, inquit Fīlius, ratiōnes, si pōstulas. Ita enim fieri, inquit senex, opōrtet. Inchoēmus igitur á minimis, inquit Fīlius: ac pone pro atramēto, & cālamis aurēolos decem. Hoc audito, satis, inquit senex, supérque est ratiōnum: nam ad hanc, ut ália omittam, chartæ modo æstimatio ponēda sit, jam ultra illos trecētos viginti ego tibi ámpliūs debitūrus sim.

Fábula indicat, adolescentiæ levitatem stolidam, & profusionem esse propriam, præsertim in liberiore vita. Memoratur similis eodemo sensu de coco, qui á condimentis inchoata relatione ratiōnum, pro petroselinis jusisset in mensem unum poni decem aureos.

MERGUS, ET STELLÆ.

NOxerat serēna ádmodum, & lúcida, splendoreque Stellárum clara. In hac Mergus per stagnum ferebátur, píscium capiendórum causa. Utque renidētem in aqua fulgorem Stellárum cernit, ratus, pisces se conspicátum, ápperit scintillas in aqua apparētes, & sese in eas captans incitat. Mox ubi se decéptum,

neque pisces esse, quos recederat, sensit, à labôre inâni desistendum sibi esse decrevit. Die autem orto, videt matutino tempore in líquido stagno sub aquis splendorem, quam mârûm in piscibus relucéntem, at ille de frustratiône nocturna cogitâbat etiam istas vanas esse imâgines, patiebatûrque præterfluere pisces, ne, ut arbitrabâtur, labôrem iterum inûtilem suscipere. Ac tandem loca illa, in quibus copiosè ali potuisset, deseruit, inque ea se còntulit, ubi cum fame, & vâriis malis conflictandum esset.

Fábula reprehéndit stultôrum homínûm incogitantem levitâtem, quorum consília cûm minús procédunt, aut ubi opínio fállitur, quovis ibi pótius accúsant, quam se, atque inscientiam suam, neque ampliús iis de rebus deliberant.

NUX, ET VEPRES.

NUX stirpe procèra, & pátulis ramis prope viam enâta, ac jam sub autûmni tempus fructibus gravis vicinos Vepres spernêbat præ se, & verbis insectabâtur, ut hûmiles, & infructuosos infœlicèsque, ac míseros vocâbat, in illa Deôrum, hominûmque neglectiône. Quæ est enim, inquit, & quâm detestânda contorsio, & depravâtiô vestra? Quis autem vos non simul atque tétigit, mox execrâtur, vobisque maledícit? Mea veró vidétis quæ stípitissit fírmitas, quæ ramôrum dènsitas, quæ fo-

liorum amplitudo, quæ fructuum còpia: atque his diëtis, concussio cernante vèrtice, tacèntes Vepres superbis, nè despicièbat. Vèniunt mox hómīnes omnis ætatis, ac sexus, viri, mulieres, vírgines, pùeri, & fústibus, saxisque Nucem petunt, maturósque fructus decútiunt, & longis pèrticis vèrberant, neque fólia modó díssipant, sed ramos étiam diffringunt, atque lácerant, spoliatámque ipsam, ac malé multáctam discedèntes relinquunt. Tum Vepres, non quidem arrépta occasiòne, illam derisísse in calamitáte, quod inhumaníssimum esse scirent, scásum, & fortúnæ incértæ, atque dúbræ consideratione, Ménáridri versum inter se memorásse, accèpimus, hujus sententiæ: Beatus est, cui mens bona, & res óbtigit.

Coërcet fábula supérbiám, & contéptus docétque vitæ splendórem obróxiúm esse misériam. Quám autem perversa sit res opuléntia, & præstántia vesána, & demens considerántibus hujus effectiões, & ópera manifestum fácilé fit ómnibus.

S O R E X.

Inter Mures sunt qui Sorices appellántur, Inexilióres quidam, & acrióres rèliquis, atque hæc putántur soli stridere clariús, cùm aliórum voces non exaudiántur. Horum unum quondam in coetu Múrium gloriátum de cantu, & vocáli sono ferunt: cui vètulus álius: Heus tu dixit, quid

quid gloriâris stultè, quid e istum, exitiôsum tibi stridôrem jâctitas? An non audis de hoc etiam provêrbium natum inter hómînes: Soricem ipsam suo pecîre judicio? Ne tu igitur quod neque gêneri honêstum est, & salutî contrârium tuæ, quasi pulchrum, & magnificiendum ostêntes. Ridêbat senem ferôculus iste, atque quâm ante magis contentiûsque stridêbat. Itaque hómînes hoc signo Mures in illo loco versâri cum deprehendissent, operam dedêre, ut eos insidiis circumvêntos câperent. Capensque in primis Sorex, stridêre tum quoque in dolôre, & perturbatiône ànîmi. Ibi vêtulum illum, suis pârvis mûsculis cùm præcepta daret moderatiônîs, & prudèntiæ, hoc quoque dixisse accépimus: Detestâbilem esse eam vocem, quæ éadem & in lætítia, ac fœlicitâte, & in tristítia, atque miséria emitterêtur.

Fâbula narrâri potest advêrsus stólicas inéptias ostentatiônîs, docêtque vanitâtis, ac levitâtis exultatiônem etiam misericórdia destitui.

VULPES, LEO ET ASINUS.

SI aliquid sibi impertîri vellet de Asino capto, pollicêtur Vulpes Leoni, eo se deducâturam Asinum, ubi fácilè comprehendiâ Leone posset. Promittit Leo liberáliter. Ibi dum per invia loca silvârûm Asinum circumducit Vulpes spêcie societâtis, etiam ipsa adhærêscit,

cit, & impeditur. Cum eo Vulpèculam prius devorat, atque ita Asino otiose solus potitur.

Dici potes scybula in sociorum fraudulentam infidelitatem hujus hic esse finis soleat, ipsorum post proditorem socios interitus.

LUPUS AUSPICANS.

Lupus auspicatus prædis faciendis, perquam, ut arbitrabatur, foeliciter, proficiscitur extra silvam, & statim reperit in via carnes salsas, ac laridum. Ipse verò hunc cibum, ut minimè delicatum superbè contemnere, atque præterire. Paulò post incidit in panes, quos viator quispiam amisisset. Ibi Lupus his & ipsis spretis, secum: Ego ne, inquit, panibus jam vescar, qui carnes modò fastidivi? Non ita hodie auspicatus fui. Atque in hac contemptiõne & spe ad flumen quoddam pervenit, ubi in ripa consedissee apud corbem veterem ibi à rusticis fortè relictam, videt Vulpèculam, quæ Lupum odisset. Hanc intuens, atque compellans Lupus: Quid tu istic, inquit, otiosa desides? Quicum, inquit Vulpes, loqueris? Quicum nisi tecum? inquit ille. Nam quid tu hic agis? Mihi, inquit Vulpes, post epulas acquiescere ita libuit. Quasnam illas? inquit Lupus. Bellissimas profectò, & delicatissimas, atque lautissimas, inquit Vulpes: nam ego ista hodie corbe grandissi-

mos

nos piscescēpi, sed ex cōm, quibus differto ventre nunc hīc, ut vides, prolecta recumbo. Lupus secum vim, & evēntum auspiciationis admirātus, qua sibi exquisitae escas promissas fuisse recordarētur, & cupiditate piscium comedendōrum incitātus, o quomodo illi capi solērent, de Vulpe quærit. Illa enim verò, se corbem præ se egisse in aquis narrat. Sed multo erit piscātus copiosior scilicet, inquit si tuam ad caudam passus fueris alligari corbem, & ego ponē sequens pisces excitāvero. Paruit Lupus mōnitis, atque ita corbem annexam sibi trahens, per aquas sursum versum, sic enim faciendum Vulpes præcéperat, ingreditur. Hæc autem à tergo Lupi non cessabat siles in corbem, & saxa ingerere, & Lupum, strēnuè ut pergat, hortari. Ille sentiēns pondus crescere, copiāque eam piscium esse ratus, niti, ac progredi lætus, donec jam vires ad corbem producendam deficerent. Ideo satis esse illo die operæ navatum dicere, & cupere in terram extrahi corbem. At Vulpes, majus, inquit, onus est, quā cui nos sufficere possimus: accersam alios, qui adiuvent. Et ad rusticos vicinos procurrens: Quid vos hīc statis? inquit, quin ulciscimini perpētuum hostem gregis vestri Lupum? qui non contentus caulās vestras vastasse, flūvios etiā populatur. Illi mirāti rem, cum telis, quæ in festina-

tiō-

tiōne cuique oblātū veniūt, ad flumen decurrunt. Quos simul cōspicātus Lupus, simul clamōre infesto audito, totis vīribus annisus eripere se imminenti discrimine mortis, cūm arētissimo nudo, & lentissimis vinculis cauda revincta ad corbem adstringerētur, adruptæ ad corbem partem illius reliquit, & in silvas aufūgit, ubi subter arborem stratus, deplorāre infortūnium, & se accusāre, sibique à Dijs, ut fit in dolōris infāmia, pēssima quæque imprecāri. Fortē eam arborem paulò ante lignātor conscēderat, is in Lupum secūrim suā vehementissimo ictu impēgit. Tum verō Lupus questus, quōd ad mala Dij tam essent exorābiles, in interiōrem silvam mūtulus, saucius, famelicusque se recēpit.

Fābula hæc conficta est contra fastidia, & levitatem: & docet quod Græci monent: Boni consūlere præsētia, & quod sors cuique quoque tēpore obtulerit, gratum esse habēdum.

MORTIS NUNTII.

CUM Hèrcules reliquisset superātum Lethum ad bustum Alcēstidos, ubi illud jacēret anhelans, & exanimātum: misertum illius quemdam Pheræum, qui trāsiens aspexit, recreāsse ipsum, & perfecisse ferunt, ut vires pristinas recuperāret. Ob hoc beneficium Lethum promisisse illi memōriam à se gra-

grati animi, & cum non morsus parcere ei posset, non tamen se oppressurum esse de improviso benefactorem suum, sed missurum prius, qui monerent, quique indicarent, quod appropinquaret Lethum. His pollicitis Pheræus elatus, animo securus vitam egit, cumque minime metueret, ad se auferendum adesse cognovit: Questus igitur ille gravissimè perhibetur, se circumventum fraude arripi, & Lethi vanitatem accusasse: neminem enim prænuntiasse adventum ipsius. Cui Lethum narrant demonstrasse, plurimos à se nuntios ad eum pervenisse. Nam & annos ante sex febris, & post duos rursum gravédine, ac distillationibus eum laborasse. Interéaque sæpè eum tussi, sæpè capitis dolòribus conflictatum, proximè etiam anhelasse. Quibus omnibus, ut accedentis Lethi nuntiis non longissimè illud abesse, commoneri debuerit. Quin etiam, inquit, paulò ante adventum meum germanum fratrem ad te misi, veteranum illum soporem, in quo aliquantisper pro mortuo jacuisti. Ita probata fide sua, quodque promissum fecisset, Pheræum lamentantem, & muliebriter ejulantem abripuit.

Docemur de valetudinis imbecillitate, & morbis cognoscendam mortalitatem, neque mortem omnibus necessario appetendam, nimium perhorrescendum esse.

JUPITER, ET PLEBEJUS.

Plebêjus in kâ militâtê quidam, & tenuitâtê sua admirans, atque concupiscens splendôrem, ac opiam dívítum, & locuplê-tum, assíduis précibus Jovem flagitâbat, sibi ut honôres, atque opes largirêtur. Júpiter volens se molêsto interpellatôre tandem liberâre, Mercúrium cum honóribus, & ópibus ad eum mittit, implicátis quidem utrîsqûe, atque contéctis, illis púrpora, hís auro. Jússerat mên, & aperiêndi, inspiciendíque diligênter potestâtem fieri Plebéjo, & admonéri quoque eum, ne tam solícité exoptâta múnera, quæ jam offerrentur, tèmèrè, neve inconsiderâta apprehensiône áliquid mali arríperet. At Plebéjus ille captus spêcie, ac claritâtê donôrum, cupidé ambo complêctitur, atque aufert. Ubi veró contemplári otiosè cœpit, inque illis rēperit curas, anxietates, formídines, podágras, ómnia dénique ánimí, & córporis mala, cum neque quo pacto his fruerêtur reperíret, neque carêre ut vellet, á sua stultítia impetrâre posset, ita illis quasi in pice músculos solêre ajunt, tum adhæsit.

Fábula cohortátur hómines ad considera-tionem, & detêrret ab imprudéntia; cupiditátésque coércet, neque tèmèré, quæ nitéant,

spēciem hābēant pīectam, arripiēda esse, monet.

APICULA DESERTRIX GENERIS SUI.

A Nimadvērtens Apiculā, Fucos otiosos in cōpia non minōre viam dēgere, quā laboriosissimum genus Apiculārū, eos imitāri, & non magis opus facere velle decrevit. Sed cū quasi pensum quotidiānum ab illa exigerētur, desērtis suis, ad Fucos trāsiit: intēque illōrum furta suppetēte etiā ubique pābulo, æstātem satis, ut rebātur, cōmmodē transēgit. Sub hyemis autē frīgora Fuci in suas lāmulas dispergūntur, & se quasi sepeliunt intra cavēnas. Apicula igitur revolāre ad genus suū, & alveāria repētere: verum ōmībus forāminibus, & ostiōlis alveōrum obturātis, celēriter gelu hyemis, & imbribus oppressa intēriit.

Fābula contra fugam labōrum, & desīdiam, deque proditōribus narrari pōterit.

AVARUS, ET FAMILIA.

Quidam ādmōdūm locuples, sed mirābilitē Avārus, atque parcus, familiæ ōmnia iniquissimē præbēre solebat, sed vinum in primis, cujus habēret totas cellas refertas. Accidit, ut in senēcta ōculis ille caperētur: hac occasiōne familiāres usi, persuādēt cellārio, saltem vini ut plūsculum sibi vellet

vellet pròmere. Tum igitur aquálibus vinum indere, & efferre solébant de cella. Quodam tèmپore cùm sensisset multum illos bíbere Paterfamilias, quæram, quonam potu tam jueúndè utántur? Quomòdò verò, inquiénte uno, nisi aquæ? Nan vinum quod tuo jussu nobis præbètur, labra quidem fortè madefácere, guttur humectàre non potest. Sed àmus igitur in hoc æstu sitim aqua. Senex sive súspicans, dolum subèsse, seu verè áppetens & ipse aquæ, se quoque de aquáli bíbere velle, ait. Ibi fámulus, minimè tu, inquit, here, de semiplèno, & post nos, sed áfferam recéntem: atque vino profúso, aquam de pùteo seni áttulit.

Fábula docet, avaritía & sórdibus familiam corrúmpi & rem familiàrem quoque laceràri.

MORTUUS, ET MISERICORS.

Quidam fortè conspicátus Mòrtuum humi stratum, misericórdia motus accèdit, ut jacéntem èrigat, & manu prehénsa eum ad surgèndum hortàtur: cùmque cèrneret, sic mínimè excitàri illum, ómnibus víribus annìsus in pedes constituit reclinàtum ad paríetem. Recidéntem autem in terram íterum attóllit, & ut potest, stabílit: hic íterum collábitur. Tum se frustra laboràre ille sèntiens: Proféc-tó, inquit, nihil, ut vídeo, profécèrit in isto
òpera

opera mea : ad e consis-
 ali- quid oportebat.

*Docemur hoc : In oratione sententiam , in
 actionibus consilium , & rationem , in corpore
 animam , in universitate rerum numen divinum
 esse oportere.*

MUSCA , ET PLAUSTRUM FRUMENTI.

CUM rusticus demessa frumenta magno in
 æstatis calore per pulverulentam viam
 plaustro impo- sita devéheret ex arvo, consedit
 Musca in manípulo, atque ita ad hórreum per-
 vénit. Cúm plastrum jam staret, & equi , ac
 vector púlvere respersi acquievissent , provo-
 lat Musca , ac , Deum immortàlem , inquit,
 quantam ego púlveris vim commòvi !

*Fábula narrátur gloriósæ stultitiæ , & iis,
 qui aliéno labóre partam laudem in se trans-
 ferunt.*

CONSULTATIO.

QUærebátur aliquándo in nescio quacivita-
 te, de oppido muniendo. Censèbant fabri
 lignárii, muros faciéndos ligneos; Cemen-
 tárii lapídeos ; at Cerdo, imó péllibus, inquit,
 cingátur oppidum.

*Fábula osténdit , vulgus in deliberationibus
 de república suum spectáre commodum.*

FILIUS DIALECTICUS.

REvèrsus alimando domum ad Parèntes rusticános Frius de ludo litterárum, ubi & quædam arithmética, & dialéctica præcepta audierat, ostentâre cupiêbat eruditiónem suam. Quodam tèmپore cœnántibus Paréntibus, & ipso uná, apponúntur tribus ova tria. Ibi Pater, quám parcè inquit, hódie eibus præbêtur, ac cur non síngulis bina ova data sunt? Tum fílius occasiònem glòriæ offérri sibi gávísus, imó, inquit, sex adsunt ova. Non video èquidem, Pater inquit. At fáciam, inquit fílius, vídeas: traditisque duóbus Patri, nonne hæc duo sunt? Ita sunt? Ita sunt, inquit Pater. Et hoc unum? Sic est. Univèrsa tria? Scílicet. Quot sunt igitur duo, unum, tria? Certè sex. Vidèsne ergo, inquit Fílius, sex adesse ova, teque sine causa stomachátum fuisse? Pater, inèptias illíus refutatúrus, simulábat, se admirari sapiéntiam Fílii, & uxori uno trádito ovo, sibi retinébat duo rélíqua: petènte autem & partem suam Fílio: Tibi, inquit, tria rélíqua sunt, nempé dímidum de sex, quot tu pauló antè adesse nobis probásti.

Fábula docet, in se ipsis plerúmque argútias evanéscere.

FLOSCULUS, ET QUERCUS.

FLòsculus enàtus non ètòcul ab árduis Quércubus supèrbè còtèmnebàtur, ut cùm brevi tèmپore durans natúráliter, tum expòsitus injùriis carpéntium puellàrum quoque. Atque una illi verbis insùltans : Quam venùste, inquit, pictus es, factus bellè ad ventòrum ludibria, & delicias hòminum, si fortè à bèstiis tibi parcàtur vel comedèdo, vel conculcàndo. Tàcuit Flòsculus, neque cum tanta árboris mole sibi putàvit litigàndum. Pauló pòst advèniunt. Fábri cum secúribus, & máximè quamque procèram, Quercum cedere incípiunt. Quibus ad iètum ingemiscèntibus, quó majus esset robur ipsàrum, & lóngius quasi ævum, hoc dolère gràviùs eas intèritu Flòsculus intellèxit, & boni consùluit suæ tenuitátis, & brevis vitæ conditionem.

Fábula docet, unumquémquem sibi divinitus vitæ spátio, & bonis concéssis conténtum esse debère.

PARRICIDÆ INTERITUS

DEcubúerat ad ruinòsum parietem, quidam facinóribus Parricídii pollútus, ut ibi somnum cáperet. Huic oblátus per quiètem Seràpis, mònuit eum, ut sàrgeret, atque discé-

céderet, & álibi, s. videbatur, obdormisceret. Páruit ille, & súbexiit, atque ábiit, cùm statim páries ille corruit. Mané grátias agens hic Diis observátant ab ipsis vitam suam, cum gáudio rem divínâ fecit, quasi parricidæ nûmini divíno chari essent. Rursum autem Sèrapis dormienti suam spèciem ostendit, & Censésne tu, inquit, sceléste, mihi curæ esse improbos, atque malos? Imó si tu nunc isto pacto obiisses mortem, fuisset ea singulâris dolôris, & infâmiæ expers. Quam ideo nunc effugisti, quia servâris crucis mérito supplicio.

Hoc dicitur, impietâtem, & scélera débitas pœnas non effûgere, quæ quó diùtiùs differantur, eó esse illas miseriores.

CANUM CONATUS EBIBENDI MARE.

Cernébant Canes, qui fortè in lítore conspicerant, pelles natâre in mari: harum cupidi, cùm eas flúctibus dísjici vidérent, aggressi fuèrunt potândo exhauríre mare, ut ad pelles áditus parêret. Sed priùs áccidit, ut nímio portu extinguerèntur, quàm ad pelles perveníre possent.

Notat fábula infelices conátus cópiæ parândæ, & dici potest in aváros.

INDEX FABULARUM QUÆ IN HOC

Libro continentur.

A

A B Apibus ictus.
189.

Abies, & dumeta. 123

Accipiter, & Luscinia.
105. 180.Accipiter, & columba.
144.Adolescentes, & co-
cus. 19.Adolescens, & equus.
165.Adolescens improbus.
193.

Adolescens in luctu. 210

Ægrotus, & medicus.
28.

Agricola, & terra. 44.

Agricola, & cieonia.
80.Agricola, & Anguis.
84.Agricola, miles, &
mercator. 157.

Agricola. 144.

Alcedo. 46.

Aper, & Asinus. 168.

Aper, & Asinus contemptor
fontium. 158.

Amnium silentia. 145.

Anguis, & Cancer. 40.

Anguis, & Agricola. 69.

Anseres, & Grues. 36.

Anus, & Medicus. 16.

Anus, & Juvenula.
219.

Aper, & Asinus. 92.

Aper, & Vulpes. 32.

Apicula desertrix. 233

Apicula, & Jupiter.
120.

Apolinis tentator. 13.

Aquila, & Vulpes. 3.

Aquila, & Aves. 209.

Aquila, & Monedula.
79.

Aquila, & Cornix. 95.

Aquila, & Pica. 149.

Aquila, & Testudo.
167.Aranea, & Hirundo.
144.

Ar-

Arbores grandes. 72.
pusilla. 77.

Arundo, & Olea. 71.

Asina febricitans. 23.

Asinus, & Equus. 24.

Asinus, & Mustela. 222.

Asinus, & Navicula.

191.

Asinus sale onustus. 81.

Asinus vulgi. 87.

Asinus, & Olitor. 28.

Asinus, & Leo. 38. 131.

Asinus sylvestris. 58.

Asinus, & Vulpes. 59.

Asinus gestans simulachrum. 75.

Asinus, & Catulus. 97.

Asinus, & Lupus. 118.

Asinus controvers. 142.

Asinus, & Vitulus. 146.

Asin. simius, talpa. 148.

Asini umbra. 198.

Asinus, & Corvi. 218.

Asini vota. 158.

Asinus iudex. 190.

Asinus excors. 173.

Astrologus, & viator.

78.

Avarus, & familia. 233.

Auceps, & Anguis. 21.

Auceps, & cassita. 29.

Auceps lippus. 111.

Auceps, & Frigil. 152.

Aviculę pręcepta. 128.

Avium, & Piscium fœdus. 149.

B

Bos, & mus. 141.

Bos, & Juvenus. 141.

Boves, & Leo. 80.

Boves, & Ilex. 147.

Bubulcus. 66. 166.

C

Camelus. 60.

Cancer, & Vulpes. 52.

Cancer. 120.

Canes duo. 51.

Canis, & Cocus. 21. 65.

Canis, & lupus. 22. 107.

Canis, & Gallus. 22.

Canis, & frustum carnis. 81.

Canis, & ovis. 90.

Canis venaticus, & molossi domestici. 203.

Canis rusticus, & Urbani. 150.

Ca-

Canis in præsipi. 119.
 Canis mordax. 121.
 Canis senex. 139.
 Canis fugitivus. 151.
 Canis, & Sus. 153.
 Canis, & Pastor. 162.
 Canis, & Pater-familias. 174.
 Capra, & Leo furiosus. 74.
 Capi. 146.
 Capra, & Lupus. 125.
 Capra. 76.
 Carduelis. 154.
 Carbonar, & fullo. 10.
 Cassita. 33.
 Cera. 157.
 Cerva & vitis. 38.
 Cervi dimicantes, & Vulpes. 170.
 Cervus. 37. 38.
 Cervus, & ovis. 100.
 Cervus & boves. 108.
 Cicada, & formicæ. 67.
 Columba. 60.
 Columbarum cohors. 181.
 Columba, & pica. 145.

Consultatio de oppi-
 CorP x, & canis. 54.
 CorP x superbiens
 & Genis pennis. 79.
 C. nix. 125.
 Corvus, & serpens. 54.
 Corvus ægrotans. 66.
 Corvus, & vulpes. 130.
 Corvi, & columbæ. 219.
 Corvus, & vulpes. 77.
 Corvus, & lupi. 143.
 Crabro, & mula. 102.
 Crocœdilus, & vulpes. 89.
 Crines alieni. 87.
 Cucurbita, & pal. 138.
 Culex, & Leo. 72.
 Culex, & Taurus. 75.
 Culex, & apes. 164.
 Custodes frugum. 190.
 Cygnus canens. 148.

D

Depositum æs. 171.
 Dives, & filiæ. 60.
 Divinator. 25.
 Dominus asper servus.

Duo bellatores. 13.

E

Equus, & asinus. 62.

Equus, & cervus. 78.

Equus novitius. 12.

Equus, & porcus. 155.

F

Fatuus, & essedum.

221.

Faunos, & viator. 62.

Felis, & lima. 44.

Felis, & mures. 19.

Ficus, & spina. 136.

Fidicen. 53.

Filius dialecticus. 236.

Foeneratores. 197.

Foeta canis. 91.

Formica. 57.

Formica, & columba.

25.

Fraudulentus. 14.

Fur, & canis. 99.

Fures. 53.

Fur, & sicarius. 203.

Fur, & carnifex. 194.

Flosculus, & quercus.

237.

G

Gallina auripara. 67.

Gallinaceus, & vulpes.

168.

Gallinae, & perdix. 9.

Gallus, & unio. 90.

Gloriator. 11.

Glires, & quercus. 150.

Gloriosus bellator. 89.

Grus, & Pavo. 123.

Gulæ deditus. 154.

H

Herinaceus, & vipera.

160.

Hinnulus. 33.

Hircus, & canes. 17.

Hirci. 113.

Hircus, & vitis. 76.

Hircus, & herinaceus.

133.

Hircus, & statua. 179.

Hirundo, & nidus. 80.

Hirundo, & lusciniæ.

84.

Hirundo, & aviculæ. 98.

Hystrix, & Lupus. 159.

Hædus, & lupus. 52.

126.

- Molitor, & canis. 39.
 Homo, & statua. 64.
 Homo, & leo lapi-
 deus. 73.
 Ictis, & vulpes. 117.
 Ictus ab apibus. 201.
 Imperitus. 187.
 Invidus. 124.
 Jupiter. 56.
 Jupiter, & plebejus. 232.
 Juvenis somniculosus. 86.
L
 Leo, & Rana. 23.
 Leo, asinus, vulpes. 24.
 Leo, & homo. 211.
 Leo, & ursus. 24.
 Leo, & lupus. 41.
 Leo, & vulpes. 68.
 Leo, aper, vultures. 74.
 Leo, juvenca, capra, & ovis. 91.
 Leo senex. 96.
 Leo, & musculus. 98.
 Leo, & simius. 109.
 Lepores, & ranæ. 34.
 Lepores. 57.
 Lepus, & canis. 165.
 Lepus, & vulpes. 161.
 Ligator, & Mercurius. 26.
 Liguritor. 217.
 Lupus auspicans. 228.
 Lupi, & canes. 206.
 Lupus pelle ovis indutus. 161.
 Luporum, & ovium pax. 106.
 Lupus, & ovis. 57.
 Lupus, & mulier. 68.
 Lupus, & grus. 71.
 Lupus, & agnus. 82.
 Lupus, & asinus. 83.
 Lupus, & hœdus. 100.
 Lupus, & vulpes. 204.
 103. 106.
 Lupus, & hircus. 118.
 Lupus, & ursus. 134.
 Lupus saltans. 164.
 Lupus & porcus. 216.
 Luscinia, & accipiter. 163.
M
 Malus, & pirus. 31.
 Man-

- Manticae. 244.
 Medicus, & ægro. 15.
 20.
 Mellarius. 46.
 Mercurius, & statuarius. 50.
 Mercurius, & Tiresias. 50.
 Mergus, & stellæ. 224.
 Milvius, & columbæ. 99.
 Milvius affectator. 192.
 Monedulæ, & columbæ. 54.
 Monedula. 55.
 Mons parturiens. 100.
 Morio vapulans. 218.
 Mortis nuntii. 230.
 Mortuus, & misericordiosus. 234.
 Mulier, & gallina. 18.
 Mulier, & maritus ebriosus. 42.
 Mulier, & ancillæ. 43.
 Mulier, & mures. 190.
 Mulus. 69.
 Mulus, & lupus. 114.
 Mures duo. 93.
 Mures, & felis. 159.
 Mus in cista natus. 143.
 Mus, & milvius. 160.
 Musca, & calvus. 101.
 Musca, & formica. 103.
 Musca, & plaustrum frumenti. 235.
 Muscæ. 49.
 Musculus, felis, & gallus. 175.
 Mustela. 140.
 Nauta, & mercat. 201.
 Noctua, & Sol. 180.
 Nux & vepres. 225.
 O.
 Olla natans. 122.
 Olla fictilis. 126.
 Olor. 43.
 Opifices. 55.
 Opulentus, & pauper. 205.
 Ovis, & canis. 179.
 Panthera. 110.
 Parricide interit. 237.
 Pastor, & mare. 31.
 Pastor, & lupus. 40.
 Pas-

Pastor, & oves. 61.

Partores convivantes. 164.

Pastoris memoria. 184.

Pater, & mater fami-

lias. 51.

Pater, & filius littera-

tus. 223.

Pater, & filius rusti-

cus. 202.

Pauper vovens. 12.

Pavo, & monedula. 32.

Pavo, & filius. 110.

Pedes, & agricola. 144.

Piscator. 65.

Piscator, & Emari. 61.

Piscatores, & saxum. 11.

Piscatores. 114.

Piscatores, & Testu-

dinis. 143.

Porcus, & vulpes. 139.

Puer, & mater. 130.

Puer, & scorpius. 76.

Puer, qui viscera co-

mederat. 75.

Puer mendax. 120.

Puer fallax. 124.

Rana crepans. 104.

Rana, & scirpiculi. 106.

Rana. 15.

Rana, & Jove. 99.

Rana, & puer. 191.

Rex, & subditus. 85.

Robustus Bos. 198.

Rustica anus, & puella. 197.

Rusticus, & filii. 17.

Rusticus, & Eques. 23.

Rusticus cadens de

arbore. 90.

Rusticus, & minister. 195.

Rusticus athleta. 199.

Rusticus, & musca. 204.

Rustici, & Lupus. 222.

S

Saga. 44.

Satyrus, & ignis. 180.

Scarabæi, & aves. 151.

Scarabæus, & Aquila. 4.

Securis, & ligna. 107.

Senex, & mors. 15.

Se-

Senex, & adolescens.

162.

Serpens vinetus.

15.

Servus fugitivus

&

pistrinum.

68.

Simia.

13.

Simia, & nati ejus.

125.

Simiæ urbem conden-

tes.

93.

Simiæ saltantes.

142.

Simiorum Regnum.

112.

Simius, & Delphinus.

48.

Simius, & vulpes.

136.

Sol, & Aquilo.

166.

Somniatores.

127.

Sorex.

226.

Struthocamelus.

79.

Struthocamelus

vo-

lans.

134.

Talpa.

32.

Talpa, & mus.

135.

Taurus, & Hircus.

83.

Testudo, & Aquila.

37.

Testudo, & Rana.

150.

Testudo domigera.

160.

Testudo volatica.

170.

Thynnus, & Delphi-

nus.

20.

Tigris.

140.

Trabs, & boves.

153.

Tubicen.

70.

V

Vasculum mellis.

185.

Venator, & Pastor.

82.

Venator, & Cerdo.

155.

Verres, & Lupus.

115.

Verveces, & Lanius.

111.

Vespertilio, Rubus, &

Hirundo.

26.

Vespertilio transfuga.

104.

Vespertilio, & felis.

58.

Viator.

29.

Viatores.

208.

Vicini duo.

207.

Ursi præceptum.

121.

Ursus, & apes.

152.

Ursus, & vulpes.

220.

Vulneratus cane.

18.

Vulpecula, & tintina-

bulum.

169.

Vulpeculæ.

8.

Vulpes, & hircus.

6.

Vulpes, & Leo.

17.

Vul-

Vulpes, & Sentes. 8.	Vulpes, & gallus di- nus. 172.
Vulpes, & Statua. 10.	Vulpes, & Testudo. 174.
Vulpes, & lignator. 63	Vulpes gravedinosa. 177.
Vulpes, Leo, & Asi- nus. 227.	Vulpes, & herinaceus. 178.
Vulpes, & Uva. 77.	Vulpes, & aviculæ. 188.
Vulpes, & ciconia. 101.	Vulpes, & gallus. 205.
Vulpes, & gallus. 113.	Vulpes damnata. 211.
Vulpes, & formica. 130.	Vulpes, & simius. 72.
Vulpes, & anguis. 131	Vultur. 112.
Vulpes, & lepus. 161.	
Vulpes, & mustella. 138.	

FINIS.